

suçüstü

2025 - 10 ISSN Numarası: 3062-2913

polisiyemiz var!

AHMET VEHBİ DOĞRAMACI
AHMET ZİYA YILDIRIM
ALPER KAYA
AYSU ŞAHLI
BİLGİN ÜLGİN
BUSE SEVİNDİK
BÜNYAMİN TAN
DİDEM KAZAN SOL
EVLİYA ÇELEBİ
GİZEM ŞİMŞEK KAYA
GÜLSEDA H. ÇELEBİ
HASAN HAYYAM MERİÇ
HALİS KOÇ
İLHAN ALEMDAR
İLKER YILMAZ
MURAT BELTEK
MURAT S. DURAL
ONUR KIRŞAVOĞLU
ÖZLEM ÖZTÜRK ARI
SELİN BAK

suçüstü

10. SAYI

2025 - TEMMUZ - AĞUSTOS

(İKİ AYLIK PERİYOTLA YAYINLANIR)

ISSN NUMARASI: 3062-2913

Dergide yayınlanan eserlerin

yasal sorumluluğu, yazarlarına aittir.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

ALPER KAYA

YAYIN KURULU

EVLİYA ÇELEBİ

EYLÜL İDEMEN DOĞRAMACI

KAPAK TASARIM

GÖRSELLER VE MİZANPAJ

ALPER KAYA

EDİTÖR

GİZEM ŞİMŞEK KAYA

RÖPORTAJLAR

ALPER KAYA

ÖYKÜLER

AHMET ZİYA YILDIRIM

GÜLSEDA H. ÇELEBİ

HALİS KOÇ

İLKER YILMAZ

M. KEMÂLEDDİN

(ÇEV. BÜNYAMİN TAN)

MURAT BELTEK

YAZILAR

AHMET ZİYA YILDIRIM

AYSU ŞAHLI

BİLGİN ÜLGEN

BUSE SEVİNDİK

DİDEM KAZAN SOL

EVLİYA ÇELEBİ

GİZEM ŞİMŞEK KAYA

HASAN HAYYAM MERİÇ

İLHAN ALEMDAR

MURAT S. DURAL

ONUR KIRŞAVOĞLU

ÖZLEM ÖZTÜRK ARI

SELİN BAK

HAİKU

AHMET VEHBİ DOĞRAMACI

X /SUCUSTU

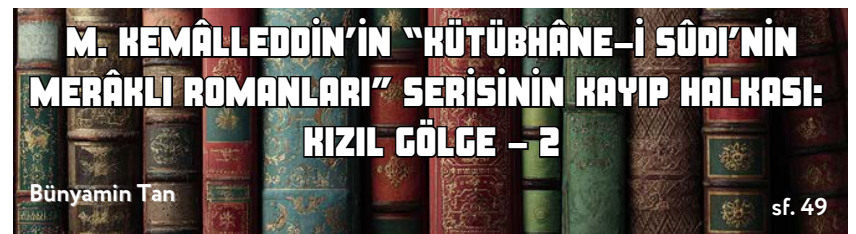
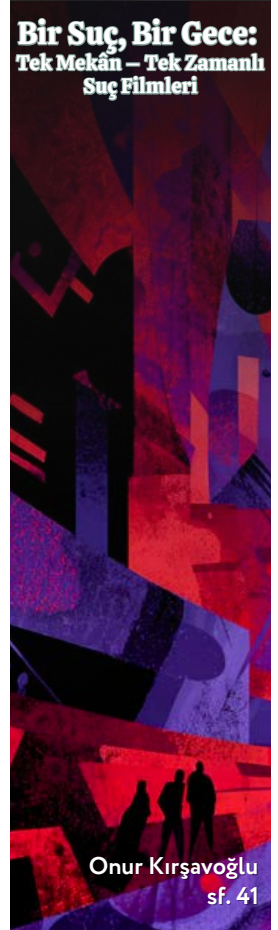
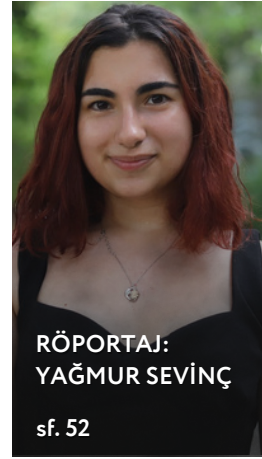
www.sucustu.net

İLETİŞİM: sucustu[et]sucustu.net

2. İLK POLİSİYE ROMAN YARIŞMASI	05
DENEME: DOĞA SUÇLARI MÜZESİ - 9	06
HASAN HAYYAM MERİÇ	06
ÖYKÜ: DİOGENES'İN İZİ	08
AHMET ZİYA YILDIRIM	08
İLYAS BARUT'UN İKİ ROMANI	11
ÜZERİNE ÖZLEM ÖZTÜRK ARI	11
HIERONYMUS BOSCH: GÜNAHIN BAHÇESİ,	13
SUÇUN İMGELERİ DİDEM KAZAN SOL	13
YENİ KİTAP SOHBETLERİ	15
HAKAN AYTAÇ ALPER KAYA	15
ÇİZGİ ROMAN	17
KISKANÇLIĞIN ÖDÜLÜ	17
İNCELEME: TARGET / DON'T BUY THE	23
SELLER GİZEM ŞİMŞEK KAYA	23
KİTAP İNCELEMELERİ AYSU ŞAHLI	24
ÖYKÜ: BİR HAYDARPAŞA HİKÂYESİ	25
İLKER YILMAZ	25
OYUN İNCELEMESİ: BLUE PRINCE;	26
46 NUMARALI ODAYI BULMA REHBERİ	26
AHMET ZİYA YILDIRIM	26
ŞÜPHENİN ESTETİĞİ İLHAN ALEMDAR	29
GERÇEK SUÇ HİKÂYESİ: TANRI BEDENİNE	32
MERHAMET ETSİN BUSE SEVİNDİK	32
ÖYKÜ: DERİN OPERASYON HALİS KOÇ	38
BİR SUÇ, BİR GECE:	41
TEK MEKÂN – TEK ZAMANLI SUÇ FİLMLERİ	41
ONUR KIRŞAVOĞLU	41
BARIŞ TANIMI YA DA MALUMUN İLANI	43
"AMERICAN MANHUNT: OSAMA BİN LADEN"	43
DİZİSİ ÜSTÜNE MURAT S. DURAL	43
ÖYKÜ: TUNCA'NIN SESSİZLİĞİ	45
MURAT BELTEK	45
KİTAP KRİTİĞİ: GÖLGENİN ELİ SELİN BAK	48
M. KEMÂLEDDİN'İN "KÜTÜBHÂNE-İ SÜDİ'NİN	49
MERÂKLİ ROMANLARI" SERİSİNİN KAYIP HALKASI:	49
HALKASI: KIZIL GÖLGE - 2 BÜNYAMIN TAN	49
RÖPORTAJ:	52
YAĞMUR SEVİNÇ	52
TEFRİKA: KÖRELİMİŞ MASUMİYET (FİNAL)	54
GÜLSEDA H. ÇELEBİ	54
KİTAP KRİTİĞİ: KÖY YERİNDE ÇİNAYET	56
BİLGİN ÜLGEN	56
2025 YILINDA BREAKING BAD İZLENİR Mİ?	57
EVLYA ÇELEBİ	57
HAİKU AHMET VEHBİ DOĞRAMACI	59

21 ÖZGÜN İÇERİK VE 3 RÖPORTAJ İLE DOPDOLU BİR SAYI

Dergimizin 10. sayısı karşınızda!

Bu sayımızda tam 21 özgün içerik ve üç özel röportaj sizi bekliyor... Bakalım SUÇÜSTÜ'nün bu sayısında kimler ve neler karşımıza çıkıyor?

2. İlk Polisiye Roman Yarışması başlıyor!

Birincisini geçen yıl düzenlediğimiz ve Umut Kaygısız'ın kazandığı İlk Polisiye Roman Yarışması, yeni kazananını aramaya başladı! Bu sayımızda duyurusunu ve şartnamesini paylaştığımız yarışmamıza 31 Aralık 2025 tarihine kadar katılabilirsiniz.

Gerçek Suç Hikâyeleri

Bu sayımızda ilk kez, gerçek suç hikâyelerine yer vermeye başladık. Buse Sevindik, sahnede de Cani isimli oyun vesilesiyle can verdiği, Lee ismiyle de tanınan Aileen Wuornos'un çarpıcı ve sarsıcı hikâyesini yazdı.

Röportaj Konukları

Yeni Kitap Sohbetleri bölümümüzün bu sayımızdaki konuğu Hakan Aytaç oldu ve Aytaç ile geçtiğimiz haftalarda okuyucularla buluşan "Balayı" romanına dair sohbet ettik.

Çeviri emekçileriyle gerçekleştirdiğimiz röportajlarımız bu sayımızda da devam ediyor. Yağmur Sevinç ile Nemesis Kitap'tan yayımlanan son çevirisi "Bitmek Bilmeyen Kötü Günler" hakkında yaptığımız keyifli sohbeti de bu sayımızda okuyabilirsiniz.

Kitap Kritikleri

Özlem Öztürk Arı İlyas Barut'un iki romanına, Aysu Şahlı "Mezbaha" ve "Bu Cenazeyi Bana Lütfeder misiniz?" romanlarına, Selin Bak "Gölgenin Eli" ve Bilgen Ülgen de "Köy Yerde Cinayet" isimli kitaplarla dair yazdıkları kritik yazılarıyla bu sayımızda yer alıyor.

Filmler ve Diziler

Disiplinlerarası suç içeriklerinde en çok üzerinde durduğumuz alanlardan birisi, filmler ve diziler. Bu sayımızda da Gizem Şimşek Kaya "Target / Don't Buy the Seller" filmini, Murat S. Dural "American Manhunt" ve Evliya Çelebi "Breaking Bad" dizilerini, Onur Kırşavoğlu ise tek mekânda ve tek gecede geçen 10 suç filmini yazdı.

Denemeler ve İncelemeler

Fikri üretimleri ve suç temalı ufuk açıcı içerikleri çok seviyoruz! Hasan Hayyam Meriç "Doğa Suçları Müzesi" dizisinin 9.'sıyla bizimle beraber. Didem Kazan Sol Hieronymus Bosch'un resimlerindeki suç imgesinin izlerini sürerken İlhan Alemdar ise "Şüphenin Estetiği" isimli yazısıyla bizimle.

Ahmet Ziya Yıldırım'ın oyun incelemeleri de Blue Prince ile devam ediyor.

Öyküler, Çeviriler, Çizgi Romanlar...

Gülseda H. Çelebi'nin "Körelmiş Masumiyet" tefrikasının 3. ve final bölümüyle yer aldığı 10. sayıda Ahmet Ziya Yıldırım'ın Türk dedektif Aylin Yılmaz'ın maceralarını anlattığı öyküleri "Diogenes'in İzi"nin birinci bölümüyle devam ederken; onlara İlker Yılmaz'ın "Bir Haydarpaşa Hikâyesi", Halis Koç'un "Derin Operasyon" ve Murat Beltek'in "Tunca'nın Sessizliği" isimli öyküleri eşlik ediyor.

Bünyamin Tan'ın ilk kez gün yüzüne çıkardığı "Kütüphâne-i Südi'nin Merâklı Romanları" serisinin kayıp halkası Kızıl Gölge'nin ikinci bölümü de bu sayımızda sizi bekliyor.

Çizgi roman çevirileri de tüm hızıyla devam ediyor ve bu sayımızda da tam macera bir çizgi roman olan "Kıskançlığın Ödülü" yer alıyor.

Ahmet Vehbi Doğramacı ise suçu odağına alan haikularına bu sayımızda da devam ediyor.

Böylece yaz tatili boyunca dijital cihazlarımızdan eksik edemeyeceğiniz, dopdolu bir sayı karşınıza çıktı!

Sözün özü...

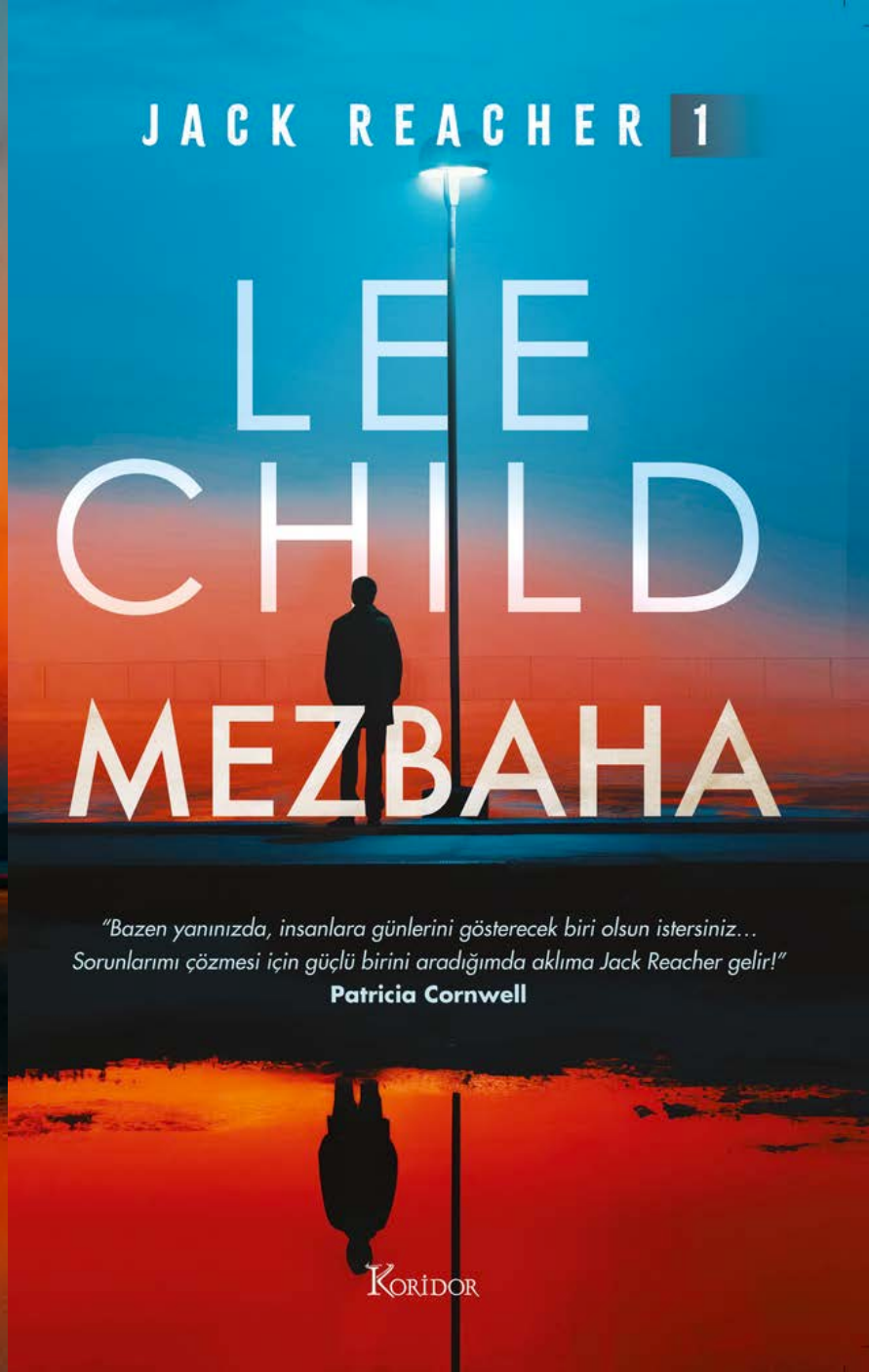
SUÇÜSTÜ, suça dair ne varsa onları yakalamaya devam edecek.

Dileriz ki eşlik etmeye devam edersiniz!

Alper Kaya

SORUNLARLA DOLU DÜNYAMIZDA
KUSURSUZ BİR MODERN KAHRAMAN:

JACK REACHER

2. İLK POLİSİYE ROMAN YARIŞMASI

Mahal Edebiyat ve SUÇÜSTÜ iş birliğiyle, geçtiğimiz yıl birincisini düzenlediğimiz ve Umut Kaygısız'ın "Küpelerini Tak Anne" isimli eserinin kazandığı 'İlk Polisiye Roman Yarışması' yeni adaylarını aramaya başladı! Tıpkı ilk yılımızda olduğu gibi, yayımlanmış hiç eseriniz yoksa, polisiye türünün gereksinimlerini karşılayan roman dosyanız ile siz de bu yarışmaya katılabilirsiniz.

SUÇÜSTÜ'nü temsilen Ahmet Ziya Yıldırım, Alper Kaya, Didem Kazan Sol, Halis Koç ve Umut Kaygısız'dan oluşan jürinin belirleyeceği kazanan eser 2026 yılı içerisinde duyurulacak ve aynı yıl, Mahal Edebiyat bünyesinde kitaplaştırılacaktır.

KATILIM ŞARTNAMESİ

- Gönderilen eser, maksimum 30.000 kelime sınırında yazılmış olmalıdır.
- Gönderilen eser, polisiye türünün gereksinimi olan suç ve muamma unsurlarını içeriyor olmalıdır.
- Daha önce farklı türlerde de olsa (öykü, şiir, deneme, araştırma) kitaplaştırılmış herhangi bir çalışmanız olmamalıdır. *(Kolektif öykü derlemelerinde yer almış kişiler, bu şarttan muaf tutulur.)*
- Yazılmış eserde nefret söylemleri, ırkçılık, herhangi bir topluluğu küçük düşürücü bir içerik bulunması; elenme sebebidir.
- Dosyalar 1 Temmuz 2025 - 31 Aralık 2025 tarihleri arasında **ilkroman@sucustu.net** adresine gönderilmelidir.
- Gönderilen bütün dosyalar içinde, aranan kriterlerin karşılanmaması gibi durumlarda jüri ödül vermeme hakkını saklı tutar.
- Ödüle layık görülmüş yazarın ödül töreni öncesinde herhangi bir başka / aynı eserinin yayımlanması hâlinde ödül jüri sıralamasında ikinci sırayı almış olan yazara verilir ya da herhangi bir yazara ödül verilmez.

DOĞA SUÇLARI MÜZESİ - 9

7. Suç - Acedia et Industria ya da Tembellik ve Çalışkanlık

"Hoş geldiniz Cevat Bey. Yolculuğunuz güzel geçti umarım. Ben Deniz."

"..."

"Biz terasa geçelim. Arkadaşlarım eşyalarınızı odanıza götürecekler. Hem bir nefes alırsınız hem de giriş işlemlerinizi tamamlarız. Uygun mudur efendim?"

Adam o devletli kişilere özgü, bu tip ihtimamlara alışık bir şımarıklıkla hafifçe onayladı.

Karya'nın güneş mevsimi yeni başlamıştı ama sıcak binlerce yıl hiç değişmeyen şiddetiyle ortalığı kavuruyordu. Otelin geniş lobisinin tam ayarındaki serinliği bu sıcak olmasa gerektiği gibi neşeli bir yazın dekoru haline getirmişti. Stiletosu üzerinde bir manken edasıyla yürüyen Deniz, Cevat Bey'e tamamen sırtını dönmeye özen göstererek adamı lobi katını tamamlayan terasa çıkardı. Mermer sehpa'nın çevresinde öbekleşmiş rahat koltuklardan birine oturdular. Adam, 18 ayar sarı altın ve parlak titan çerçeveli, sapları Afrika bufalosı boynuzundan Carl Zeiss mercekli Maybach Diplomat I gözlüklerinin ardından manzaraya şöyle bir baktı. Deniz'in umduğu tepkinin tersine hiç etkilenmemiş gibiydi. Oturdukları anda yanlarına gelen, isimliğinde Ali yazan genç garsonun soğutulmuş kadehte servis ettiği şampanya daha çok ilgisini çekmişti.

"Müsaadenizle otelimiz hakkında bilgi vereceğim. 4 ayrı plajımız, 6 restoranımız mevcut. Plajlarımız özel beyaz kum plajlarıdır. Maldiv kumudur. Lobinin önünden bagilerle istediğiniz zaman ulaşım sağlayabilirsiniz. Ayrıca iskelelerinden çağırırsınız zaman hemen gelen şatıl teknelerimizle denizden de geçiş yapabilirsiniz. Restoranlarımızın konseptleri birbirlerinden farklı dizayn edilmiştir. Yunan, Fransız, Türk, fayn dayning... canınız hangisini çekerse bize haber vermeniz yeterli, masanız hazır olur."

Elindeki tablete baktı.

"Spa rezervasyonu yaptığınızı görüyorum yarın için."

"Benim için değil. Sabah bir misafirim gelecek. Bir gece kalacak benimle. Onun için. Geldiğinde benim adımla verir, usulüne uygun bir şekilde ilgilenirsiniz."

Otele getirilen uzun bacaklı eskortlara aşına olan Deniz, adamın verdiği bu bilgiyi kahve siparişi doğrallığında not etti. Vira bismillah dediğinde güneş hala doğudaki dağların ardından başını çıkarmamıştı ama ışıkları kadife siyahtan gecenin rengini açmaya başlamıştı. Kalan mazot ancak bir sefere yetecekti, o sebeple olabildiğince çok balık çıkartabilmek için dua etti. Aslan payını Allah'a verdi ama eski tanrıları da yok saymadı. Denizden bereket, güneşten merhamet diledi. Bebesi gibi Yunus adındaki kayığının dümenini okşadı.

"Şimdi sizin için de uygunsa provizyon alacağım Cevat Bey. Sonra istediğiniz vakit sizi odanıza çıkarım."

Adam, Cesare Attolini gömleğinin cebinde baş vermiş deri puro muhafazasının ardından gümüş rengi bir kart çıkarıp denize uzattı. Sonra da muhafazayı eline alıp çevresine bakındı. Bileğindeki Patek Philippe Calatrava'sı parladı. Cevat Bey'in hareketlerini takip eden Ali, bu parlamayla hipnoz olmuş gibi yanlarında bitiverdi. Tepsisinde külçe camdan bir puro küllüğü, tek bıçaklı bir giyotin kesici ve bütan gazlı pürmüz vardı.

"Şampanyanızı tazelememi ister misiniz?"

Yine belli belirsiz bir baş onayı verdi Cevat. Sonra da giyotini, çakmağı ve purosunu alıp kalktı. Deniz işlemlerle uğraşırken, terasın kıyısına yürüdü. Yorgun hissediyordu. Geçtiğimiz ay boyunca neredeyse iki günde bir üç saatliğine şirkete gitmek zorunda kalmıştı. Davetler, yemekler, partiler yetmiyormuş gibi bir de karısı Nihal, Cevat'in kaçamaklarına surat yapmaya başlamıştı. Kafa dinlemeye ihtiyacı vardı. Çok yorulmuştu. Purosunu açtı, yaktı ve ilk acı nefesin tadını ağızda dolaştırdı. Manzaraya baktı. Gülümsedi. Cennet gibi dedi kendi kendine.

Beş dağın birbirine yaslandığı Hisarönü körfezi mavi ve yeşilin bin bir tonuyla öğlen güneşinin gölgesiz çıplaklığında vücudunun tüm kıvrımlarını sergilemekteydi. Güneydeki Bozburun yarım adasının zirveleri birer tanrı gibi etkileyici ve de ürkütücü bir şekilde beyaz bulutlardan taşlar takmışlardı. Abidelerden iri kayalıkların ve uçurumların çevresini süsleyen çam, meşe ve yabani zeytinlerin hâki yeşili kıyılara kadar iniyor, orada küçük koyların suları ile daha bir canlanıp turkuza dönüşüyordu.

Nice şehre ve medeniyete diz çöktürmüş depremlerle oyulmuş derinliklere sızan Ege ise bir hançer gibi turkuaz, kurşuni mavi ve lacivertleriyle doğuya doğru uzanıyordu. Denizin üzerinde kâh ilerleyen kâh turkuaz koylara demirlemiş çeşit çeşit yatlardan yayılan müzikler ise semanın uçucu mavisine yükseliyordu.

Göğün, dağların ve denizin bu müziklerden habersiz olduğu, otelin beyaz kumlu plajlarının çakıldan; Deniz'in, Cevat'in ve Ali'nin varlıklarının ise evrenin o detaylı planında bir ayrıntı önemine dahi sahip olmadığı bir vakitte Hisarönü körfezinin semasından, denizin lacivertine yansıyan tek ses Şakir'in zor bela ilerleyen kayığının pancar motorunun pat patıydı.

Şakir, kan ter içinde ve endişeyle motorun öksürüklerini dinliyordu. Sabahki neşesinden eser kalmamıştı. Uyandığında şafağın sökmesine bir iki saat vardı hala. Gülseren, henüz sütteki bebeleri Yunus'u daha yeni uyutabilmiş, kendisi de sedirin üzerinde yarı tavşan yarı baykuş bir düşe düşmüştü. Parmak ucunda çıktı kapıya. Kapının yanında asılı duran yağ lambasını yakıp önce kümesi sonra da ağılı kontrol etti. Eşekleri, Dertli son zamanlarda iyice dertlenmişti. Yaşlanıyordu emektar artık. Su teknesindeki suyun azlığını görünce elini yüzünü yıkamaktan vazgeçti. Nasıl olsa denize çıkacaktı. Hesaplı davranmaya devam edip iki yerine bir testi su aldı. Gülseren'in önceki gün yaptıklarından bir ekmek ve bahçelerinden topladığı iki domates üç salatalık ile katğını hazırladı. Baba yadigarı zıpkınını da eline alıp yola düzeldi. Bugurdaç Köyünün ahalisi Avşar atalarının yüzlerce yıldır olduğu gibi erkenciydi. Güneş doğarken uykuda olmayı eski ve unutulmuş bir itikadin geleneğinde ayıp saydıklarından birer birer, bitmek bilmeyen çilelerinin işlerine hazırlanıyorlardı. Selam vere vere köyden çıkıp bayır aşağı deniz yoluna vurdu. Ara ara büyük mermer taşların hala seçilebildiği patikada alışkın adımlarla yürüdü. Kuşluk vaktinin serinliğinde ortalıkta olan yılanlara, çıyanlara ve akreplere basmamak için denizin üzerinde batan ayın ve sönmek üzere olan yıldızların resmine değil patikadaki taşların çevrelerine bakıyordu. Vira bismillah dediğinde güneş hala doğudaki dağların ardından başını çıkarmamıştı ama ışıkları kadife siyahtan gecenin rengini açmaya başlamıştı. Kalan mazot ancak bir sefere yetecekti, o sebeple olabildiğince çok balık çıkartabilmek için dua etti. Aslan payını Allah'a verdi ama eski tanrıları da yok saymadı. Denizden bereket, güneşten merhamet diledi. Bebesi gibi Yunus adındaki kayığının dümenini okşadı. Duası işe yaramıştı. Önce kumluklardan barbun çıkardı. Mübarekler zaten akvaryumlardan berrak suların kucağında kırmızı sırtları ile neredeyse al beni diyorlardı. Şakir hasırdan örülü simite benzeyen kapanlarını her seferinde dolu çekti. Sonra körfezin kuzeyine sürdü Yunus'u. Kayalıklardan çipura çıkaracaktı. Çıkardı da. Barbunların kırmızısına altın sarısı şakağıklar karıştı. Talih ondan yanaydı. Deniz uysal ve doğurgandı. Tek sorun güneşin henüz zirvedeki makamına yerleşmeden yaymaya başladığı sertliği idi ama Şakir'in cildi onun dayağına alışkındı. Ne açla açla saman sarısına dönmüş saçları, ne de yana yana kozalak karasına dönmüş teni onun yangınından pek etkilenmiyordu.

Kayalıklardan gerisin geri dönmeye hazırlanırken barbunlara ve çipuralara baktı. Bir an tereddüt etti. Acaba talihim yerindeyken bir de orfoz peşine düşsem mi diye düşündü. Planda yoktu o namussuz. Saklandıkları mağaraya da biraz yol vardı. Mazotu ve testide yarısını içtiği suyu düşündü. Deniz verirken almamak olmaz diye kararını verdi.

İşte Şakir, öksürmeye başlayan pancar motorunun sesini endişeyle dinlemeye başladığında böyle bir sabahın mutluluğunu ardında bırakmıştı. Bozburun'da yaptığı süngercilikten iyice güçlenmiş ciğerleriyle neredeyse iki dakika, 15 metrede erketeğe yatıp vurduğu orfozun kuzu gözleri bile parlaklıklarını henüz yitirmemişti. Motor susuzluktan acı bir kayış çığlığı atınca biçare, şusturdu Yunus'u. Daha çok yol vardı. Öğleden sonra da çalkalanmaya başladılar körfez. Derin bir nefes aldı. Üstündeki beyazı bile solmuş fanılayı çıkarıp denizin suyuyla ıslatıp başına sardı. Yunus'un uzun küreklerini çıkarıp ıskarmoza yerleştirdi. Sonra da teker teker bağladı. Dümeni sabitledi. Avuçlarına baktı. Ne kadar nasırlı olsalar da akşama kadar su toplayıp kanayacaklarının farkındaydı ama yapacak bir şey de yoktu. Ya Hak! dedi, asıldı. Güneş acımayacaktı Şakir'e. Denizin bereketi de bir yere kadardı. Cehennem gibi dedi kendi kendine.

Bazen günahlarımızdaki hikmeti idrak edebilmek için onların karşısına konumlandırılan erdemlere bakmamız gerekir. Kendi lisanımıza alışkanlıktan kaynaklanan düşünce tembelliğini aşabilmek için de bu kavramların teorik kökenlerindeki ya da farklı dillerdeki tanımlar yardımcı olabilir.

En azından benim tembellik ile ilgili tecrübem bu şekilde oldu. Özellikle de çalışkanlık diye karşına konumlandırılan erdeme favori azizim olan Augustinus'un industria dediğini öğrendikten sonra.

Çalışkanlığın/Endüstrinin hayattaki en önemli erdem olduğunu vaaz eden toplumlarda büyüzoruz. Bu erdemin, insan hayatını anlamlı kılacak yegâne unsur olduğuna inanıyoruz. Yaşamımızı yaşanılabilir kılan, belki de en büyük, illüzyon olan hayallerimizi gerçekleştirmek için ne yapmamız gerekir diye sordüğümüzde cevap hep aynıdır. Çalışmak...

İyi de çalışmak, ne demek? TDK, şöyle buyuruyor.

'Bir şeyi oluşturmak veya ortaya çıkarmak için emek harcamak.'

Yerli yerinde bir tanım. Emek, oluşturmak gibi hepimizin gönlünde olumlu makamlara kurulmuş kelimelerle örülü. Kant'ın vurguladığı o zamansız ahlaki kaideler evreninde de muhtemelen bu kelimeler vesilesiyle çalışmak/endüstri, baş köşedeki erdemlerden. Hatta bu durum öylesine uzun senelerdir işlendi ki benliğimize, şu basit soruyu sormak dahi aklımızdan geçmiyor.

Çalışmak/Endüstri gerçekten bir erdem midir?

Bu sorunun önemli olduğunu düşünüyorum çünkü meseleye sınıfsal yaklaştığımızda, geçmişte aristokrasinin, günümüzdeki ultra zenginlerin ama her daim rantiyecilerin temel yaklaşımının, çalışmanın bir fakir, fakir burada aşağılık anlamında kullanılıyor, meziyeti olarak küçümsendiği bilinen bir gerçek. Bu gerçeğin de bize anlattığı, yüksek ahlak olarak çalışmanın endüstri için yapılan bir propagandadan ibaret olduğu... mu acaba? Aceleci davranmayalım yine de. Tembellik günahına geri dönelim. Nami diğer, Acedia'ya.

Latince, Acedia antik Yunanca'daki Akedia kelimesinin tam da tembelliğe yakışır bir şekilde pek de çaba göstermeden aşırılmış hali.

'a' Yunanca olumsuzluk, noksanlık öneki, 'kedos' ise bakım, özen, ilgi anlamına geliyor. Dolayısıyla kelime 'umursamazlık, ruhsal ilgisizlik, eylemsizlik' olarak tanımlanıyor. Ancak burada basit üsengeçlik durumundan bahsedilmiyor. Antik çağ filozoflarının ve orta çağ teologlarının vurguladığı mana, insanın Tanrı'ya veya kendine karşı kayıtsızlaşması. Ruhun, kutsal düzene, hayatın anlamına ve eylem gerekliliğine olan inancını yitirmesi hâlidir.

Kısacası tembellik sözleşmeli bir köleliğin gereklerini yerine getirmek konusunda gönülsüz olmak değil ya da çalışmak kişinin kendiyi yüzleşmesinin önüne geçmek için kendini ölene kadar oyalaması da değil.

Konu bu olduğu halde, çalışkanlık denilen erdem, hem de dalga geçilircesine, kitleler için ayamaz bir çalışma endüstrisinin ahlaklığına nasıl getirilmiş hiçbir fikrim yok. Bakir güzellikleri ve çıplak acımasızlığıyla 40 yıl öncesine kadar sürgün menzilleri olan coğrafyaların çakıl plajlarına niye Maldiv kumu döktüğümüz hakkında da bir fikrimin olmaması gibi.

Sanırım gerçekten çok çalışmamız gerekiyor.

Sonraki Sayıda:

Bitirirken; Günahlarımızın bir suçu var mı?

DIOGENES'İN İZİ

Aylin, New York'taki dairesinin kapısını açtığında saat gece yarısını geçmişti. Omuzları düşmüş, gözleri kızarmıştı. Saatlerdir ayakta idi ve yorgunluk kemiklerine kadar işlemişti. Çantasını yere bıraktı, bir an duvara yaslanıp gözlerini kapattı. Son kalan enerjisini toplayarak doğruca mutfak masasına yöneldi. USB belleği titreyen parmaklarıyla laptopuna taktığında, ekranda onlarca klasör belirdi. "BioCure_Kanıtlar", "Diogenes_Protokolü", "Daybreak_Projesi", "Victor_Kane" - her klasör adı, Aylin'in nabzını hızlandırıyordu. Derin bir nefes aldı, kendini sakinleştirmeye çalıştı, ama kalbi göğüs kafesinde çılgınca çarpıyordu.

İlk olarak "Victor_Kane" klasörünü açtı. Ekranda yaşlı bir adamın fotoğrafı belirdi - boyundan aşağısı görünmeyen, demir akciğer içinde yaşayan, keskin gözlü bir yüz. Aylin, fotoğrafa bakakaldı. Bu adamın gözlerinde öyle bir ifade vardı ki, ekrandan bile ona dokunuyor gibiydi. Fotoğrafın altında not vardı: "Victor Kane, 72 yaşında, milyarder, 15 yıldır felçli. Kod adı: Diogenes." Aylin mırıldandı: "Diogenes... Sarah'nın günlüğündeki isim bu. Kim bu adam ve neden Sarah'nın peşindeydi?"

"Diogenes_Protokolü" klasöründeki belgeler, Aylin'in kanını dondurdu. Proje, zengin müşterilere yaşlanmayı durduran tedavi vaat ederken, fakir insanları denek olarak kullanıyordu. Sarah'nın el yazısıyla not düşülmüş raporlar, BioCure'un hastanelerden terminal dönem hastaları seçtiğini, onlara ücretsiz tedavi vaat edip deneysel ilaçlar enjekte ettiğini gösteriyordu. "Başarısız denekler ortadan kaldırılıyor" yazısı, Aylin'in midelerini bulandırdı. Öğürme hissiyle mücadele ederken, boğazında acı bir safra tadı hissetti. Dosyaları kaydırırken, dehşeti artıyordu. Michael Reed gibi yüzlerce isim listelenmişti - hepsi de "B Grubu" olarak sınıflandırılmış, hepsi de "harcanabilir" damgası taşıyordu. Tıbbi terimlerle dolu raporlarda "nekroz", "organ yetmezliği", "hızlandırılmış hücre bölünmesi" gibi ifadeler gözüne çarptı.

Bir sonraki klasör şifreliydi. Aylin, Sarah'ın doğum tarihini, sonra kendi doğum tarihini denedi. İkisi de çalışmadı. Gözlerini kapattı, düşündü. "Yangın tarihi," diye fısıldadı ve tarihi girdi. Dosya açıldı. "Daybreak_Projesi" klasöründe, Aylin kendi adını gördüğünde, sandalyesinde geriye doğru seneledi. Sarah'nın notlarında, yangın gecesinin aslında bir kaza olmadığı yazıyordu. "BioCure, DEA soruşturmasını öğrendi. Laboratuvarı yok etmek için yangın çıkardılar. Aylin'i hedef aldılar çünkü bize çok yakındı. Onu da denek yapmak istediler."

Aylin'in elleri öyle titriyordu ki, klavyeyi tutamaz hale geldi. Ekrandaki metinler bulanıklaştı, gözleri yaşlarla doldu. Yanağındaki yanık izi zonklamaya başladı, sanki deri altında ateş yanıyordu. O korkunç geceyi yeniden yaşıyordu - alevlerin arasında Sarah'nın elini tutmaya çalışırken, tavanın çöküşünü, yanan kirisin boynuna düşüşünü, Sarah'nın çığlıklarını... O gece Sarah'yı kurtarmaya çalışırken, aslında kendisi de hedef olmuştu. BioCure'un planı, ikisini de yakalayıp deneylerinde kullanmaktı. Kendini toparlamak için bir bardak su içti, ellerini yüzüne bastırdı. Derin nefesler alarak, USB'deki diğer dosyaları incelemeye devam etti. Şifreli bir harita dosyası buldu. Üç kez yanlış şifre denedikten sonra, Sarah'nın kedisinin adını hatırladı ve girdi. Dosya açıldı. Koordinatlar ve semboller, Sarah'nın saklandığı yeri gösteriyordu - Queens'te terk edilmiş bir metro istasyonu. Haritanın yanında, Victor Kane'in felsefi manifestosu vardı.

"Modern toplum bir yalandır," diye yazıyordu Kane. "İnsanlar sahte değerlerle yaşıyor, gerçek doğalarını gizliyor. Ben onlara gerçeği göstereceğim. Ölüm korkusu, açgözlülük, bencillik - bunlar insanlığın özüdür. Diogenes gibi, toplumun maskesini düşürecekim." Manifestoda, Aylin'den "sistemin sadık bir köpeği" olarak bahsediliyordu. Bu sözler Aylin'in içinde öfke uyandırdı; eşarbını düzeltti, yanık izlerini örttü. Parmakları izlerin pürüzlü dokusunu hissetti, her zamanki gibi.

Son klasörde, Sarah'nın sesli mesajları vardı. Aylin ilk dosyayı açmadan önce duraksadı. Titreyen parmağıyla play tuşuna bastı. Dosyayı çaldığında, Sarah'nın sesini duydu. Bir an için nefesi kesildi, göğsünde bir sıkışma hissetti. Gözlerinden yaşlar süzülürken, sandalyesinde öne doğru eğildi.

"Aylin, eğer bunu dinliyorsan, demek ki Leyla sana ulaştı. Biliyorum, çok şey açıklamam gerekiyor. Ama önce şunu bil - seni her gün özledim. O gece seni kurtardığım için pişman değilim, yine aynısını yapardım." Sarah'nın sesi titriyordu, ağladığı belliydi. Aylin, ekrana dokundu, sanki Sarah'nın yüzünü okşayabilirmiş gibi.

"BioCure beni yakaladı, ama kaçtım. Şimdi onları durdurmak için savaşıyorum. Kane'i durdurmak zorundayız, Aylin. O yalnızca bir akıl hastası değil - son derece tehlikeli bir katil."

Aylin, USB belleği çantasına koydu ve karakola doğru yola çıktı. Şef Rodriguez'in ofisinin kapısını çaldığında, içeriden gelen "Gir" sesi her zamankinden daha sert geldi. Rodriguez masasında oturmuş, gözleri bilgisayar ekranına kilitlenmişti. Yüzünde alışılmadık bir gerginlik vardı, parmakları klavyenin üzerinde huzursuzca geziniyordu.

Aylin USB'yi masaya koydu ve Sarah'nın hâlâ yaşadığına dair bulduğu kanıtları anlatmaya başladı. Konuştukça, Rodriguez'in yüzündeki ifadeyi izledi - önce ilgi, sonra kaygı ve en sonunda soğuk bir mesafe. Victor Kane'in adını duyduğunda Rodriguez'in kaşları çatıldı ama beklediği şaşkınlık ifadesi gelmedi. Bunun yerine, şefinin gözlerinde bir anlık panik parıltısı gördüğünü düşündü.

"BioCure'un ne kadar büyük bir operasyon yürüttüğünü biliyorsun, değil mi Şef?" Aylin'in sesi umutluydu. "Bu bilgilerle onları bitirebiliriz."

Rodriguez önce cevap vermedi. Sandalyesini geriye itti, pencereye doğru yürüdü ve perdeyi hafifçe araladı, sanki dışarıda birilerinin dinlediğinden endişeleniyormuş gibi. Sonra derin bir nefes alarak Aylin'e döndü.

"Bunlar... çok ciddi iddialar, Yılmaz," dedi sonunda, sesi her kelimeye biraz daha soğuklaşıyordu. "Kanıtların ne kadar sağlam?"

Aylin heyecanla açıklamaya devam etti ama Rodriguez'in gözlerindeki ilginin yerini hesaplı bir bakış aldığını fark etti. Şefi artık onu dinlemiyordu - sadece değerlendiriyordu.

Rodriguez ayağa kalktı, USB'yi eline aldı ve Aylin'e doğru döndü. Yüzündeki ifade, Aylin'in beklediği heyecan ya da kararlılık değildi - soğuk bir hesaplılık.

"Yılmaz, sen bu vakadan resmi olarak çekiliyorsun." Sesi monotondur, sanki önceden prova edilmiş bir cümle okuyordu. "Bu USB delil olarak teslim edilecek ve daha fazla bu konuya bulaşmayacaksın."

Aylin'in ağzı açık kaldı. Boğazında bir düğüm oluştu, midesi kasıldı. Nefes almak zorlaştı. Rodriguez'in gözlerinde tanıdığı o koruyucu parıltı yoktu.

"Şef, ne diyorsun?" dedi Aylin, sesi titreyerek. "Sarah yaşıyor ve BioCure yüzlerce insanı öldürüyor. Bunu görmezden mi geleceksin?"

"Beni dinle, Aylin." Rodriguez masasının kenarına yaslandı, sesi alçalmıştı. "Bu iş senden büyük. Bazı şeyler... Bazı dokunulmaması gereken yerler var." Parmakları USB'nin üzerinde gezindi, sanki onu değerlendiriyordu. "Sen iyi bir dedektifsin ama bu sefer çizgiyi aştın. Victor Kane gibi insanlarla uğraşmak senin seviyeni aşar."

"Neden?" Aylin bir adım ileri attı, kalbi göğsünde çılgınca atıyordu. "Neden beni durduruyorsun? Kane sana ne verdi? Para mı? Yoksa seni tehdit mi ediyor?"

Rodriguez'in gözleri bir an için kaçtı "Yeter, Dedektif. Bu konuşma bitti. USB'yi bırak ve eve git. Yarın sabah bu konuyu bir daha konuşmayacağız."

Aylin geri çekildi, şefinin yüzündeki ifadeyi okumaya çalıştı. Yıllardır tanıdığı, saygı duyduğu adam değildi karşısındaki. Ofisten çıkarken, dizlerinin titrediğini hissetti. Kapiyı kapatmak üzereyken, bir şey unuttuğunu fark etti - Sarah'nın fotoğrafının bir kopyası hâlâ Rodriguez'in masasındaydı.

Kapiyı hafifçe aralık bırakarak geri döndü ama tam o sırada Rodriguez'in telefonunu çıkardığını gördü. Kapının arkasına saklandı, nefesini tuttu.

"Evet, Yılmaz şüpheleniyor. USB'yi aldım ama kopyasını çıkarmış olabilir." Rodriguez'in sesi şimdi tamamen farklıydı - gergin ve telaşlı. "Hayır, henüz bir şey yapmayın. Onu takip edin, nereye gittiğini öğrenin. Evet, Dr. Mercer'a haber vereceğim."

Aylin'in kalbi göğsünde çarpmaya başladı. Dr. Mercer - BioCure'un araştırma direktörü. Rodriguez sadece BioCure'un etkisi altında değildi, doğrudan onlarla çalışıyordu. Sessizce koridorda geri adım attı, Rodriguez'in sesinin uzaklaştığından emin oldu.

Karakoldan çıkarken, her köşede bir tehdit varmış gibi hissetti. Meslektaşlarına baktı - hangisine güvenebilirdi? Kimse ona normalden farklı bakmıyor gibiydi ama artık hiçbir şeyden emin değildi. Sokağa çıktığında, ensesinde bir ürperti hissetti. Takip edildiğinden emindi.

Dairesine vardığında, kapının önünde duraksadı. Anahtarı kilide sokarken, içeride bir şeylerin yanlış olduğunu hissetti. Kapiyı yavaşça açtı ve içeri girdi. Hava farklıydı - hafif bir parfüm kokusu, normalde olmayan bir esinti. Işıkları açtığında, ilk bakışta her şey normal görünüyordu ama deneyimli gözleri küçük detayları yakaladı.

Kütüphanesindeki kitaplar aynı sırada değildi. Masanın üzerindeki kağıtlar hafifçe kaymıştı. Mutfak çekmecesini tam kapanmamıştı. Biri dairesini aramıştı - ve bunu gizleme zahmetine girmemişti.

Yatak odasına koştu, yatağın altına sakladığı Sarah'nın fotoğrafları ve BioCure dosyaları karıştırılmıştı. Bazı belgeler eksikti ama aradıkları şeyi bulamamışlardı çünkü gerçek kanıtlar USB'deydi ve USB'nin kopyası Aylin'in boynundaki madalyonun içindeydi.

Aylin bir an için yatağın kenarına çöktü, elleri titriyordu. Kime güvenebilirdi? Nereye gidebilirdi? Derin bir nefes aldı, panik duygusunu bastırdı. Düşünmeliydi. Hızla bir çanta hazırladı - birkaç kıyafet, pasaportu, nakit para ve yedek silahı. Telefonunu çıkardı, tereddüt etti, sonra Mert'in numarasını çevirdi. Eğer birine güvenebilecekse, o da eski polis arkadaşı Mert'ti.

Dairesinde artık güvende değildi. Çantasını omzuna attı, kapiya yöneldi. Artık tek başındaydı.

* * *

Aylin, Brooklyn'in arka sokaklarında bulunan eski bir depo binasının önünde durdu. Yağmur damlaları yüzünden sırlıklam olmuş saçlarını eliyle geriye doğru taradı ve bir an tereddüt etti. Mert Kaya'nın şirketi Sentinel Security Solutions'ın merkezi, dışarıdan bakıldığında sıradan, hatta biraz bakımsız bir depo gibi görünüyordu. Paslanmış metal kapının yanındaki küçük, neredeyse fark edilmeyecek zili çaldığında, tepedeki güvenlik kamerası sessizce ona döndü. Birkaç saniye sonra kapı gıcırdayarak açıldı ve Mert'in tanıdık yüzü görüldü. Polis akademisinden beri tanıdığı arkadaşının keskin hatları, yorgunluk çizgileriyle derinleşmişti. Mert'in koyu kahverengi gözlerindeki endişeli ifade, Aylin'in dağınık görünüşünü ve solgun yüzünü fark ettiğinde daha da belirginleşti.

Tam o sırada Aylin'in telefonu titredi. Ekranı baktığında, Sullivan'dan gelen mesajı gördü. Islak parmaklarıyla ekranı açarken, kalbi hızlandı. "Sullivan iyi durumda. Hastaneden taburcu edildi," yazıyordu mesajda. Rahatlamayla derin bir nefes aldı, omuzlarındaki görünmez yük biraz olsun hafifledi. Mert, arkadaşının yüzündeki ani değişimi fark ederek kaşlarını kaldırdı, sessiz sorusuna cevap bekler gibi bakıyordu.

"Aylin, ne oldu? İçeri gir hemen." Mert onu kolundan nazıkçe tutup içeri çekti ve kapıyı arkasından hızla kapattı, üç farklı kilidi de teker teker kontrol etti. Aylin, boynundaki eşarbi düzelterek etrafına bakındı. Deponun içi, dışarıdan görüldüğünden tamamen farklıydı - bir duvar boyunca dizilmiş modern bilgisayarlar, çoklu güvenlik ekranları ve ileri teknoloji ekipmanlarla doluydu. Ancak köşelerde duran eski mobilyalar ve duvardaki sıva çatlakları, Mert'in sınırlı bir bütçeyle çalıştığını gösteriyordu.

"Seni bu halde göreceğimi hiç düşünmezdim," dedi Mert, eski akademi arkadaşını tepeden tırnağa süzerken. "Son görüştüğümüzden beri ne, üç yıl oldu mu?"

Aylin başını salladı, sonra doğrudan konuya girdi. "Rodriguez beni sattı, Mert. BioCure'la işbirliği yapıyor." Sesi titredi. "Evimi de aradılar. Her şeyi karıştırmışlar."

Mert'in yüzündeki ifade sertleşti. "Emin misin? Rodriguez'den bahsediyoruz... senin mentorun."

"Keşke yanılıyor olsaydım." Aylin çantasını eski bir sandalyeye bıraktı ve USB'yi çıkardı. Parmakları hafifçe titriyordu. "Sarah yaşıyor, Mert. Ve Victor Kane adında biri var, tüm bu işlerin arkasında. Sana güvenebilir miyim?" Son cümleyi söylerken gözlerini Mert'in gözlerine dikti, arkadaşının tepkisini ölçmeye çalışıyordu.

Mert bir an duraksadı, sonra hafifçe gülümsedi. Gözlerinde o eski günlerin ışıltısı belirdi. "Akademideki o gece, herkes uyurken sen beni uyandırıp çatıya çıkardığında... Yıldızların altında, aileni, hayallerini anlattın. O gece sana verdiğim sözü tutuyorum hâlâ. Sırtını kollamaya devam edeceğim, Aylin. Bu hiç değişmedi."

Aylin'in omuzları biraz gevşedi. Mert, Aylin'i ofisinin arka tarafındaki küçük bir odaya götürdü. Duvarlar eski görünümlü metal levhalarla kaplıydı - sinyal karıştırıcılar, böylece hiçbir elektronik cihaz içerideki konuşmaları dinleyemezdi. Odada sadece bir masa, iki sandalye ve eski model bir bilgisayar vardı.

"Çok lüks değil, biliyorum," dedi Mert, Aylin'in bakışlarını fark ederek. "Ama işini görür. Şirket henüz Facebook değil." Masanın üzerindeki dağınık kağıtları toplarken ekledi: "Sana güvenli bir yer hazırlayacağım. Şimdilik burada kalabilirsin. Üst katta küçük bir daire var, nadiren kullanıyorum."

Aylin USB'yi Mert'in bilgisayarına taktı ve Victor Kane hakkındaki bilgileri gösterdi. "Bak, bu adam... Bir zamanlar BioCure'un başındaymış, ama şimdi demir akciğer içinde yaşıyor. Şirketi resmi olarak bırakmış ama perde arkasından hâlâ her şeyi o yönetiyor."

Mert ekrandaki bilgilere göz gezdirirken kaşlarını çattı, bilgisayar ekranının mavi ışığı yüzünde garip gölgeler oluşturuyordu. "Bu Diogenes sembolü..." Parmağıyla ekrandaki iki yılan figürünü işaret etti. "Bunu daha önce görmüştüm."

Klavyede hızla bir şeyler yazdı, ancak sistem birkaç kez dondu, Mert sabırsızca bilgisayarın kasasına hafifçe vurdu. "Lanet olsun, yeni sistem için hâlâ bütçe bulamadım." Sonunda ekranda Antik Yunan felsefesine dair bir sayfa açıldı. "Bak, bu Diyojen - Kinik felsefesinin kurucusu. Toplumsal normlara karşı çıkan, zenginliği ve statüyü reddeden bir filozof. Gündüz vakti elinde fenerle dolaşıp 'dürüst bir insan arıyorum' dermiş."

"Peki bu Victor Kane ile ne ilgisi var?" diye sordu Aylin, yanık izlerini farkında olmadan eliyle yoklayarak.

"Biraz daha araştırılmalı." Mert saatlerce veri tabanlarını taradı, birkaç kez çıkmaz sokaklara girdi, eski arşivleri karıştırdı. Gece yarısını geçerken, nihayet Victor Kane'in akademik geçmişini buldu. "İşte burada. Kane, Princeton'dan felsefe doktorası almış ve tezi Diyojen üzerineymiş. 'Modern Toplumda Klinik Felsefenin Uygulanabilirliği' başlıklı çalışması oldukça ses getirmiş."

(Devam Edecek)

Okuduğumuz kitabı seçerken çoğumuzun farklı yöntemleri vardır. Kimisi bir edebiyat dergisinde rastladığı inceleme yazısını okur, kimisi ise güvenilir bir arkadaşından gelen öneriye göre yol alır. Belki de her ikisi birden! İlyas Barut'un *Bil Ki Hayat Virâne* ve *O Sızı Hep Yoklar* romanları ise tam bu noktada benden size bir öneri. İsterseniz gelin, bu iki romanı biraz daha yakından inceleyelim.

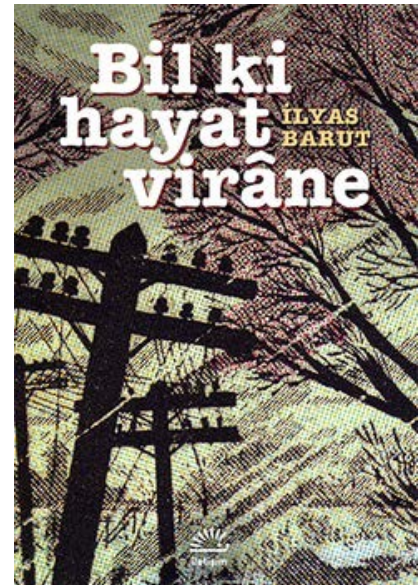
İlyas Barut'un romanlarında ana karakterimiz Nusret Çakmak, cinayet masasından emekli olmuş bir dedektif. *Bil Ki Hayat Virâne*'de, eski bir arkadaşının kızı olan Gülden'in intiharına dair şüpheler taşıırken, *O Sızı Hep Yoklar*'da ise bir üniversite öğrencisi Sevcan'ın cinayetini araştırıyor. Nusret'in kişisel yaşamı da bir hayli karmaşık. Karısı intihar etmiş, çocuklarıyla sorunlu bir ilişki içinde ve tek başına yaşamını sürdürmeye çalışıyor. Alkol bağımlılığı, karısının ölümünden duyduğu acıyı biraz olsun hafifletmeye çalıştığının izlerini taşıyor. Ama ben burada fazla ipucu vermek istemiyorum, çünkü bu karakterin hikâyesi, her okurun kendi gözünden keşfetmesi gereken bir şey.

Peki, Barut'u özel kılan ne? Aslında iki romanının anlatım biçimi. *Bil Ki Hayat Virâne*'de, yazar ve Nusret Çakmak'ı aynı anda duyuyoruz. Yazar, her bölümde olayları geniş bir bakış açısıyla anlatırken, Nusret ise birinci tekil şahısla anlatım yapıyor. 34 bölümde, tek sayılı bölümlerde yazar, çift sayılı bölümlerde ise Nusret'in gözünden olayları okuyoruz. Bu çok önemli çünkü Nusret'in içsel çatışmalarını hissetmek, onun yalnızlıkla mücadelesine tanık olmak için bu anlatım biçimi adeta bir pencere açıyor. Örneğin, yazarın bölümlerinde genellikle zaman dilimi belirtiliyor, "sabah", "akşam" gibi; Nusret'in bölümlerinde ise doğrudan onun iç dünyasına yolculuk yapıyoruz. *O Sızı Hep Yoklar*'da ise anlatım biraz daha karmaşık. Bazen peş peşe Nusret'in bakış açısıyla yazıyor, bazen ise yazar araya giriyor.

James Wood (2010) bu iki anlatım biçiminin güvenilirliğini tartışarak birinci şahıs anlatımının daha içten ve güvenilir olduğunu savunmuştur. Barut'un romanlarında ise her iki anlatım sürekli birbirini tamamlıyor. Hatta bazen karakterler, yazarla ilgili farklı bilgiler veriyor. Mesela, yazar, Nusret'in karısının kanserden öldüğünü söylerken, Nusret, karısının intihar ettiğini söylüyor. Bu durumda hangisine inanmalıyız?

1. BASKI - MART 2018
252 SAYFA

1. BASKI - AĞUSTOS 2014
236 SAYFA

Bir örnekle durumu biraz daha açalım:

"Akşam, ağır bir dumanla ve sokak ışıklarının orasını burasını deldiği lacivert bir örtüyle çöktü şehrin üzerine. Herkes evine çekilirken, yalnız adamlar köşe başlarında durup bir an yüzlerini aydınlatan bir kibrit çakıp sigaralarını yakıyor, sonra yine sisin, dumanın içine dalyorlardı. Nereye yürüdüklerini ne kendileri söyleyebilirdi, ne de bir başkası. İçlerinde durup durup beliren o sızıyı eritmek için yürüyorlardı belki de. Belki de bir sızının var olması onların yürümesinin puslu bir atlasıydı." (O Sızı Hep Yoklar, sf: 30)

Burada, Barut'un karakterinin içsel dünyasını, fiziksel çevresiyle nasıl örtüştürdüğünü net bir şekilde görebiliyoruz. Yalnızlık ve acı, adeta sokaklarda yankı buluyor.

Ve yine bir örnek:

"Dışarı baktım. Deniz kenarına gezinmeye giden ve geri dönen kalabalık akıp gidiyordu. Bense buradaydım. O kalabalığın dışında. Dışarı baktığım cam buğulanmıştı. Arkasındaki insanlar bir rüyada gibiydi. Oradan bakan biri için ben bir rüyadaydım belki de." (Bil Ki Hayat Virâne, sf: 117)

İlyas Barut'un eserlerinde yer alan mekanlar da önemli bir yer tutuyor. Çanakkale, Bandırma, Bilecik gibi kasaba ve şehirlerdeki sokaklar, kafeler, iskeleler... hepsi gerçek dünyada var olan yerler ve Barut, onları o kadar doğal bir şekilde betimliyor ki, adeta okur bu yerlerde geziyor gibi hissediyor. Örneğin, Çanakkale'de bir sokak köşesinde satılan kızarmış dalak, bir meyhanede içilen soğuk bir bira... Celil Oker (2017) genç yazar adaylarına yazarlık tavsiyeleri verirken, bir hikâyede "gerçeklik duygusu"nun önemine vurgu yapmıştır. Oker, mekânın ve atmosferin gerçekçi bir şekilde aktarılmasının hikâyeye önemli bir katkı sağladığını belirtir. Barut da, *Bil Ki Hayat Virâne* ve *O Sızı Hep Yoklar*'da adeta bu tavsiyeye tam anlamıyla uyarak, okurun duyularını harekete geçiriyor. Okuyucu, bir sokak lambasının altındaki yalnız adamı, meyhane köşesindeki kararmış duvarları, sıcak yaz akşamlarındaki rüzgârı hissedebiliyor. Bu gibi detaylar, romanın gerçekliğini güçlendiriyor.

Ve en önemlisi, *Bil Ki Hayat Virâne* ve *O Sızı Hep Yoklar* sadece cinayetlerin çözülmesini anlatmıyor. Her iki romanda da toplumsal gerçekliklere ve karakterlerin içsel mücadelelerine dair çok derin izler var. İlyas Barut'un romanlarında yalnız yaşayan kadınlar, toplumsal baskılar, zorla evlendirilmiş kadınlar... Tüm bu temalar, romanı sadece bir polisiye olmaktan çıkarıp, çok daha derin bir edebi deneyime dönüştürüyor. Zekiye Antakyaloğlu (2013) da bunun altını çizmiştir: "Bir roman, okurun belleğinde iz bırakabilmelidir." Barut'un eserleri, bu anlamda gerçekten dikkat çekici.

Barut'un romanları, yalnızca polisiye severler için değil, derinlikli ve düşündürten bir okuma arayan herkes için mükemmel bir seçenek. İlyas Barut'un her iki romanı da yalnızca bir cinayet çözme hikâyesi değil, insanın içsel çatışmalarını, toplumsal gerilimleri ve arayışları anlamak için de bir fırsat sunuyor. Eğer siz de hem bir polisiye tutkunuyusanız hem de edebiyatın derinliklerine inmeyi seviyorsanız, bu iki romanı okumanız şart. Kim bilir, belki de Barut'un yeni kitabını beklerken, hikâyenin sizi bir adım daha ileriye taşıyacak o eşsiz dünyasına dalmışsınızdır.

Kaynakça

- Antakyaloğlu, Z. (2013). *Roman Kuramına Giriş*. İstanbul: Ayrıntı Yayınları
- Barut, İ. (2014). *Bil Ki Hayat Virâne*. İstanbul: İletişim Yayınları
- Barut, İ. (2018). *O Sızı Hep Yoklar*. İstanbul: İletişim Yayınları
- Oker, C. (2017). *Genç Yazarlar İçin Hikâye Anlatıcılığı Kılavuzu*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi
- Wood, J. (2010). *Kurmaca Nasıl İşler?* (İngilizce'den çeviren: Ekin Bodur). İstanbul: Ayrıntı Yayınları

HIERONYMUS BOSCH

Günahın Bahçesi, Suçun İmgeleri

Dünya yaratıldığında sadece toprak ve ışık yoktu; aynı zamanda arzu, sapkınlık ve cezayla yoğrulmuş bir hayal gücü de serpildi evrene. Hieronymus Bosch'un tuvali, işte bu hayal gücünün karanlık kıyılarına kuruludur. Onun resimleri yalnızca bir sanatçının yaratımı değil, ortaçağ insanının vicdaniyla yoğrulmuş kolektif suç bilincinin imgeleridir. Bosch, tıpkı bir düş gibi; ama uyanıldığında bile etkisi geçmeyen, akli karartan, suçla sarılmış bir düş gibi konuşur.

Günahın Topografyası:

Dünyevi Zevkler Bahçesi

Bosch'un en meşhur triptiği olan *Dünyevi Zevkler Bahçesi*, suçun görsel bir haritası gibidir. Sol paneldeki Cennet tasviri, suçsuzluğun pastoral sessizliğiyle başlar; ancak merkez panelde zevkin karnavalesk çılgınlığına geçildiğinde, suç artık bireysel bir tercih değil, kolektif bir sarhoşluğa dönüşür. Burada suç, yalnızca yasa dışı olan değil; ölçüsüz, sınırsız ve ilahi düzene aykırı her şeydir. Bosch'un gözünde dünyevî hazlar, cehennemin kaçınılmaz önsözüdür. Her çıplak beden, yalnızca tensel arzunun değil, Tanrı'ya karşı işlenen bir başkaldırının taşıyıcısıdır.

Suçun Teolojisi:

Erdem ile Günah Arasında

Bosch'un eserlerinde suç, yalnızca ahlaki bir sapma değil; aynı zamanda dinsel düzenin bozulması anlamına gelir. Bosch, günahı dramatize etmez; onu ironik, grotesk ve caydırıcı biçimde yüceltir. Seyirci de baktığı günahın bir parçası olmaktan kaçamaz.

Ceza'nın Anatomisi:

Sağ Paneldeki Dehşet

Triptiğin sağ paneli, cehennemdir. Ama bu cehennem yalnızca dinsel bir tehdit değil; suçun doğal sonucu, işlenen günahın kaçınılmaz izdüşümüdür. Bosch burada suçun adaletle değil, korkuyla sonuçlandığını gösterir. Müzikal işkenceler, grotesk yaratıklar ve bedenin dehşet içinde parçalanışı... Bunlar yalnızca mistik bir dünyanın öğeleri değil; aynı zamanda suçun bedenleştiği ve cezayla özdeşleştiği imgeler dizisidir. Bosch'un dehşeti, ilahi olandan çok psikolojik bir kâbus gibidir. Çünkü onun cehennemi, insanın kendi zihninde kurduğu cehennemdir.

Toplumsal Düşkünlük:

Maskeli Suçlar

Bosch'un resimleri bireyin iç dünyasına ayna tutarken, aynı zamanda bir toplum eleştirisidir. Rahiplere, soylulara, kadınlara, halka dair betimlemelerinde; maskelerin ardında gizlenen açgözlülük, sahtekârlık ve iki yüzlülük gözler önüne serilir. Suç, burada yalnızca yasa dışı bir eylem değil; toplumun yüzüne takındığı maskenin kendisidir. Bosch'un grotesk figürleri, Tanrı'yı değil, insanın kendi suretinde yarattığı küçük tanrıları taşlar.

Sanatta Suçun Alegorisi

Caravaggio'nun dramatik ışığında ya da Goya'nın siyah sessizliğinde görülen suç, Bosch'ta bir oyun sahası gibidir. Onun figürleri dans eder, güler, çığlık atar; ama tüm bu gösterinin ardında insan doğasının değişmez bir gerçeği saklıdır: suç, arzunun maskesidir. Bosch'un tuvali, suçun estetize edildiği değil; groteskleştirilerek korkutucu hale getirildiği bir yüzeydir. Güzellik burada bir kandırmacıdır; asıl gerçek, gözün tikslenmeyle yakaladığı detaydadır.

Sonuç:

Bosch'un Evreninde Suçun Yankısı

Hieronymus Bosch, sadece ortaçağ karanlığının bir ressamı değil; suçun, arzunun ve ilahi adaletin alegorik anlatıcısıdır. Onun resimlerine bakmak, bir mahkeme salonunda tanıklık yapmak gibidir: hem failin, hem de kurbanın yüzüne dikkatle bakmak gerekir. Bosch'un imgelerinde suç, yalnızca günahın değil, insanın sonsuz düşüşünün yansımasıdır.

Ve Bosch her eserinde haykırır;

"İlk suç yasayı çiğnemek değil, arzunun peşinden gitmektir."

“Nüfuzları sayesinde adaletten kaçanların karanlık yanlarına bu romanla işaret etmek istedim.”

SUÇÜSTÜ'ndeki “Yeni Kitap Sohbetleri” köşemizin bu sayıdaki konuğu Hakan Aytaç. Aytaç ile, fantastik türdeki ilk romanından sekiz yıl sonra yeniden okuyucuların karşısına çıktığı ve bu kez suçun dehlizlerinde dolaştığı yeni romanı “Balayı” vesilesiyle bir söyleşi gerçekleştirdik. Keyifli okumalar dileriz!

Alper Kaya: *Fantastik kurgu - serüven türlerine dahil edebileceğimiz ilk romanınız “Tılsım: İstanbul” 2017 yılında yayımlanmıştı. Aradan sekiz yıl geçtikten sonra bu kez tür olarak da farklı bir türe dahil olan bir suç hikâyesiyle, “Balayı” isimli romanınızla okuyucuların karşısına çıktınız. Bu süreç nasıl gelişti?*

Hakan Aytaç: Evet, ilk romanım “Tılsım: İstanbul” daha çok tarihi gerçeklerle efsaneleri birlikte işleyen bir romandı. İstanbul’un, şehri koruduğuna inanılan tılsımlarını, şehri bekleyen en büyük felaket diyebileceğimiz deprem gerçeğiyle özdeşleştirerek anlatmaya çalışmışım. Biliyorsunuz, bu kadim şehre karşı işlenen sayısız suç var. Tarihine, mimarisine, sosyal yaşantısına her fırsatta ihanet edildi İstanbul’un. Bambaşka bir çehreye büründü. Hikâyeyi oluştururken şehri koruduğuna inanılan bu tılsımları, işlenen tüm suçların bir bedeli olarak şehrin başına gelen felaket olarak kullandım. Uzun araştırmalar ve çalışmalar yaptığım bir konuydu tabii ve bende hep özel bir yeri olacak. Bireysel okumalarımda ve yazdıklarımda da hep insan ruhunun karanlık köşelerine ve toplumsal konuların birey üzerindeki etkisine ilgi duydum. “Balayı” da zamanla biriken gözlemlerimin ve ülkece yaşadıklarımızın sonucu doğdu. Sekiz yılda bayağı biriktirmiş olmalıyım. Bu defa son dönemde sıklıkla artan cinayet gibi kazaları işledim. Nüfuzları sayesinde adaletten kaçanların karanlık yanlarına bu romanla işaret etmek istedim. Bir yandan da sıradan bir olay gibi başlayan kazanın, nasıl katmanlı olabileceğini ve toplumsal bir krize dönüşebileceğini irdeledim. Tür olarak farklı olsa da temelde yine insanın kırılganlığına odaklanan bir hikâye oldu.

Alper Kaya: *Önce tarz üzerine biraz konuşalım isterim. “Balayı” romanınız sıradan bir akıştan ziyade diyalog ve monologların daha yoğun olduğu bir anlatıya sahip. Bunun temel sebebi okuyucuda empati duygusu uyandırmak mı yoksa farklı bir nedeni mi var?*

Hakan Aytaç: Kesinlikle empati duygusunu öne çıkarma isteği başat nedenlerden biri. Hepimizin başına gelebilecek bir kazada, biz aynı duruma düşseydik ne yapardık? Başkasına kızarken veya yüksek sesle itiraz ederken, benzer bir kazada biz birini ezip öldürsek, gücümüz yettiğinde yakayı sıyırmaya mı çalışırdık? Veya fail en yakınımızsa onu kurtarmaya, olayı örtbas etmeye mi uğraşırdık? Kaçımız buna tenezzül etmeyip adaletin tecelli etmesini beklerdi? Galiba pek azımız... İşte burada toplumdaki ikiyüzlülüğe ayna tutmak istedim. Yalnızca bu değil elbette. İç dünyalarıyla hesaplaşan karakterlerin sesini doğrudan duyurmak istedim. “Balayı”nda karakterlerin dışarıdan görünen halleriyle, iç dünyalarında kopan fırtınalar arasında büyük bir uçurum var. Bu boşluğu, klasik bir anlatım yerine gerilimli diyaloglarla doldurmak daha sahici geldi.

Alper Kaya: *Romanınız, balayına çıkan bir çiftin karışıklıkları bir kaza sonrası gelişen hadiseleri anlatıyor. Mekân olarak Alaçatı karşımıza çıkıyor, sizin de bölgeye aslında bayağı hâkim olduğunuzu söyleyebiliriz. Burada mekân seçiminin tesadüf olmadığı hissi fazlasıyla uyanıyor. Sanırım bu düşünce yanlış olmaz?*

Hakan Aytaç: Kesinlikle yanlış olmaz. Alaçatı yalnızca yazın turist akınına uğrayan bir tatil beldesi değil. Aynı zamanda özellikle son yıllarda sınıfsal farklılıkların, rantın ve dönüşümün çok görünür olduğu bir bölge. Güzel olanı tarumar etme konusunda gerçekten çok başarılı bir ülkeyiz. Herhangi bir yerin veya şeyin popüler olmasıyla onu yok edene kadar üzerinde tepinmek, sinekten yağ çıkarıncasına her bir zerresini kullanmaya çalışmak gibi kötü bir alışkanlığımız var. Herkes oraya gitmeli, herkes onu yapmalı, herkes onu tercih etmeli ve bunu tam da gündem olduğu zaman yapmalı ki başkalarından geride kalsın!

Çünkü o şey o zaman modadır ve şimdi yapmazsa modası geçecektir. Böyle bakıyoruz her şeye. Her giden, insanların gözüne sokarcasına duyurur, her duyan gelir, her öğrenen de yaparsa gittiği yeri de kendisine benzetiyor işte. Geldiği yere, hatta arkasına bile bakmadan kaçtığı şehre ve yaşamına dönüştürüyor orayı da. Nerede eşsiz bir yer varsa, başkasının tıpkısına benzetiliyor. Nerede farklı bir güzellik varsa lime lime ediliyor. Alaçatı maalesef böyle. Ülkemizin birçok noktası da bundan nasibini aldı, alıyor da... Toplum olarak geçmeyen kronik hastalığımız olarak görüyorum. Ülkemizde etik ve görgü kültürü yok olurken, kar hırsıyla her yeri betonlaştıranlara, her noktayı ticarileştirenlere ve yaptıkları hiçbir şeyin hesabını vermeyenlere bir çift söz etmek istedim kendimce...

Alper Kaya: Kitabınızda dergi olarak en çok savunduğumuz savlardan birini görmek bizi mutlu etti: Suçun dönemselliği ilkesi. Yani "Balayı"nı okuyanlar içinde yaşadığımız dönemde işlenen suçlara da rastlayacak. Bu da eserinizi tarihe de not düşen bir niteliğe kavuşturuyor. Bu bağlamda, romanınızın gerçekte olan ilintisini inşa ederken nelere dikkat ettiğinizi sormak isterim.

Hakan Aytaç: Gerçeklikle bağ kurarken karakterleri ve olayları sterilileştirmemeye çalıştım. Çünkü suç sadece bireysel bir eylem değil, aynı zamanda toplumsal yapımızın bir yansımasıdır. Yaşadığımız gerçekliklerle doğrudan ilişkilidir. "Balayı"nın çatısını oluştururken, ülkemizde sıkça karşılaştığımız adaletsizlik örneklerinden ve güç ilişkilerinden beslendim. Ancak bunu hikâyenin ruhuna uygun şekilde kurgulamak önemliydi. Amacım, okurlara sadece bir hikâye anlatmak değil, aynı zamanda içinde yaşadığı toplum üzerine ve tabii o toplum içinde yaşayan kendisi üzerine de düşünmesini sağlamaktı.

Alper Kaya: Hikâyeniz, günümüzün en çok tartışılan iki kavramına da ev sahipliği yapıyor: Adalet ve güven duygusu. Bu kavramları irdelerken her ne kadar bireyden yola çıkmış olsanız da sistemi kurcalayan bir yapıya ulaşıyorsunuz. Peki sizce okuyucular, "Balayı"nı okuyup bitirdikten sonra bu iki kavrama dair nasıl hislere sahip olacak?

Hakan Aytaç: Bence okur, kitabı bitirdiğinde bu iki kavramın ne kadar kırılgan olduğunu daha derinden hissedecek. Hatta kendisini dahi sorgulayabilir. Adaletin çoğu zaman sadece güçlü olanın lehine işlediğini zaten biliyoruz. "Peki, bu durumda ben olsam ne yapardım?" sorusunu sorabilmek, kendimizi daha iyi tanımamızı sağlar. Belki kendimize veya en yakınımızdakine söylediğimiz beyaz yalanları yakalamamıza bile vesile olur. Güven duygusunun sadece bireyler arasında değil, sistemle olan ilişkimiz sırasında yakınlarımızı nereye koyacağımızı, sırtımızı nereye kadar onlara yaslayabileceğimizi görmemizi de sağlayabilir. Bunlar iddialı sözler olabilir ama insanların nefes alıp verdikleri yerin şartlarının bilincinde olmaları gerektiğini düşünüyorum. Konfor alanlarından çıkıp, "Ben kimim, nerede yaşıyorum ve yaşadığım yer için neler yapmalıyım?" sorularını sormaları gerektiğini düşünüyorum. Sanırım benim de yazmaktaki ve hikâyeler anlatmaktaki birinci sebebim bu.

Alper Kaya: Son olarak, Hakan Aytaç bir sonraki kitabı için bizleri gene sekiz yıl bekletecek mi yoksa o klişe tabirle 'tezgâhta' bir şeyler var mı?

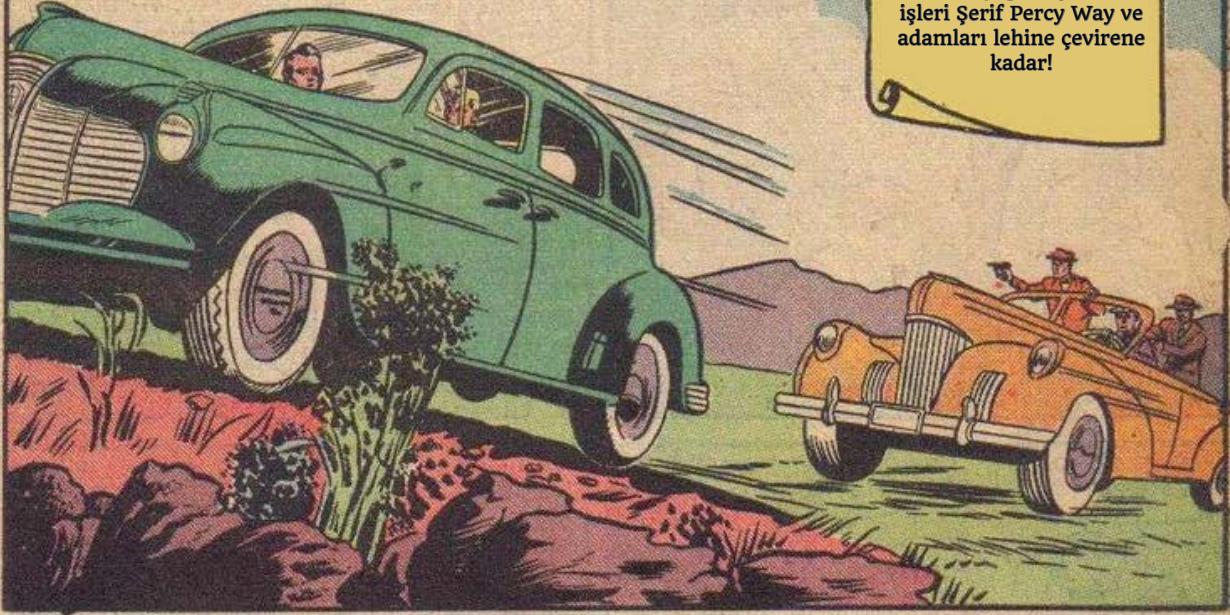
Hakan Aytaç: Bu defa o kadar uzun süre bekletmek gibi bir niyetim yok tabii! Yeni hikâyeler notlarımda ve zihnimde şekillenmeye başladı bile. Henüz olgunlaşma sürecindeler ama yine insana, topluma ve vicdana dair anlatılar olacaktır diye düşünüyorum. Çünkü yazma süreci sizi hiç ummadığınız bambaşka noktalara sürükleyebiliyor zaman zaman. Ben de ailem ve iş hayatım haricinde vakit buldukça bir şeyler karalayabildiğim için uzun soluklu sayılabilecek bir süreçte toplumca neler yaşarız, beni neler besler, nelere söylenmek ve itiraz etmek isterim, bunu zaman gösterecektir.

KISKANÇLIĞIN ÖDÜLÜ

Çeviren: Alper Kaya

1948 yılında yayımlanan
bu çizgi öykünün yazarı ve
çizeri bilinmemektedir.

Katiller kanunla
tehlikeli bir saklambaç
oyunu oynuyorlardı!
Şans onların
yanındaydı...
Ta ki sarışın bir kadın,
kıskançlığa kapılarak
işleri Şerif Percy Way ve
adamları lehine çevirene
kadar!

İşte bu ayki
kazançtan senin
payın, John!

Galiba
kendime
yeni bir salça
kutusu bulmam
gerekecek!

Bu parayla ortalıkta
dolaşmak güvenli
değil! Ben bankaya
yatıracağım!

Ben öyle
yapmam Henry,
paranın nerede
olduğunu
bilmek isterim!

Şimdi bakalım...
Evet, bu yatağın altına
sıkıştıracağım!

Cumartesi
gecesi saat
on bir.
Henry
Conrath
sıcak yaz
esintisinin
tadını
çıkartıyor...

Lal-la-la-la-la...

O sırada...
Ohio'nun Honesty kasabasına giden yolda, bir araba
Conrath çiftliğinin yakınlarında durur...

Bakın, yaşlı
Henry orada!

Sessiz
olun!

Kardeşin John
nerede?

John mu?
Ah—sanırım ahırda!

Seni yaşlı yalancı!
Yukarıda!

Aynen öyle, çenesini
bağlayın!

Immmh!

Şimdi kapıyı üstüne
kilitleyelim!

Çabuk olun! John'u
yakalayalım!

İşte burada,
hadi!

Sen misin
Henry?

John Conrath, gelen sesler nedeniyle uyanmıştır...

Paralar nerede
ihtiyar keçi?

Param yok...
Ah!

Yardım edin!
Henry!
Ah!

Kes sesini
ihtiyar budala!

Burada bir şey
yok Sims.

Bir de şu
yatağa bakalım.

İşte buradalar!
Paraları bulduk
Tippins!

Tamam çocuklar! Hemen
defolalım buradan!

Katiller uzaklaşırken, Henry
bağlarını gevşetir...

Yardım çağırمام gerek!
En yakın komşumuz Ed
Jones'a ulaşmalıyım...

Jones! Çabuk gel!
Soyulduk. John
vuruldu!

Bekle!
Üstüme
bir şeyler
alalım!

En iyisi önce Şerif Way'e
uğrayalım.

Umarım John
iyidir...

Şerif Way olay yerinde Henry'ye
sorular sorar...

John'un parası
hakkında bilgisi
olabilecek
gençleri tanıyor
musun?

Willie
Manning
ile Art
Fletcher
bazen
bizimle
çalışırdı.

Tanırım onları! Yardımcılarımı
toplayıp yakalayacağım!

Aynı günün ilerleyen saatlerinde Şerif Way ve yardımcıları Lindamood ile Britton, şüphelileri fark eder...

İşte oradalar Lindamood! Arabaya biniyorlar!

Bu bir kovalamaca olacak Şerif!

Yetiştiriyoruz çocuklar!

Lastiklerine isabet ettirsem...

Ellerinizi yukarı kaldırın!

İyi vuruş, Lindamood!

Biz bir şey yapmadık!

Geçen cumartesi gecesi neredeydin?

Saat onda başlayan ve sabaha karşı bire kadar süren bir dansta.

Ancak gencin alibisi* sağlamdır ve başkaları tarafından da doğrulanır.

* ÇN: Alibi, Bir suçun işlendiği sırada zanlının başka bir yerde olduğuna dair delil sunması.

Pekâlâ Şerif, her şeye en baştan başlıyoruz!

Britton, ben ilçe komiserine gidiyorum.

Komiser, çocukların aileleri katillerin yakalanması için 500 dolar ödül koyuyor!

Biz de bir 500 dolar daha ekleyelim!

Ödül ilan edildikten sonra Ohio, Batı Virginia ve Pensilvanya'dan ipuçları gelmeye başlar...

Bu sırada, Batı Virginia'daki Sistersville kasabasında Sims, Tippins ve Slider, kanlı ganimetle eğlence peşindedir...

Haydi sinemaya gidelim Ray!

Olmaz! Edna Graham'ı dansa götüreceğim!

Zengin olmalısınız Bay Sims!

Eh-hmm—hadi rulette şansımızı deneyelim, Edna!

Siyah on üçe...

Siyah on üçe...

Merhaba on üç numara!

Merhaba

Edna, bir adamla görüşmem gerek! Eve yalnız başına gitmelisin!

Peki... Ama unutma... Sarışınlardan uzak dur!

Kör randevum gitti...* Şimdi seni eve bırakmamı ister misin, tatlım?

Yani, oh... Tabii koca adam!

* ÇN: Tanışma randevusu olarak da geçiyor. Birbirini hiç tanımayan iki kişinin tanışmak için buluşması.

Sims saklandıkları yere döndüğünde...

Beni o sarışın için terk ettin!

Kes sesini Edna, yoksa seni pataklarım!

Sims ve Edna barıştıktan sonra, Sistersville'den Şef Lawson uzun mesafeli bir arama yapar...

Alo, Şerif Way! Eski tip parayla alışveriş yapan bir kadın tespit ettik.

Yakalayın onu!

Hanımefendi! Sizinle konuşmak istiyoruz!

Ne? Şey... Ne istiyorsunuz?

Ohio'dan hızla gelen Şerif Way kadına reddedemeyeceği bir teklif yapar...

Ödül 1000 dolar, Bayan Graham. Sız ve Şef Lawson bunu paylaşabilirsiniz.

Peki, konuşacağım.

Sarışın rakibine duyduğu kıskançlık ve ödül hevesiyle, kadın ispiyonlar. İpucu, polisleri üçlüden birinin ameliyat olduğu bir hastaneye götürür...

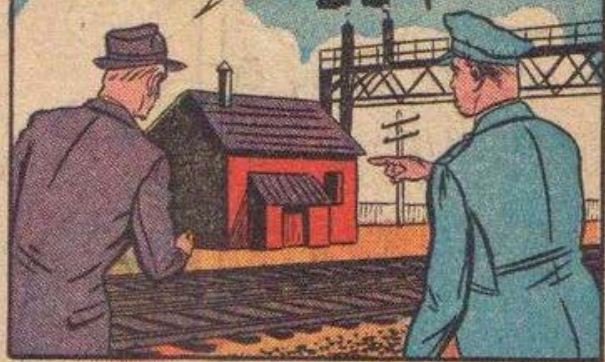
Ama ben sadece el fenerini tuttum!

Tamam Slider, peki şimdi Sims ve Tippins nerede saklanıyor?

Burası olmalı Şef Lawson!

Aynen Şerif. Dikkatli olmalıyız!

Ellerini kaldır Tippins!

Beni yakalamazsınız köpekler!

Sen öyle san hergele!

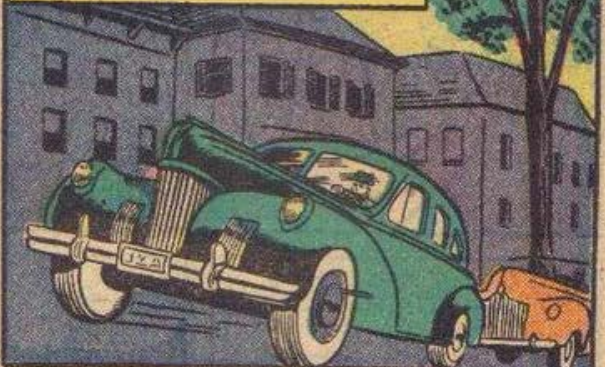

Postayla gelen bir ihbar, Şerif Way'in yolunu Pittsburgh'un seçkin semti Sewickley'e düşürür...

Slider, Sims'in bir Buick Sedan sürdüğünü söylemişti... Belki de şu öndeki odur!

Sims, Way'in arabasını fark eder ve çılgınca bir kovalamaca başlar!

Ama Şerif Way öne geçerek Sims'i yolun kenarına sıkıştırır...

Oyun bitti! Eller yukarı!

Evet... Beni yakaladın!

Sims ve Tippins, Ohio Eyalet Hapishanesi'nde müebbet hapis cezasına çarptırılır. Slider'a on beş yıl verilir ama cezasını tamamlamadan ölür.

İkinci El Eşya, Birinci Derece Suç

Güney Kore yapımı **Target**, bilinen bir diğer adıyla **Don't Buy The Seller** bir kadının ikinci el çamaşır makinesi alması sonrası hayatının bir kabaşa dönüşmesini konu ediniyor. Yönetmenliğini Park Hee-kon'un üstlendiği, senaryosunu yönetmen Park Hee-kon ile Dong-hoo Kim'in birlikte kaleme aldıkları filmin oyuncu kadrosunda ise Shin Hye-sun, Im Chul-soo, Oh Ga-bin, Keum Sae-rok, Kim Sung Kyun, Lee Soon-won, Im Sung-jae, Kang Tae-oh, Jo Yong-joon gibi isimler bulunuyor.

Target filmi aynı zamanda 2018 yapımı **Door Lock**'un spin-off'u olarak geçiyor. **Door Lock** ise aslında 2011 İspanyol yapımı **Sleep Tight**'in Güney Kore versiyonuydu. Bankada çalışan Kyung-Min, daha rahat edeceği düşüncesiyle modern yaşamın şartlarına uyarak çok katlı bir apartmanda stüdyo daire kiralar. Ancak günler geçtikçe dairelerinde bazı değişiklikler fark emeye başlar. Çoğu zaman yatağından yorgun uyanan Kyung-Min bir gece eve yorgun argın geldiğinde kapısının zorlandığına tanık olur. Vakit kaybetmeden polise haber verir ancak polis Kyung-Min'in evham yaptığını düşünmektedir. Ta ki Kyung-Min'in iş arkadaşı onun evinde öldürülene kadar...

Target filminin konusuna dönecek olursak; bir iç tasarım şirketinin ekip lideri olan Jang Soo-hyun yeni bir daireye taşınmıştır ancak çamaşır makinesi bozulmuştur. Tamiri pahalı olduğu için arkadaşının tavsiyesiyle tavsiyesi ikinci el satış uygulaması üzerinden bir makine almaya karar verir. Teslim edilen makineyi çalıştırmaya çalıştığında bozuk olduğunu fark eder, ancak satıcı kullanıcı profilini kapatıp ortadan kaybolduğu için de şikayette bulunamaz. Polise şikayette bulunamayınca, Soo-hyun satıcıyı kendisi avlamaya karar verir ve başka bir uygulamada başka bir isimle satıcıyı bulur ancak satıcıyı bulması pek de hoş sonuçlanmayacaktır.

Görsel: IMDB

Bu Filmi Neden Seçtim?

Neredeyse herkesin ikinci el eşyalar almak için uygulama kullandığı bir dönemdeyiz. LetGo'dan Dolap'a, Gardrops'tan Sahibinden'e dek birçok uygulama insanların kullanmaktan vazgeçtikleri eşyalarını başka müşterilerle buluşturmak için olarak sağlıyor. İşte filmin kilit noktası da tam olarak bu: Bu yazıyı okuyan hemen hemen herkesin başına gelebilecek bir suç vakasını anlatıyor.

Görsel: IMDB

Az önce değindiğim gibi her birimiz bir uygulamadan bozuk bir makine ya da defolu bir ürün alma riskiyle karşı karşıya kalıyoruz. Ve böyle bir durumda doğal olarak harcadığımız para ve zamanın intikamını da almak isteriz. En basiti, parayı geri alıp ürünü vermek için uğraş gösteririz. İşte karakterimiz Jang Soo-hyun da bizimle aynı fikirde oluyor ve parasını geri alamayacağını anladığı an içindeki siniri boşaltmak, başkalarının da aynı durumla karşılaşmasını önlemek adına başka bir uygulamada bulunduğu bu satıcının dolandırıcı olduğunu duyuran yorumlar yazmaya başlıyor. Sorun da tam bu noktada başlıyor zira dolandırıcı olan satıcımız aslında bulaşılmaması gereken bir karakter. Spoiler vermemek adına bu detayların etrafından dolanarak şu söylenebilir; defolu ürünü alan nasıl intikam almak istiyorsa, dolandırıcılığı ifşa edilen dolandırıcı da aynı şekilde intikam ateşini yakıyor.

Başından sonuna dek izleyicinin tırnaklarını yemesine neden olacak gerilim atmosferini zirvede tutan yapısının yanı sıra hem günümüz kullanıcılarını merkezine yerleştirmesi hem de günümüz suçlarını öne çıkarması ile kaçırılmaması gereken bir film.

İzlemeniz şiddetle tavsiye edilir!

"Bu Cenazeyi Bana Lütfeder Misiniz?", Didem Ünal Demir'in 2025 yılında Everest Yayınlarından çıkan 221 sayfalık ilk polisiye romanı. Uzun yıllar editörlük yapmış olan yazarın çocuk kitapları da var.

Öncelikle belirtmeliyim ki son derece mizahi bir dille yazılmış bir polisiye! Üstelik ne çok ne de az, yani tam kararında. Bence polisiye bir romanı mizahi bir dille yazmak gerçekten zor. Okurken sizi gülümsetiyor ve iç sesinize kılavuz oluyor. Çoğu yerde "Ben de böyle düşünürdüm!" dedirtiyor.

Gelelim romana...

İstanbul'un keşmekeşinden bıkan, aynı zamanda psikolojik olarak da zorlanıp terapi gören karakterimiz Esin, İstanbul'u terk ederek Sikkeli Köyü'ne yerleşiyor. Aslında bu terk ediş ruhsal olarak yeni bir başlangıç... Köy yaşamında yalnızlığın hazzını ararken karmaşanın içinde buluyor kendini. Bu süreçte ortaya koyduğu komşularının psikolojik analizleri ise muhteşem!

Köyde bulunan cesetle tüm sırlar ortaya çıkıyor, peki katil kim? Cinayeti işleyen mi? Gizleyen mi? Yoksa susan köy sakinleri mi?

Sözün özü, **"Bu Cenazeyi Bana Lütfeder Misiniz?"** son derece katmanlı bir roman. Küçük yerde yaşam psikolojisini, insanın kendini bulma çabasını, kadını, kadının gücünü işlerken, bir cinayet ve çözümünü de sunuyor bize.. Böylece karşımıza psikoloji, mizah ve polisiye öğeleri ile harmanlanmış nefis bir kitap çıkıyor!

Bu Cenazeyi Bana Lütfeder Misiniz?
Didem Ünal Demir
Everest Yayınları / 2025 / 224 sf.

Lee Child ya da gerçek adıyla James Dover Grant İngiliz bir yazar ve Jack Reacher serisinin yaratıcısı... 2025 itibarıyla yirmi dokuz adet kitaba ulaşan Jack Reacher serisinde henüz on kitap dilimize çevrilebildi. Daha sonra diziye ve filmlere de uyarlanan seri ,aksiyon ve macera dolu...

2025 yılında Koridor Yayınları etiketiyle okurlarla buluşan **Mezbaha** ise bu serinin ilk kitabı...

Jack Reacher, eski bir askeri polis olan yalnız bir adamdır. En büyük olayı Amerika'yı otobüs veya trenle gezmesidir. Yalnız bir karakterdir. Kimse ile fazla iletişim kurmaz ve kimseye güvenmez. Son derece akıllıdır, insan analizleri ve empati yeteneği kuvvetlidir.

Gelelim **Mezbaha**'ya... Jack Reacher Amerika'yı gezerken küçük bir kasabada otobüsten iner. Uzunca bir süre yürürdükten sonra kasabanın kafesinde kahvesini içerken etrafı polislerce sarılır. Cinayetle suçlanır. Kendini aklaması uzun zaman almaz ama bu cinayetin onun hayatına olan etkisi onu olayların içine çekecektir. Küçük kasabanın büyük bir suç mahalline dönüştüğünü görür. Hem kendi adaletini hem de kasabanın huzurunu sağlamak için polisle çalışmaya başlar...

Son derece zekice kurgulanmış bir kitapta bolca aksiyon, aşk ve zekâ oyunları var. O kadar çabuk okunuyor ki, size sadece bir sonraki hamleyi ya da olayı beklemek kalıyor. Bu arada Türkçe çevirisi de özenle yapılmış, sizi okurken asla yormuyor.

Sözün özü, eğer aksiyon, gerilim ve zekice bir kurgu okumak isterseniz kaçırmayın derim. Zira ben dilimize çevrilmiş diğer kitapları da edinmeye başladım ...

Mezbaha (Jack Reacher #1)
Lee Child
Çev. Belgin Selen Haktanır
Koridor Yayıncılık / 2025 / 512 sf.

Yanaklarını emmekten yorulmuş, ağzına dolan kanı dudaklarının arasından sızdırıp bırakmıştı. Yağmurun alnına yapıştırdığı bir tutam saçı başını geri savurarak atmaya çalıştı. Ne kadar zamandır bekliyordu burada? İncecik ayaklarına kan oturmuş, sızlamaya başlamıştı. Ama bekleyecekti. Geleceğini biliyordu. Saatini bilmeseydi gelecekti. Ayağını ovuşturmak için ayakkabısına doğru uzandığında, adım seslerini duydu. O muydu acaba? Elini cebine attı, hazır bekliyordu; yaklaşıyordu adam ona doğru. Beklendiğini bilse de bekleyeni fark etmemişti. Yaklaştıkça yüzünü seçer gibi oldu adamın. Çok benziyordu. Oydu. Oydu! Garı çınlatan bir çığlık attı: “Esad, buldum seni!” Adamın yüzünde korku ve şaşkınlık ifadeleri birbirine karıştı ve hemen ardından patlama sesi duyuldu.

Bir “Yandım!” çığlığı duyulmuş, adam yere yığılmıştı. Yaklaşıp bakmak, görmek istedi ama birden donup kaldı. Elini ayağını oynatamıyor, konuşamıyor, ne olduğunu bilmiyordu. Duymuyor, görmüyordu; karanlığın içinde öylece kalmıştı. Kıpırtısız, çaresiz, kaskatı kalmıştı.

Yapabilmiş miydi, becerebilmiş miydi, gebertebilmiş miydi bilmek istiyordu. Öylece ne kadar süre geçti bilemedi ama yavaş yavaş kendine geldi; eli ayağı gevşemeye, çözölmeye başladı. Bir adım atabildi. Baktı. Göremedi. Yoktu. Yoktu Esad! Dört bir yana baktı aceleyle, telaşla. Yoktu işte! Donup kaldığında gitmişti herhalde. Peki, yaralı mıydı yoksa iskalamış da kaçmış mıydı?

Başını ellerinin arasına aldı. Çığlık atacakken kendine geldi. Kaçmalıydı; karanlığın içine, ara sokağa. Sanki yere basmıyor, suyun üstünde yürüyor gibi sıvıştı. Biraz uzaklaştıktan sonra arkasından bağırın, çağırın, koşan olmayınca yavaşlamaya başladı. Sokak bomboştı. Karanlıkta aralıklı birkaç lamba, sokağı cılız bir ışıkla aydınlatıyordu. Sonra adımlarını yavaşlattı, çok dikkat çekebilirdi. Bir duvarın kenarından yürümeye karar verdi, en azından sokağın sadece bir tarafından fark edilebilirdi böylece.

Tedirgin bir halde yürürken ayağı kaydı, tökezledi, yere düştü. Kendini korumak için ellerini yere koyduğunda eli vıcık vıcık bir şeye yapıştı. Kalktı, ellerine baktı, önce ne olduğunu anlamadı. Yapışkan bir şeydi. Az ilerideki sokak lambasının önüne gitti, eline baktı: Kandı bu! Düpedüz kan! Heyecanı arttı, panikledi. O anda arkasında birini hissetti. Tam dönecekken bir el ağzını kapattı. Ellerini güçlü koluyla bağlayıp sokağa doğru sürükledi onu, yere yatırıp üstüne çullandı ağzını tutan elin sahibi. Bacaklarını kasıklarına bastırdı. Loş ışıpta iki çift korkmuş göz birbirine bakıyordu. Fısıldayarak şöyle dedi adam: “Şimdi elimi bırakacağım, bağırırsan suratını dağıtır, leşini burada bırakırım. Tamam mı?” Kaş göz işaretleriyle “Tamam” dedi Ayten. Adam elini gevşetti ama Ayten nefes nefese idi. Uzun sürdü nefesini toplaması ama sessizliğini korudu. Nefesi yatışınca sordu adam: “Babamı nereden tanıyorsun? Neden arıyorsun onu?” Şok olmuştu Ayten. Esat değil miydi bu adam yani? Değildi tabii, daha genç biriydi. Boylu poslu, kalın kaşlı, gür bıyıklı, yakışıklı bir delikanlıydı. Önce eliyle dur dedi Ayten, sonra “Dur” kelimesi döküldü ağzından. “Anlatacağım.” “De, hadi,” dedi adam.

“Babanı arıyorum yıllardır... Ağabeyimin katili babanı. Çok yalvardım anama çok yalvardım. Sonunda buldum dedim işte. Ama becerememişim, oğlunu vurmuşum demek ki. Hadi ne yapacaksan yap bana.”

Delikanlının yüzü bembeyaz oldu önce, sonra kan bastı. Kızın gözlerine baktı ve kızın yüzünü bembeyaz eden şu cevabı verdi:

“Merak etme bacım, ben gördüm o işi. Zahmet ettirmedim sana.”

"Sadece tadına bir bakacağım" diye başlayıp 15 saat sonra kendinizi hala konağın koridorlarında dolaşırken bulmanız için 46 neden var. Blue Prince, 2025'in "bir daha bakmam" dediğiniz halde sürekli geri döndüğünüz oyunlarından biri.

Miras Avcılığının Modern Hâli

Hikâye şöyle başlıyor: Büyük amcanız (tabii ki çok zengin) size Mt. Holly konağını bırakmış. Tek şartı? Efsanevi 46 numaralı odayı bulmanız gerekiyor. Kolay gelsin! Ama tabii ki işin içinde bir bit yeniği var: Bu konak her gün kendini yeniden düzenliyor. Sanki IKEA'da mobilyalarını sürekli yer değiştiren bir ev düşünün ama çok daha sinir bozucu.

Her sabah konakta uyandığınızda, kapıları açtıkça üç seçenek arasından birini seçerek bir sonraki odayı belirliyorsunuz. Bu sisteme oyunda "drafting" deniyor - temelde kendi evinizi günlük olarak inşa ediyorsunuz. Masaüstü oyunu meraklıları için, **Betrayal at House on the Hill**'in dijital versiyonu gibi düşünebilirsiniz.

Bir Günlük Hayat: Oda Gezintisi ve Enerji Krizi

Her gün yaklaşık 20-45 dakika konağı geziyorsunuz ta ki enerjiniz bitene veya açacak kapınız kalmayana dek. Bazı odalar size hediye veriyor: Anahtar, para, enerji veya parlak taşlar. Bazıları ise tam tersi - mesela spor salonuna her girdiğinizde yorgun düşüyorsunuz. (Tıpkı gerçek hayattaki gibi!)

Kazan dairesi veya araç gereç odası gibi bazı özel odalar ise sadece o güne değil, gelecek günlere de etki ediyor. Sanki evin hafızası var gibi - ki bu da oyunun en ilginç yanlarından biri.

"Sadece Bir Oyun Daha" Sendromu

The Guardian'dan bir oyuncu şöyle anlatıyor deneyimini: "İlk gün 'sadece tadına bakayım' dedim, sonra dizi izleyeceğim diye. Fark ettiğimde gece yarısını geçmişti ve sadece Steam Deck'imın ışığıyla aydınlanan salonda oturuyordum."

Bu duruma çok aşına gelecek Blue Prince, o klasik "bir el daha" taktiğini kullanıyor ama bunu çok ustaca yapıyor. Her gün yeni bir şey keşfediyorsunuz, her odanın arkasında farklı bir sır olabileceğini düşünüyorsunuz.

Sherlock Holmes Olma Hayali vs Gerçek

Oyun ilerledikçe, henüz görmediğiniz bir arabayla ilgili anahtarlar buluyorsunuz. Farklı kişilerin yazdığı notlarla karşılaşıyorsunuz. Büyük bulmacaların parçalarını görüyorsunuz ama nasıl çözeceğinizi bilmiyorsunuz. Bu noktada çoğu oyuncu (tabii ki ben de dahil) ekran görüntüsü çekmeye başlıyor. Evinizde A4 kağıtlarına notlar alıyor musunuz bilmiyorum ama Steam yorumlarına bakılırsa öyle insanlar da var.

Rock Paper Shotgun'ın dediği gibi, oyun "Gone Home kadar atmosferli ve Outer Wilds kadar karmaşık." Yani hem nostaljik hissettiriyor hem de beynimizi yakıyor.

Steam Yorumları: Aşk mı, Nefret mi?

Steam incelemelerine baktığınızda iki tip insan göreceksiniz:

- **Tip 1 - Hayran Tayfası:**

"Bu oyun özel! 15 saat oynadım, temel sonu gördüm, geç oyun sonlarını YouTube'da izledim çünkü 100 saat daha oynamaya vaktim yok!"

"223 saat oynadım, hala bitmedi. Bu oyun zihin bulandırıcı!"

- **Tip 2 - "Hayatım Gitti" Tayfası:**

"Oyun harika AMA... Koşu sırasında kayıt yok! Bu yüzden olumsuz oy." (38 saat oynamış, bu arada)

"RNG çıldırıyor! Aynı şeyi 10 kez yapmak zorunda kalıyorsunuz."

"Renk körüyüm, oyunda renk körü desteği 'sonra gelecek' diyor. Sonra ne zaman?"

Zorluk Seviyesi: Dark Souls'un Dedektif Versiyonu

Blue Prince kolay bir oyun değil. Hatta çok zor. Bazı Steam yorumcularının dediği gibi, "Myst ve Riven'i bebek oyunu gibi gösteriyor." Eğer "Oyun benim ellerimden tutsun" diyorsanız, yanlış adrestesiniz.

Oyun size şöyle diyor: "İşte konak, işte bulmacalar, bol şans!" Rehber istiyorsanız, Google amcanıza başvurun. Ama bu da oyunun cazibesinin bir parçası - çözdüğünüzde gerçekten başardığınızı hissediyorsunuz.

Şans Faktörü: Vegas'ın Dijital Versiyonu

Oyunun en tartışmalı yanı rastgele öğeler. Bazen bir bulmacayı çözdüğünüzü sanıyorsunuz ama doğru odaların doğru sırada çıkması için 5-10 kez daha denemeniz gerekiyor. Bu durumda ya çok sabırlı olmanız ya da çok inatçı olmanız gerekiyor. Tercihen ikisi birden.

Bir oyuncu şöyle özetlemiş: "Zar atmayı seviyorsanız, bu oyun tam size göre. Sevmiyorsanız... eh, yine de oynayabilirsiniz ama sinirlenmeye hazır olun."

Görsel ve Ses: Sakin Ama Gizemli

Oyunun görsel tarzı sakin ve yumuşak. Çizgi film tadında ama ürkütücü değil. Müzikler de öyle - rahatlatıcı ama aynı zamanda "Burada bir şeyler ters" hissi veriyor. Sanki Bob Ross resim yaparken gizem dizisi müziği çalıyor gibi.

Görsel: Steam

Kimler Oynasın?

Kesinlikle Oynayın Eğer:

- Bulmaca oyunlarını seviyorsanız
- Sabırlıysanız (çok sabırlı)
- Aynı şeyi tekrar tekrar yapmaktan sıkılmıyorsanız
- "Bir daha bakmam" dediğiniz halde 15 dakika sonra oyunu açan tiplerdenseniz

Uzak Durun Eğer:

- "Kolay gelsin" diyorsanız
- Oyunların size rehberlik etmesini bekliyorsanız
- Renk körüyseniz (şimdilik)
- Zamanınız çok değerliyse

Bu Paraya Değer mi?

15 dolarlık fiyat etiketi, oyunun sunduğu içerik düşünüldüğünde oldukça makul. Ama unutmayın: Bu oyunu alırsanız, sonraki birkaç hafta içinde "sadece 5 dakika" diyerek oyunu açıp 3 saat sonra çıkacaksınız. Bunu zamanınızla ilgili yatırım olarak görün.

Görsel: Steam

Aile Boyu Konak Macerası: İkiz Dedektiflerimle 46 Numaralı Odayı Bulduk!

Bu incelemeyi yazarken itiraf etmem gereken bir şey var: Blue Prince'i yalnız oynamadım. 9 yaşındaki ikiz çocuklarım da bu konak macerasının tam ortasında yer aldılar. Ve şaşırtıcı şekilde, bu deneyim oyunu çok daha eğlenceli hale getirdi.

Başta *sadece babalarının yeni oyununu merak ediyorlardı* ama çok geçmeden kendilerini tam zamanlı konak dedektifleri olarak buldular. Biri "Sol kapıyı seç baba!" diye bağırırken diğeri "Hayır, sağdaki daha gizemli görünüyor!" diye itiraz ediyor. Her oda seçimi aile meclisinde tartışılmaya başladı.

En güzel yanı ise çocukların "Aha!" anlarıydı. Bir ipucunu çözdüklerinde ya da daha önce görmediğimiz bir oda keşfettiklerinde yüzlerindeki o ifade... Sanki gerçekten bir hazine bulmuşlar gibiydi. Ve sonunda 46 numaralı odayı bulduğumuzda yaşanan sevinç çılgınlıkları... Galiba komşuları biraz rahatsız ettik!

Oyunu bitirmemiz aylar sürdü - üç kişi karar vermeye çalıştığında süreç biraz uzuyor tabii. Ama bu, oyunun aile deneyimini ne kadar zenginleştirdiğini gösteriyor. Çocuklar problem çözme becerilerini geliştirirken, ben de onların yaratıcı düşünce şekillerini keşfettim. Bazen 8 yaşında bir çocuğun "Baba, bu figürlerini daha önce elma bahçesinde görmedik mi?" demesi, saatlerdir takıldığınız bulmacayı çözmenizi sağlayabiliyor.

Şimdi ikizler okuldan döndüklerinde hâlâ "Baba, yeni bir gizem oyunu buldun mu?" diye soruyorlar. Blue Prince'in onlarda bıraktığı bu merak ve keşif hissi, oyunun en büyük başarılarından biri bence.

Son Söz: Konak Kapıları Açık

Blue Prince, 2025'in ya en sevdiğiniz ya da en nefret ettiğiniz oyunu olacak. Arada bir şey yok. Bu konak ya sizi büyüleyecek ya da delirtecek.

Eğer "Ben bulmaca ustasıyım!" diyorsanız, buyrun size 46 oda dolusu meydan okuma var. Ama eğer "Oyun oynayıp rahatlamak istiyorum" diyorsanız, başka bir şey aramanızı öneririm.

Son uyarı: Bu oyunu aldıktan sonra arkadaşlarınızdan "Neredesin, görünmüyorsun?" mesajları alabilirsiniz. Onlara Mt. Holly konağında kaybolduğunuzu söyleyin, anlayış göstereceklerdir.

- Benzersiz oda seçme sistemi
- Derin gizem hikayesi
- Mükemmel atmosfer
- Sonsuz keşif (cidden, 100+ saat)
- Harika müzik
- Akıllıca tasarlanmış bulmacalar

- Çok fazla şansa dayalı
- Oyun sırasında kayıt yok
- Gerçekten çok zor
- Renk körü desteği eksik
- Casual oyuncular yaklaşmasın
- Rehber gerekebilir

Puan: 8/10

Alın ama sosyal hayatınıza veda edin!

Tarihin en büyük sarsıntıları, çoğu zaman görünmez bir kırıkla başlar. Bir kelimenin eksikliği, bir cümlenin duraksaması, bir sesin aniden kesilmesi... Montaigne'in "Ne bilirim ki?"¹ sorusu yalnızca düşünsel bir tevazu değil; hâlâ açılmamış, hatta belki açılmak istenmeyen bir dosyanın ilk satırıdır. Amaç, hakikati ortaya koymak değil; onun silinişine, izlerinin nasıl kaybolduğuna tanıklık etmektir.

Çünkü artık soru sormak da cevap vermek kadar büyük bir risktir. Şüphe, modern çağda yalnızca bir bilgi eksikliği değil; bir temsil krizi hâline gelmiştir². Ne gördüğümüzden ne de anlatılanlardan emin olabiliriz. Görüntü çoğaldıkça anlam silinir, sözcükler arttıkça hakikat yitip gider. Her temsil, bir örtme biçimidir artık; her anlatı, aynı zamanda bir susturma. O hâlde hakikat, göz önünde değil, göz ardında aranmalıdır; boşlukta, yankıda, sessizlikte...

Hakikatin bu şekilde yorumlanması, herhangi bir suçun çözümünü vaat etmez; aksine, her çözümün bir illüzyon, her cevabın yeni bir şüphe olduğunu savunur³.

Ele alınan, olaylar değil; olayların konuşulmayan yönleridir. Suç mahalli bir mekân değil, bir metin olabilir. Delil bir cisim değil, bir eksikliktir. Tanıklar suskun, anlatıcı kuşkulu, zaman ise tekinsizdir.

Polisiye edebiyat, tarihsel olarak şüphenin en keskin tiyatrosudur. Ama artık failin değil, susturulmuşun izini süren bir zemine dönüşmüştür⁴. "Kim yaptı?" sorusu yerini "Kim sustu?", "Neden şimdi anlatılıyor?", "Hangi sessizlik bastırıldı?" sorularına bırakır. Benzer bir izlekle ilerler: Anlatılmayanın sesini, görünmeyenini izini, eksik bırakılmışın yükünü takip eder.

Çünkü bazı anlatılar, açıklamak için değil; eksiltmek, duraksamak, karanlıkta bırakmak için kurulur. Kapanmamış bir dosyanın eşliğinde durur.

Anlatı, görüntü ve delil olarak boşluk

Şüphe, yalnızca bir eksiklik hissi değildir; aynı zamanda anlatının dokusuna nüfuz eden biçim bozucu bir güçtür⁵. Zaman çizgisi, mekân algısı, olay örgüsü ve karakter yapısı — tümü, şüphenin sızdığı yerde çatlamaya başlar. Bu çatlaklar, yalnızca içeriği değil, anlatının formunu da tehdit eder. Temsilin kendisi artık güvenilmez bir yapıdır: Anlatılan şey kadar, anlatılma biçimi de sorguya açıktır.

Modern edebiyat, Tanrısal anlatıcının hükmünü sona erdirmiştir. Onun yerine yerleştirilen anlatıcı; kuşkulu, yersiz yurtsuz ve kırıkandır⁶. Bilmez, çarpıtır, bastırır. Olayları aydınlatmak için değil, onları gölgede bırakmak için vardır. Anlatıcı, yalnızca hakikatin ne olduğu değil, nasıl anlatıldığı sorusunu da gündeme getirir. Artık okur sadece "Ne oldu?"yu değil, "Neden böyle anlatıldı?"yı da sormak zorundadır.

Görsellik de benzer bir kriz içindedir: Fotoğraf, resim, sinema... Tüm bu imgelerle kurulan dünyada gerçeklik, yalnızca temsil edilen şeyde değil; temsilin biçiminde, karesinde, çerçevesindedir. Ancak tam da bu biçimin içinde şüphe belirir: Gösterilen şey, gösterilmek istenen midir? Yoksa görünmesi istenmeyenle üst üste bindirilmiş bir örtü müdür? Her gösteri aynı zamanda bir silme eylemi değil midir?

Boşluk, bu anlamda bir hata değil; bir stratejidir. Susturulan karakter, eksik bırakılan bilgi, yarım bırakılan cümle... Tüm bunlar, yalnızca estetik tercihler değil, etik müdahalelerdir. Çünkü bazı hakikatler anlatılamayacak kadar derindir. Bu nedenle anlatının boşlukları, yalnızca hayal gücünü değil, vicdanı da çağırır. Eksiklik bir suskunluk değil; bir tanıklıktır.

Eksiklik yalnızca bir estetik boşluk değil; arzunun da kaynağıdır. Lacan'a göre, insan arzusu her zaman eksik olanın çevresinde dolaşır; bu yüzden anlatıdaki boşluk, temsilin sınırı değil, arzu edilen hakikatin yeridir⁸.

Polisiye edebiyat, bu biçim bozucu şüphenin en yoğun hissedildiği alanlardan biridir. Failin kim olduğu sorusu zamanla yerini “Kimin sesi susturuldu?”, “Hangi anlatı bastırıldı?” gibi sorulara bırakır. Olay örgüsü artık bir çözüm değil, bir gölge üretir. Polisiye, hakikati ifşa etmez; ifşanın kırılğan doğasına işaret eder⁹.

Anlatılmayanın dili, duyulmayanın tanıklığı

Sessizlik, anlatının içinde yalnızca bir duraksama değil; bazen en güçlü ifadedir. Anlatılmayan, dile gelmeyen, kenarda bırakılan her şey, açıkça söylenenlerden daha derin bir yankı yaratabilir. Bir karakterin konuşmaması, anlatıcının bir ayrıntıyı atlaması, anlatının bir anda susması... Tüm bu boşluklar, yalnızca metinsel değil, aynı zamanda etik olaylardır¹⁰. Dilin sınırına gelindiğinde sessizlik başlar; ama bu bir son değil, bir açılıştır.

Walter Benjamin’in “tarihin melekleri” hep yıkıntıya bakar; ama bu yıkıntı, yalnızca olanların değil, anlatılmamış olanların da kalıntısıdır. Sessizlik, bazen bu kalıntının tek tanığıdır¹¹.

Gilles Deleuze, “ifade edilemeyen”i sanatın asli sahnesi olarak tanımlar¹². Temsilin mümkün olmadığı noktada, sanat hâlâ ısrarla var olur. Sessizlik, bu bağlamda bir eksiklik değil; bilinçli bir tercih, bir tanıklık biçimidir. Susmak, bazen bir şey söylemekten daha büyük bir sorumluluktur. Özellikle de sözcüklerin hakikati ihlal edebileceği durumlarda.

Modern anlatılar, sessizliği bir estetik değer olmaktan çıkarıp, bir direniş biçimine dönüştürür. Klasik anlatının açıklık ve bütünlük arzusu yerini, parçalanmışlık, eksiklik ve ketumluk stratejilerine bırakır. Hikâye artık yalnızca “anlatılarak” değil, susularak da ilerler. Çünkü bazı anlatılar, dile döküldüklerinde değil, geri çekildiklerinde adaletli olabilir¹³.

Bu noktada sessizlik, temsilin kriziyle iç içe geçer. Hangi anlatı neyin üzerini örtüyor? Hangi sessizlik, hangi sesi bastırıyor? Bu sorular yalnızca anlatıya değil, okura da yöneltilir. Okur, sessizlikleri fark etmekle yükümlüdür; onları doldurmak değil, dinlemek zorundadır. Anlatıdan çok, onun bıraktığı yankıya kulak vermek gerekir.

Polisiye türü bu bağlamda sessizliği yeni bir ifade aracı olarak kullanır. Artık dedektif susar, tanık konuşmaz, anlatıcı kuşkuludur. Sessizlik, çözümün değil; tereddütün ve gölgelenmiş bir hakikatin dilidir. Polisiye artık bir kapanış değil, yeni bir bilinmezlik üretir. Ve okurun görevi artık “Ne oldu?”yu anlamaktan çok, “Neden bu sessizlik bırakıldı?”yı sormaktır¹⁴.

Tanıklıktan sorguya, sorgudan suskunluğa

Okur, artık yalnızca bir tanık değildir; aynı zamanda bir faildir. Anlatının kırıldığı yerde, sessizliğin neyi örttüğünü, boşluğun hangi sesi bastırdığını fark etmekle yükümlüdür. Bu okuma biçimi, klasik anlamda bir alımlamadan çok, bir soruşturma, bir vicdan muhasebesidir¹⁵.

Giorgio Agamben’in tanıklık üzerine düşüncesi, dile getirilemeyen hem etik hem de ontolojik bir boşluk yarattığını söyler. Gerçek tanık, çoğu zaman konuşamayandır — bu nedenle suskunluk da bir ifadedir¹⁶.

Çünkü anlatı, hakikatin kendisini değil; ona duyulan inancı sınar.

Bu nedenle okur, yalnızca “Ne söylendi?” sorusuyla yetinemez. Asıl sorular şunlardır: Ne susturuldu? Neden şimdi anlatılıyor? Bu anlatıda kim eksik? Her eksik bilgi, her anlatı boşluğu, her imgede çöken anlam — okurun dikkatine ve etik sezgisine çağrıdır. Okur, anlatının tamamlayıcısı değil; açığa çıkarıcısıdır. Ama bu açığa çıkarma işlemi, yeni bir şüphe üretmeden yapılamaz.

Çağdaş edebiyat, okura artık bir cevap değil; bir yük bırakır. Görsel kültür çağında, sesin, sözün ve imgenin aşırı üretildiği bir dünyada, hakikat yalnızca bulunacak değil, hissedilecek bir şeye dönüşür¹⁷. Bu hissediş, estetik değil; etik bir sezgiyle çalışır. Anlatı, okuru sınar; çünkü ona güvenmek zorundadır.

Polisiye kurgu da bu yeni sınav biçiminin içindedir. Ama artık katille ya da kurbanla değil, okurun kendisiyle ilgilenir. Okurun nasıl baktığıyla, nerede sustuğuyla, neyi görmezden geldiğiyle... Çünkü adalet yalnızca mahkemelerde değil, metinlerin arasında da kurulabilir ya da sonsuza kadar ertelenebilir¹⁸.

Sona değil, sessizliğe yazılmış bir not

Şüphe, her zaman bir başlangıcın değil; bazen de bir sonun habercisidir. Ama bu son, bildiğimiz anlamda bir kapanış değil; bir açığın, bir yarığın, bir derinliğin sessiz kabulüdür. Maurice Blanchot, anlatının tam da “sona eremediği yerde” başladığını söyler¹⁹. Bu yüzden bazı anlatılar, bir sonuç değil; süregiden bir bekleyiştir.

Anlatı susar, okur duraksar. Hakikat, görünmekten çok, kaybolarak iz bırakır. Ve biz, o izlerin etrafında dönüp dururuz, bir anlam arayışından çok, bir tanıklık imkânı için²⁰.

Temsilin kriziyle başlayan yürüyüş, boşluğun ve sessizliğin merkezine kadar sürer. Hakikatin artık sözcüklerle kurulamayacağı bir eşığe gelinir. Burada, artık anlatmak değil, susmak da bir anlatı biçimi olur. Çünkü bazı hakikatler, dile gelmeyen bir sızıda yaşar.

Belki de okur olarak bize düşen, hakikati yakalamak değil; onun çekildiği boşluğa saygı duymaktır. Görmediğimiz şeyleri anlamaya çalışmak yerine, neden göremediğimizi sormaktır. Ve bu soruyu —tıpkı bir yankı gibi— kendimize, başkalarına ve zamana doğru tekrar tekrar sormaktır²¹.

Polisiye anlatı, burada bir türe değil, bir bakış biçimine dönüşür. Olay yoktur, ama sessizlik vardır. Delil yoktur, ama boşluk vardır. Katil yoktur, ama yankı vardır. Hakikat artık bir sonucun değil, bir sürçmenin içindedir. Ve bu sürçme, belki de en sahici tanıklıktır.

Şüphe bir çürüme değil, bir imkândır. Ve bu imkânın estetiği, ancak susarak, bekleyerek, dinleyerek kurulabilir. Çünkü her sessizlik, duyulmamış bir sorunun yankısıdır. Belki de artık bize düşen, o yankının içinde kalabilmektir.

DİPNOTLAR

1. Michel de Montaigne, Denemeler, I. Kitap, "Felsefe Üzerine", çev. Sabahattin Eyüboğlu, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2017. "Que sais-je?" sorusu, modern şüphecilüğün temel ifadelerinden biri olarak kabul edilir.
2. Jean Baudrillard, Simülakrlar ve Simülasyon, çev. Oğuz Adanır, Doğu-Batı Yayınları, 2003. Baudrillard, modern temsilin hakikati yansıtmaktan çok, onu gizleyen bir yapı hâline geldiğini savunur.
3. Jacques Derrida, Yayımin Kenarında, çev. Ahmet Cemal, Metis Yayınları, 2000. Derrida'nın "erteleme" (différance) kavramı, anlamın hiçbir zaman tam olarak sabitlenemeyeceğini öne sürer.
4. Tzvetan Todorov, "Polisiye Edebiyatın Tipolojisi", 1966. Todorov, klasik dedektif romanının iki düzlemli yapısından söz ederken, modern anlatının bu yapıyı ihlal ettiğini belirtir.
5. Roland Barthes, Yazının Sıfır Derecesi, çev. Tahsin Yücel, Yapı Kredi Yayınları, 2004. Anlatının biçimsel yapısına yapılan müdahalelerin ideolojik sonuçlarını vurgular.
6. Wayne C. Booth, The Rhetoric of Fiction, University of Chicago Press, 1961. Anlatıcının güvenilirliği üzerinden modern anlatının ahlaki krizine yaklaşır.

7. John Berger, Görme Biçimleri, çev. Yurdanur Salman, Metis Yayınları, 1986. Her görsel temsilin seçici ve dolayısıyla dışlayıcı olduğunu savunur.
8. Jacques Lacan, Écrits, Seuil, 1966. Lacan'a göre arzu, eksik olan nesneye yönelir; eksiklik bir yapı ilkesidir.
9. Patricia Merivale & Susan Elizabeth Sweeney (der.), Detecting Texts: The Metaphysical Detective Story from Poe to Postmodernism, University of Pennsylvania Press, 1999. Polisiye anlatılarda yapısal kırılmaların nasıl ortaya çıktığını inceler.
10. Susan Sontag, Photography: A Little Summa, 1977. Görsel imgelerin söyleyemedikleriyle ilgilendir; sessizliğin etik boyutuna dikkat çeker.
11. Walter Benjamin, Tarih Kavramı Üzerine, çev. Ahmet Cemal, Metis Yayınları, 2015. Yıkıntı metaforu üzerinden tarih anlatısının eksikliklerini sorgular.
12. Gilles Deleuze & Félix Guattari, Kafka: Toward a Minor Literature, University of Minnesota Press, 1986. "İfade edilemeyen"i sanatın merkezi işlevi olarak tanımlar.
13. Maurice Blanchot, Anlatı'nın Sessizliği, çev. Ferit Burak Aydar, Metis Yayınları, 2010. Sessizlikle taşınan hakikatler üzerine felsefi bir çerçeve sunar.
14. Carlo Ginzburg, Kanıtlar ve Tezahürler, çev. Ayşe Meral, Metis Yayınları, 2003. Sessizlikten kanıt çıkarma yöntemini tarihçi, dedektif ve eleştirmen üzerinden analiz eder.
15. Wolfgang Iser, The Act of Reading: A Theory of Aesthetic Response, Johns Hopkins University Press, 1978. Okurun yalnızca alımlayıcı değil, boşlukları tamamlayan bir anlam kurucu olduğunu savunur.
16. Giorgio Agamben, Remnants of Auschwitz: The Witness and the Archive, Zone Books, 1999. Tanıklık kavramını suskunluk ve ifadesizlikle birlikte ele alır.
17. Byung-Chul Han, Şeffaflık Toplumu, çev. Çiğdem Dürüşken, Notos Kitap, 2016. Aşırı ifşanın anlamı yok ettiğini ve sessizlikle hakikatin daha çok var olabileceğini belirtir.
18. Jacques Rancière, Sanatın Geleceği, çev. Işık Ergüden, Metis Yayınları, 2016. Sanat ile görünmeyen arasında bir "estetik siyaset" kurar.
19. Maurice Blanchot, L'espace littéraire, Gallimard, 1955. Metnin sona eremediği yerde başladığını ve edebi alanın sonsuz bekleyişle kurulduğunu ileri sürer.
20. Emmanuel Levinas, Totalité et Infini, Martinus Nijhoff, 1961. Hakikati bilgi değil, ötekine yönelmiş etik sorumluluk olarak kavrar.
21. Paul Ricoeur, La mémoire, l'histoire, l'oubli, Éditions du Seuil, 2000. Hafıza yalnızca olanı değil, hiçbir zaman tam hatırlanamayana da içerir.

TANRI BEDENİNE MERHAMET ETSİN...

**AILEEN
WUORNOS
(LEE)**

29.02.1956

FBI Kriterlerine göre ABD tarihindeki ilk kadın seri katil.

Bir canavar mı yoksa sistemin vahşileştirdiği bir kurban mı?
Ya da doğuştan lanetli mi?

Çekici, güçlü, hayatı boyunca gerçek saf sevgiyi arayan bir kadın. Bazılarına göre de masum.

Fahişe, lezbiyen, canî, katil, dindar...

Bilinçli bir seri katil mi yoksa akıl hastası mı?

PEKİ TÜM BUNLAR NASIL OLUR DA BİR KADINDA TOPLANABİLİRDİ?

Evden gitmesi için 14 yaşında evlendirilen bir anne ile en büyük eğlencesi hayvanlara zarar vermek olan pedofili hastası şizofren bir babadan dünyaya geldi. Babası daha sonra 7 yaşındaki bir kıza tecavüzden hapis yattı. Hapishanede kimine göre mahkumlar tarafından öldürüldü, kimine göre de kendini asarak vefat etti. Babası hapse girince annesi 4 yaşındaki Aileen ve abisi Keith'i anne babasının evine bırakarak arkasına bile bakmadan ortalıktan kayboldu.

Ahlaksız, sevgisiz, güvensiz, anne baba figüründen yoksun, korkunç bir çocukluk geçiren Lee hayatına cinsel taciz, tecavüz, şiddet, enstest ilişkiler girene kadar kötü anılarını bastırabilmek adına gerçek annesini unutup büyükanne ve büyükbabasını benimsemişti. O yıllarına ait belki de tek güzel şey ise idam gününe kadar dostluğunun süreceği Dawn ile tanışmasıydı.

Deliliğinin başlangıcı olan çocukluk yıllarını **"Ben tehlikeli topraklarda doğdum ve hep o topraklarda yürüdüm"** şeklinde tanımlayan Lee'nin hayatını sorumsuz, ilgisiz bir anne ve pedofili hastası, şizofren bir babadan alkolik, küfürbaz, saldırgan bir büyükanne ve sabırsız, alkolik, pedofili hastası, saldırgan, şiddet yanlısı bir büyükbabaya bırakmıştı. Bu durum bir gün patlayacak olan kontrolsüz öfke nöbetlerinin ve nefret tohumlarının ekilmesine sebep olmuştu.

Hücrelerinde yaşadığı Tanrı ile aslında kendi ile olan yüzleşmelerinin birinde **"İtirafıma çocukluk yıllarımdan itibaren başlamak istiyorum. Yüce efendimiz İsa, çocukluğumda sergilediğim cinsel davranışlar yüzünden beni affet."** diyecekti. Anlaşılacağı üzere arkadaşları ile cinsel oyunlar oynamaya başlamıştı bile. Daha lise yılları başında ise bedenini artık bağımlısı olduğu uyuşturucu maddelerin temini için çoktan satmaya başlamıştı.

Koruluk alanda dedesinin arkadaşı tarafından 14 yaşında tecavüze uğradı ve hamile kaldı. Koruluk alandaki tecavüz ile başlayan silsilesi; koruluk alanda yaşamını bir müddet sürdürmesi, cinayetlerinin çoğunu koruluk alanda gerçekleştirmesi ve son olarak idamından sonra yakılan küllerinin koruluk alana serpiştirilmesi ile son bulacaktı.

Kendinin bile fazla görüldüğü bir evde, tecavüz sonucu doğan oğlu hemen büyükbaba tarafından reddedildi ve Lee oğlunu bir barınağa bırakmak zorunda kaldı. Kısa süre sonra aşırı alkol tüketen büyükannesinin ölümüyle birlikte büyükbabası tarafından abisi Keith ile birlikte kendi de kapının önüne konmuştu.

Zaman geçtikçe daha güzel ve çekici bir kız olmaya başlaması ile birlikte ondan yararlanmak isteyen erkekler tarafından daha fazla tacize maruz kaldı ve kısa süre sonra yeni hayatını yaşamaya başladığı koruluk alandaki hurda bir arabanın içinde fahişelik yapmaya başlamıştı.

YOL MACERASI BAŞLIYOR...

Hurdalıkta kazandığı para sadece karnını doyurmaya yetiyordu. Alkol ve uyuşturucu alabilmek için daha çok çalışmak ve zengin müşteriler bulmak zorundaydı. Bunun için o günler otoban çok iyi bir fikirdi!

Nereye gideceğini bilmeden şehirlerarası yollarda otostop çekmeye başladı. Bu süreci Dawn'a yazdığı mektupların birinde şöyle anlatıyor;

**"Sevgili Dawn,
Michigan'ı 16 yaşında terk ettim. Uzun yıllar boyunca yollarda ve caddelerde çalıştım. Defalarca saldırıya ve tecavüze uğradım. İlk dört yıl içinde hiçbir yerde 30-60 günden fazla kalmadım."**

Çaresizlik ile cesareti alkol ve uyuşturucuyla birleşince hizbe bir yerde kafasına sıkılıp bir köşeye atılma pahasına fahişeliğe devam ediyordu. Bu süreçte erkeklerle yaşadığı kötü durumlar, her geçen gün lezbiyenliğe olan yatkınlığını güçlendiriyordu.

İşlerin gidişatı ile ilgili hücrelerinde Dawn'a yazdığı mektuplarının birinde şu sözlerle yer vermişti;

"Gerçek Aileen kimseyi incitmezdi. Fakat saldırganlık, içki, homoseksüellik ve fahişelik ile bozuldu. Bunlar yedi ölümcül günah kadar kötü şeylerdir. Erkeklerle bazen iyi günler yaşadım ama çoğu KÖTÜ günlerdi. Bir gün tanıştığım kızlardan biri benim sevgilim olmak istediğini söyledi. Ona, belki bir gün olabilir dedim, ne de olsa kadınlar daha merhametli, hassas, sevecen ve güzel oluyorlardı. Neyse, tekrar başımı belaya soktum. Kısa bir süreliğine çalıştığım heriflerden biri paramı vermiyordu, ben de sahte imza kullandım, sonra korkup yeniden kaçmaya başladım. Yollara düşünce hemen erkekler taciz etmeye başladılar. Görüyorsun işte, kimseyi öldürmek istemiyordum, silahı sadece onları korkutmak için kullanıyordum. Ama Mallory ile (ilk öldürdüğü adam) olduğum gece sanki içime şeytan girmişti. 7 erkeğin ölümünden sorumlu olsam da günahlarımı BASKICI ERKEK TOPLUMUNA yüklüyorum. Onlar kadınlara, genç kızlara, işte hangi kadın olursa, bok gibi davranıyorlar. Neler yaptıkları hakkında düşünmüyorlar bile. Sanki kadınları insan değilmiş gibi görüyorlar. Onları sadece kendi zevklerini tatmin edecek otomatik makineler zannediyorlar."

"Çocukluk arkadaşım olarak sen beni çok iyi anlayabilirsin. TEK BAŞIMAYDIM, arkamı kollayacak benden başka hiç kimse yoktu."

Hücrelerinde Dawn'a yazdığı bir başka mektubunda ise;

"İşte böyle kardeşim. Sana hayatımın karanlık noktalarını anlatmaya devam ediyorum. Senelerce yürüdüm, yürüdüm. YALNIZDIM... anlıyorsun, değil mi? TV'de benle ilgili bir program gördüm. Henüz çok gençken bana tecavüz eden adamlardan bazıları ile bir röportaj yapmışlardı. Benim cinayetlerle suçlandığımı öğrenen adamlardan biri şöyle dedi: 'Hepimiz ona çok kötü davrandık!'... Yaaa, evet öyle davrandınız, aynen öyle, it herifler. Ama Tanrı her şeyi kaydetti."

Görsel: Paramount Plus

Her geçen gün yaşadıklarının vermiş olduğu yorgunluk, tahammülsüzlük, hakaret, aşağılanma, küfür ve istemediği fantezilere boyun eğme üzerine ise Dawn'a;

"İnsanlar benim gibi fahişeleri basit, ucuz kadınlar olarak görüyorlar. Yaptığım işi hafife alıyorlar. Oysa o kadar zor ki ... Her gün, hiç tanımadığım bir sürü erkeğin altına yatmak, sonra ertesi gün, sanki hiçbir şey olmamış gibi yola devam etmek ne demektir, bunu bilmiyorlar. Ama bende tüm bunları yapabilecek irade vardı. (...) Bir keresinde bana çok kötü davrandılar. Üç dört tanesi birden üzerime çullandı, esaslı bir dayak yedim. Sıra ile yaptılar. Sonra çekip gittiler. Her şeye rağmen ayağa kalktım."

Florida'ya doğru olan otostoplarının birinde 69 yaşındaki yat kulübü yöneticisi Lewis Gratz Fell ile gazetelerin sosyete sayfalarına haber olacak fakat 1 ay sürebilecek evliliğini yaptı. Bitme sebebi ise Lee'nin adamı kazanç kapısı görmesi, artık durduramadığı öfke ve tehlike bağımlılığıydı. Zaten son noktayı koyan da adamı sopa ile dövmesi oldu.

KONTROLSÜZLEŞİYOR...

Boşanmanın ardından abisi gırtlak kanserinden vefat etti. Ölümünün üzerine 10.000 dolarlık sigorta poliçesinin de ona kalmasıyla birlikte tehlikenin dozunu kontrolsüzce artırmıştı. Psikolojisi gün geçtikçe o kadar çok bozulmuştu ki kendini öldürmeye karar verdiği bir gün bikini ile birlikte markete girip 35 dolar ve 2 paket sigara alıyor, kısa süreli hapisler yatıp, sahte çek bozdurma, silah ve cephane çalmak, araba hırsızlığı, polise karşı koyma, sahte isim kullanma, şiddet gibi suçlar işliyordu.

30'lu yaşlarına geldiğinde artık uyuşturucular paranoya etkilerini göstermeye başlamış o çok bilinen öfke dolu gözler yerini almıştı. Artık arabasına bindiği erkeklere aynı sertlikte cevap veriyor, istemediği hiçbir şeyi yapmıyordu.

Güney Daytona'daki Zodiac isimli lezbiyen barda Daytona sahilindeki motelde temizlikçilik yapan ve tam bir lezbiyen olan Tyria ile tanıştı. Erkeklerle olan nefretinin de onu itmesiyle birlikte hayatının en büyük aşkına yelken açtı. Tyria'ya göre daha güzel ve çekici olmasına rağmen Lee ilk defa gerçek aşkı ve yuvayı onda bulmuştu. Hayat hikâyesinin sonlarına doğru bunun büyük bir yanılgı olduğunu anlayacaktı. Tyria'yı o kadar sahiplenmişti ki ona "Karıcığım" diye hitap ediyor, sürekli yanında vakit geçirmek istiyor, Tyria'nın bitmek bilmeyen isteklerini yerine getirmek için daha çok bedenini satarak para kazanmaya çalışıyordu. Buna kendince mecburdu. Eğer Tyria'nın bitmek bilmeyen isteklerini yerine getirmezse çekip gitmesinden ve onu da kaybetmekten çok korkuyordu. Bu tempo Lee'yi oldukça yoruyor ve daha da saldırgan hale getiriyordu. Bu süreci Tyria şu şekilde ifade etmişti;

"Onun ne zaman patlayacağını önceden kestirebilmek mümkün değildi. Bazen civardaki en pis barlara giderdik. Buralara motorsiklet çeteleri gelirdi. Bunlar meşin ceketli, sert yapılı erkeklerdi. Ama Aileen'in umurunda bile değildi. Erkeklerden biri birazcık rahatsız ettiğinde hemen yanına gider ve 'Ne bakıyorsun piç herif' deyip kavgayı başlatırdı. Bir keresinde adamın birinin burnunu kırdı. Beni de kısıkanıyordu. Kavga ediyorduk. Yaptığım her şeyin hesabını soruyordu. Sonra bana 'Sakin beni bırakmayı düşünme, bunu aklından bile geçirme' demeye başladı."

Lee ise bu süreci şu şekilde ifade etmişti;

"Bu ilişki beni kendimden geçirmişti. Otoyola çıkıp dışarıdaki pisliklere istediklerini veriyor, paramı alıyor, sonra Tyria'nın yanına koşuyordum. Haftada bir kaç yüz dolar kazanıyordum ama bu çoğunlukla yeterli olmuyordu."

Doğumundan bu yana biriktirdiği volkanik öfke dağının patladığı o gün; Kasım 1989. Kendince adaleti sağlayacağı zamanlar gelip çatmıştı. **Ve ilk cinayetini işledi.**

Richard Mallory; tecavüzden hüküm giymiş, strip priz barlara gidip eve 1 – 2 fahişe ile dönerek alem yaptıktan sonra onlara şiddet uygulayan, pornografi tutkunu ve seksüel davranış bozukluğuna sahip biriydi. Bu bakımdan Lee'nin aşağıda ki ifadesinin doğru olma olasılığı da çok yüksekti.

Lee savunma aracını geliştirdiği o geceyi kendi ağzından şu şekilde anlatıyor;

"Tampa'ya gittim ve biraz para kazandım. Gecenin ilerleyen saatinde eve dönmek için otostop yapıyordum. Tampa çıkışındaki köprü'nün altında bu adam yanaştı ve beni aldı. Yani, eee, ot çekiyordu ve otoyolda kaptırmış gidiyorduk. 'İçki ister misin', dedi. Yani, sonra, işte içiyorduk ve kafamız epey güzelleşmişti. Saat 5 sularında, 'Pekâlâ, paranı şimdi kazanmak ister misin?' dedi. Koruluğun içine girdik. Birden üzerime abandı ve beni mınıcıklamaya, öpmeye başladı. Çok fazla bastırıyordu. Ona, 'Hey bir saniye, biliyorsun, sakın ol. Hayvanlaşmanın gereği yok, işin tadını çıkaralım' dedim. Sonra, 'Yapamayacağım' dedim. 'Yapacaksın orospu, sana ne söylersem yapacaksın. Eğer yapmazsan, tıpkı öbür kancıklar gibi, seni öldürürüm ve cesedini beceririm. Hiç fark etmez çünkü vücudun sıcak olacak' dedi. Beni bileklerimden direksiyona bağladı. Sonra arkama geçti ve oradan yaptı. İş bitince bagajdan ispirto dolu bir şişe çıkardı. Bu şişe benim sürprizim olacakmış, öyle söyledi. Şişenin içindekini rektumuma boşalttı. Gerçekten çok canım acıdı ve katıla katıla ağlıyordum. Üzerini giyindi, bir radyo aldı, aracın önüne geçip kaputun üstüne oturdu ve yaklaşık bir saat öyle kaldı.

Ben bu arada altıma işedim. Çılgık çılgıla ona bağırmaya ve ellerimi kurtarmaya çalıştım. Nihayet, gelip beni çözdü, boynuma bir kablo doladı ve bana yeniden tecavüz etmeye kalkıştı. O zaman kendime dedim ki, tamam bu piç bana her ne yapmaktaysa bu yüzden ölmeyi haketti. Gücümü topladım, boğuşmaya başladık. Silahıma eriştim ve onu vurdum. Sonra izleri temizlemeye çalıştım. Çünkü polisin kendimi savunmak için onu vurduğuma inanmayacağını düşünüyordum.

Şunu belirtmeliyim ki, onların hepsini öldürdüm çünkü bana şiddet uyguluyorlardı ve kendimi korumam lazımdı. Bana bok gibi davranmalarına veya beni öldürmelerine izin veremezdim. Eminim ki, dövüştükten sonra, benim elime geçen silah onların elinde olsaydı beni öldürürlerdi. Ama ben onları öldürdüm."

Lee artık bombanın pimini çekerek seri cinayetleri başlatmış oldu. Kontrol artık onun elinde değildi. İlk cinayetten 7 ay geçmişti ki 1 ay içerisinde 3 erkeği daha öldürdü. David, Charles ve Peter. Koruluk alanlardaki peş peşe bulunan cesetler polislerin seri katil şüphesini kuvvetlendirdi.

Polis memuru çavuş Robert Kelley'in sözleri;

"Başlangıçta elimizde hiçbir şey yoktu. Sonra onun bir kadın olması ihtimalini değerlendirmeye başladık. Kurbanların arabasına biniyor, öylece öldürüyor, paralarını ve bazı eşyalarını alıyor ve çekip gidiyordu. Bunun ötesinde bir şey bilmiyorduk, parçaları birleştirmek çok zordu. Dışarda birisi kafasına göre insan öldürüyordu, kendince sebepleri vardı, bizim işimiz ise onu yakalamaktı. Çünkü... durmayacaktı."

Bir araba kazası tüm gidişatı değiştirdi. Peter'in arabasıyla giderken direksiyon hakimiyetini kaybederek araç yoldan çıktı ve tabelalara çarptı. Lee olay yerine toplanan görgü tanıklarının görünce Tyria'ı kolundan tutup uzaklaştırdı fakat bu olay polislerin elinde Lee ve Tyria'nın robot resimlerinin bulunmasına sebep oldu.

Hemen yakalanamamasının altında yatan şey ise Lee'nin kullandığı takma isimler oldu. Polislerin incelemeleri devam ederken Lee 3 cinayet daha işlemişti. Troy, Charles ve Walter Jenö. Tüm cinayetlerin ortak noktası 22 kalibre toplu bir tabancaydı.

Basın artık ondan **"ölüm meleği", "öldüren hanım"** olarak bahsediyordu.

Daha fazla dayanamayan Tyria onu terk etti. Tyria'nın onu terk etmesi ile birlikte öfke nöbetleri geçiren Lee iyice dikkatsiz davranmaya başlamıştı. Bu dikkatsizliği onu aylar süren takibin sonunda bir barda tutuklanmasına sebep oldu. Polislerin elinde onu mahkum etmek için yeterli kanıt yoktu. Başka bir suç mazaret gösterilerek nezarete alındı. Polislerin tek çaresi Tyria'yı kendi saflarına çekmekti. İlk iş Tyria'nın yerini bulmak oldu. Tyria'yı kullanarak Lee'ye cinayetleri itiraf ettirmelerini sağlayacaklardı. Otel odasında ses kayıt düzeneği kuruldu ve bir dizi telefon görüşmeleri başladı. İlk başlarda Lee hapisane telefonunun dinlendiğini düşündüğü için şifreli konuşuyordu. Tyria, Lee'nin en büyük zaafının kendisine olan aşkı olduğunu bildiğinden büyük bir ustalıkla mağduru oynuyordu.

"Dayanamıyorum Lee, kendimi öldüreceğim. Lütfen gerçeği polislere anlat. Artık yaşamak istemiyorum."

Ve 3 gün süren telefon trafiğinin ardından Tyria'ya zarar gelmesin diye telefonda tüm cinayetleri itiraf etti.

Peki alışlagelmiş bir seri katil tanımına uyuyor muydu? Neden onca yıl bekleyip 1 sene içerisinde ardı ardına tüm cinayetleri işlemişti? Bu durum içinde barındırdığı seri katil dürtüsünden çok yılların biriktirdiği öfke kusması mıydı?

Ted Bundy kurbanlarının ölürken son nefes alışverişlerini seyretmekten büyük zevk duyduğunu söylemişti. 53 cinayeti bulunan Rus Andrei Çikatilo tecavüz edip öldürdüğünde ancak kendini tam anlamıyla erkek gibi hissedebiliyordu. Aileen ise ilişki sırasında dahi zevk almıyor, cinayeti işledikten sonra tek yaptığı şey ise çekip gitmek oluyordu. Tüm bunların ışığında nasıl yargılanacağı konusunda Amerikan kamuoyunu; kadın hakları savunucuları – LGBT – feminist dernekler ve otoriteler olmak üzere fikir ayrılıklarına bölmüştü.

Yargılama süresince Lee'nin verdiği ifadeler oldukça tutarsızdı. Tutarsız oluşunun en büyük sebebi Tyria'ı korumaktı. Çünkü tüm bu olayların gerçekleştiği sırada cinayetleri bilen ve onu ihbar etmediği için bir nevi suç ortağı olan tek kişi oydu. Fakat Tyria polisle işbirliği yaparak hukuki işlemiden muaf tutulmuştu.

Richard Mallory davasından çıkacak karar diğer cinayet davalarına emsal teşkil edeceği için oldukça önemliydi.

Lee'nin çocukluğunda yaşadığı cinsel taciz ve travma, cinayet gecesi borderline denilen kişilik bozukluğu ile aklının gelip gitmesi ve ilk cinayeti olan Richard'ın kendisine yoğun cinsel şiddeti gibi unsurlar; Richard davasındaki savunma dosyasına eklendi.

Mahkemelerde psikologlar Lee'nin ciddi kimlik ve gerçekliği algılama sorunu olduğunu vurgulasalar da jüri aynı fikirde değildi. Küçük yaşlardan itibaren birkaç parça tütün için erkeklerle beraber olan bir kadının tecavüz endişesine kapılmasına bir türlü anlam veremediler.

Jüri ile aynı düşüncede olmayan feminist dernekleri ortalığı ayağa kaldırmıştı. Kadın olduğu için kötü ve ayrımcı muameleye maruz kaldığını savunuyorlardı. Psikiyatrist Dr. Phylliss Chesler bunun üzerine ABD içinde fahişelere yapılan kötü muameleler hakkında 954 sayfa çalışma hazırladı.

Nihayet 31 Ocak 1992'de jüri 4,5 saat süren toplantının ardından kararını verdi.

"Yüce mahkemeye bildiririz ki, jüri, bu davada Aileen Wuornos'u 12-0 suçlu bulmuştur. Davada, 5 ağırlaştırıcı ve 1 hafifletici unsur tespit edilmiştir."

Yargıçlar her idam kararı sonrası **"TANRI RUHUNA MERHAMET ETSİN"** diyerek dosyayı kapatıyordu. Fakat bu durum **İLK DEFA** Lee için farklı olmuştu. Lee'nin ruhunun olmadığını düşünen yargıç **"TANRI BEDENİNE MERHAMET ETSİN"** diyerek son sözü söylemiş olmuştu.

Bunun üzerine sinirlerine hakim olamayan Lee; **"Adam bana saldırdı diyorum. Umarım hepinize tecavüz ederler sizi Amerikalı bok çuvaları!"** diyerek salonu terk etti.

89 – 90 yılları arasında Florida'da 7 erkeği öldürmek ile suçlandı, 6 erkeği öldürmekten suçlu bulundu.

İŞLEDİĞİ CİNAYETLER

Richard Mallory (51)
David Spears (43)
Charles Carskaddon (40)
Peter Siems (65)
Troy Burrese (50)
Charles Dick Humphrays (56)
Walter Jenö Antonio (62)

İdama giden yargılama süresince geçen 11 sene Lee'yi gerçek ile hayali birbirinden ayırt edememe durumuna getirmişti. Düzensizleşen akıl dengesi, sanrılar, paranoyalar her geçen gün artıyordu. Günlerini tek başına yattığı tecrit odasında, bağıni çocukluğundan ölene kadar koparmadığı tek dostu olan Dawn'a mektup yazarak ve resimler çizerek geçiriyordu.

Lee'nin savunma tarafı temyiz hakkını kullansa da başarılı olamadı. Avukatının bir duruşma daha talebinin üzerine boşuna çırpınmak istemediğini, bir an önce artık Tanrı'nın yanına gitmek istediğini söyleyip duruyordu.

Florida eyalet yasaları gereği infaz için akli dengesinin yerinde olması gerekiyordu. Sırf idam edilebilmesi için diğer mahkemelerde verilen kararın aksine cezai ehliyeti vardır raporu çıktı.

2001 yılında ölüm sırasına alındı. İnfazını beklerken; yemeklerine dışkı karıştırılmasından tutun, gardiyanlar tarafından beynine ışınlar gönderildiğini iddiasına kadar onlarca paranoya ve dengesiz ruh halleri sergilemeye başlamıştı.

O sırada yazdığı mektupların birinde şöyle diyordu;

"O adamları öldürdüm. Sonra onları buz gibi soğuk bir şekilde soydum. Gene yaparım! Benim hayatta kalmamam gerekiyor, çünkü yeniden öldürürüm. Adalet sisteminin ağır işleyişinden bıktım. İnsanların bana "üşütmüş zavalılık" der gibi bakmalarından bıktım. Beni daha kaç kere yargılayacaksınız..."

Popomun icabına baktınız. Toplum, polisler, bütün sistem ! Tecavüz edilen bir kadını infaz ettiniz, sonra onu kitaplarda, filmlerde ve öbür bokluklarda kullandınız. Teşekkür ederim toplum. Popomu otoyola çevirdiniz !"

İdam şekline kendi karar vererek elektrikli sandalye yerine zehirli iğneyi tercih etti ve ölümünden 1 gün önce;

"Ufuklara yelken açıyorum. Tıpkı "Bağımsızlık Günü" filminde olduğu gibi İsa ile birlikte 6 Haziran'da geri döneceğim. Filmdeki gibi kocaman bir gemi içinde geri döneceğim." dedi.

9 Ekim 2002 Çarşamba Sabah 09:00'da idamı kendisine tebliğ edildi ve 09:30'da ise infazı gerçekleştirildi.

Son istekleri ise; 20 doları aşmamak şartıyla, bir fincan koyu kahve, Natalie Merchant'ın Carnival şarkısı ve ölümünden sonra vücudunun yakılarak küllerinin Dawn tarafından koruluk alana serpilmesiydi...

Görsel: A&E

Görsel: Biography

Görsel: Spreaker

LEE'NİN CİNAYETLERİNİ İŞLEDİĞİ YERLERDE O GÜNE KADAR KİMBİLİR KAÇ KADIN KENDİNİ KORUYAMADIĞI İÇİN KATLEDİLMİŞTİ! TEK SUÇLARI İSE FAHİŞE OLMAK ZORUNDA KALMALARI VE LEE GİBİ YAŞAMAK İÇİN ÖLDÜRMEYİ BECEREMEDİKLERİYDİ!

Tüm bunlar bir tarafa Lee çocukluğundan beri hep ünlü olmak ve bunun için de oyunculuk yapmak istiyordu.

Evet, oyunculuk hayali gerçek olamasa da o artık ünlü! Hem de çok!

Hatta röportajlarından birinde; *“Böyle ünlü olmak istemiyordum ve umarım günün birinde en azından yalnızca gerçeklerimi anlatan bir tiyatro oyunu ya da film senaryosu yazılır ve tabi ki onu sergileyecek cesur insanlar olur”* demişti. Çünkü o dönem bir fahişenin haklı olmasını asla toplum kabul edemezdi. Erkek egemen bir dünyada kadının başına ne geldiyse hep hak ettiği için gelirdi! Bu yüzden hakkında çekilen tüm belgesellerde ve yazılan makalelerde Lee yerle bir ediliyordu!

Hani derler ya peki hırsızın hiç mi suçu yoktu?

Tam da bu bağlamda büyük bir hassasiyetle ve titizlikle çalışılarak hazırlanmış ve bir **İLK** olan, yazarlığını / yönetmenliğini Bülent Aydoslu'nun üstlendiği ve Buse Sevindik'in Aileen Wuornos (Lee) karakterini canlandığı **CANI** adlı tiyatro oyunu 2 sezondur Lee'nin hayalini gerçekleştirmek üzere İzmir başta olmak üzere tüm sanatseverlerle buluşuyor.

BU HAYALİ PAYLAŞAN VE LEE'NİN HAYATINA ŞAHİTLİK EDEN TÜM SEYİRCİLERE SELAM OLSUN...

1985 - İstanbul Kadıköy

Apartmanın kapısından girerken tedirginliğim tavan yapıyor. Dışarıdaki manzara can sıkıcı. Kafam karışıyor birden. İlk defa operasyonu ertelemeyi düşünüyorum. Ama buna tek başıma karar veremem. Bizim çocuklara sormalyım. İşin sonunda korkak damgası yemek var. En doğrusu; işi akışına bırakmak. Belki erteleme teklifi Erdem ve Fırat'tan gelir. Fırat'tan umudum yok ama Erdem geri vites yapabilir.

Daire kapısının önünde Fırat'ın ayakkabılarını görüyorum. Beyimiz erkenden gelmiş. Yine akşam yemeğini beleşe getirme derdinde. Fırat'ın bilindik halleri işte.

Anahtarımı kapıyı açıp içeri adım atar atmaz Fırat karşımda bitiyor.

"O beyzade hoş geldin," diyor, ağzı kulaklarında, "biz de korkup kaçtığınızı düşünmüştük."

Mutfaktan buram buram menemen kokusu yayılıyor. Erdem yine maharetini konuşturmuş. Çocuk yıllardır bizi kobay olarak kullanarak yemek yapmayı öğrendi. Hoş menemen ve makarna dışında doğru dürüst bir şeyler yapabildiği yok ama bizim gibi züğürt öğrenci tayfası için o bile büyük bir lütf. Ders kitaplarımı sehpanın üstüne bırakıyorum.

"Dışarıdaki manzarayı gördün mü?"

Soruma bıyık altından gülererek tepki veriyor Fırat.

"Sivilleri mi diyorsun?"

"Cadde boyu sivil istilası var."

"Sizin büfeci arkadaşlarını çağır mı?"

"Büfeciye alıştık zaten. Caddenin girişinde bir ayakkabı boyacısı, çıkışında da bir simitçi var. Suratlarından sivillik alıyor adamların."

"Bu evi hücre evi gibi kullanmayın dedim size," diyor Fırat.

"Üniversitenin tüm solcu tayfası buraya geliyor abi. Belki onların içinde de muhbirler var. Ne biliyorsunuz?"

"Hepsi güvendiğimiz çocuklar. Abartma bence."

Erdem'in sesi sohbetimizi kesiyor.

"Yemek hazır."

Mutfak masasındaki bir kulpu kopuk menemen tavasının etrafına mevzileniyoruz. Tavanın etrafı ekmek dilimleri ile sarılmış. Erdem'in sarı saçları darmadağın. Bugün dersi olmadığı için saçını bile taramamış Bay Kazanova. Fırat, tüyü bozuk diye sık sık dalga geçer o sarı saçlarla. Kendisi Mardinli bir Kürt çocuğu olduğu için, Çanakkaleli Erdem'in şehir çocuğu halleriyle eğlenmekten büyük keyif alır. Ama bana fazla ilişmez. 'Sen hem Laz çocuğusun, hem de hukuk okuyorsun, tehlikelisin,' der bana. 'Başıma bela almak istemem.'

Bir dilim ekmeğin yarısını koparıp, menemene banıyorum. "İnşallah bu defa domateslerin kabuklarını iyice soymuşsundur," diyor Fırat, büyükçe bir ekmek parçasını ağzına atarken.

Erdem, mavi gözlerini kısarak bakıyor Fırat'a.

"Dilenciye hıyar vermişler, eğri diye almamış," diyor. "Beğenmiyorsan yeme."

"Çok ayıp," diyor Fırat, "sen de paylaşım eksikliği görüyorum Erdem Efendi. Sen ileriki yıllarda kodaman olunca kesin sosyal demokrat olursun."

İkisinin bitmez bilmez didişmeleri yine başladı. Derin bir iç çekiyorum. İştahım kaçıyor birden.

"Sensin sosyal demokrat," diye parlıyor Erdem. "Yeme lan menemenimizi. Hem yemeğimizi yiyor, hem de hakaret ediyor."

"Çatır çatır yiyeceğim işte," diyor Fırat parmaklarını yalarken.

"İki dakika ciddi olun," diye yükseliyorum. "Şu halinize bakın ya. Biriniz İnşaat Mühendisliği okuyor, diğeriniz dişçilik. Ergen oğlanlardan farkınız yok."

"Ben dişçi değilim," diyor Erdem. "Diş Hekimi. Diş Hekimi. Lütfen ama hep aynı şeyi yapıyorsunuz."

"Ne olmuş yani?" diyor Fırat. "Halk dişçi demiyor mu size? Veterinere de baytar diyorlar. Çok mu alındın?"

"Sana da amele çavuşu diyorlar," diyor Erdem, Fırat'a ters ter bakarak.

İştahım hepten kaçıyor. Masadan kalkıyorum.

"Artık operasyonu konuşsak ya," diyorum. "Dışarı sivil kaynıyor. Yoksa haber mi aldı bunlar? Neden bu kadar çok sivil var?"

İkisi şaşkın şaşkın birbirine bakıyor. İçten içten keyifleniyorum. Sonunda onların da iştahını kaçırmayı başardım.

"Ağzından kaçırıysa bu kaçırmıştır," diyor Fırat, başıyla Erdem'i işaret ederek. "İşletmenin kızlarının ağzına düşecek neredeyse bu serseri. Hep orada. Hep orada. Bunu iki tava getirmişlerdir, ötmüştür kesin."

Erdem kaşlarını çatarak bakıyor Fırat'a.

"Kızlar sana yüz vermiyor diye yapıyorsun değil mi bunu? Anlamıyorum zannetme. Benden laf çıkmaz. Belki de sen öttün."

"Başka bilen var mı?" diye soruyorum. "Üçümüz dışında yani."

Sonra sorduğum sorudan pişman oluyorum. İki de yemek yemeyi bırakıyor. Susuyorlar. En azından didişmeyi kestiler.

“Sen ne demek istiyorsun?” diyor Erdem. “Seninle iki yıldır ev arkadaşınız. Tanımadın mı daha beni? Bu Fırat gerzeğinin lafına bakarak mı söyledin bu lafları?”

Fırat anında yelkenleri indiriyor.

“Şaka yaptım ama. Şakaydı.”

“Neyse, “diyorum, “kafam karıştı işte. Boş verin gitsin. O zaman yapıyoruz operasyonu. Anlaştık mı?”

“Benden yana sorun yok,” diyor Erdem.

“Elbette yapıyoruz,” diyor Fırat. “Aksini hiç düşünmedim.”

“Planın ne?” diye soruyor Erdem.

“Dışarıda üç sivil var,” diyorum. “Benim tespit edebildiklerim bunlar. Büfeci zaten bizim daimi sivilimiz. Caddenin girişinde bir ayakkabı boyacısı var. O adam kesin sivil. Caddenin sağında gözlükçünün oraya tünemiş... Caddenin aşağısında sağda da simitçi var. Bu iki adamı ilk defa görüyorum buralarda. Ama sivil oldukları ayan beyan ortada.”

Derin bir nefes alıp devam ediyorum.

“Evden sırayla çıkacağız. İlk çıkan caddenin sağ tarafına dönüp devam edecek, ikinci çıkan ise sol tarafına. Ben en son çıkacağım. Beşer dakika arayla çıkalım. Hızlı yürümek yok. Telaş yok. Heyecan yok. Öyle sakince yürüyeceğiz. Sonra operasyon adresinde buluşacağız. Bu arada adresin teyidi tamam değil mi? Sonra baltayı taşa vurmamalım Erdem.”

“Net bilgi,” diyor Erdem. “Şaşmaz yani. Kaç yerden doğrulattım. Adres orası.”

“Önce ben çıkarım,” diyor Fırat.

“Bu durumda ikinci çıkan ben olacağım demektir,” diyor Erdem.

“Yürürken sık sık arkanıza bakmayın,” diyorum. “İlle de bakacaksanız, çaktırmadan bakın.”

“Amma da yaptın sen de,” diyor Fırat. “Çaylak mıyız lan biz? Kaç defa yaptık bu işleri.”

“Olsun,” diyorum, “tedbiri elden bırakmamak lazım. Yoksa enseleniriz. Bu işi kotarırsak okulda havamızdan geçilmez. Erdem de işletmenin kızlarına fiyaka yapar. Belki bir ikisini de düşürür ha.”

Gevrek gevrek gülüyorum. Erdem muzipçe dilini çıkarıyor.

“Siz de avucunuzu yalarsınız,” diyor. “Şansınıza küsün. İkiniz de tipsizsiniz.”

“Tüyü bozuk serseri,” diyor Fırat Erdem’e. “İşin içinde karı kız olunca bu hergele herkesi satar. Hep söylüyorum bunda sosyalist ahlakı yok. Küçük burjuva bu.”

Erdem’in gözleri çakmak çakmak oluyor.

“Bana bak!” diye parlıyor Fırat’a.

Hemen araya giriyorum.

“Beyler, didişmenizi sonraya saklayın. Operasyonu bitirelim, herkese benden bir bira.”

“Tekel birası istemem,” diyor Fırat. “Ucuz diye hep ondan alıp kakalıyorsunuz bize.”

“Zıkkımın kökünü iç,” diyor Erdem.

“Tamam, Tekel Birası almam,” diyorum. “Zengin birası alacağım.”

“Bu hıyar da kuruyemiş alsın,” diyor Erdem Fırat’ın kolunu dürterek. “Hep beleştten geçiniyor.”

“Ben misafirim,” diyor Fırat sırtarak. “Ama bu defalık beyaz leblebi benden olsun.”

“Ağamız sonunda biz marabalara lütfetti,” diyor Erdem. “Öyle iki yüz gram falan istemem ha. En az yarım kilo olsun. Çatır çatır yiyeceğim.”

Menemen tavasını masada bırakıp ayağa kalkıyor ikisi de. Hava karardı. Tam operasyon havası.

“Ben çıkıyorum,” diyor Fırat.

“Dediklerimi unutma,” diyorum.

“Operasyon merkezinin önünde buluşuruz,” diyor, bıyık altından gülerek.

Erdem, giyinmek için odasına gidiyor. Beş dakika sonra o da çıkıyor. Biraz bekleyip ben de çıkıyorum. Apartmanın önünde ayakkabılarımı bağlarmış gibi eğilip, çaktırmadan etrafı kolaçan ediyorum önce. Şişko büfecinin kellesini görüyorum. Simitçi ve ayakkabı boyacısı da yerlerindeler. Ya kısmet diyerek simitçinin olduğu yana doğru yürümeye başlıyorum. Simit tablasının önünde iki adam var. Yavaşça geçiyorum önlerinden. Neden bu kadar heyecan yaptımsa artık? Boğa’nın önüne kadar ağır tempoda yürüyorum. Oradan sahile doğru salıyorum adımlarımı. Sahile varmadan tekrar yukarı dönmem lazım.

Fırat ve Erdem’i sözleştiğimiz yerde buluyorum. Erdem, gevrek gevrek gülerek karşılıyor beni.

“Şüpheli bir durum yok değil mi?” diye soruyorum.

“Asayiş berkemal,” diyor Fırat.

“Dalıyorum içeriye,” diyor Erdem, ikimizin yüzüne bakıyor.

“Dal hadi,” diyorum. “Biz burada gözcülük yapacağız. Ters bir durum olursa bizi düşünme, tüy gitsin.”

Erdem son kez bize bakıp, pasajdan içeriye giriyor. Fırat bir dal sigara uzatıyor bana. Kibritle önce benimkinin sonra kendisinin ucunu yakıyor. İki duman çekiyorum, gerginliğim gevşiyor biraz:

“Yeni Harman mı bu?”

“Evet, Yeni Harman,” diyor Fırat. “Bafra içmekten ciğerim delindi. Param olunca bu mereti alıyorum.”

Tepemizde duman kümesi etrafa bakınıyoruz. Fırat sağa bakıyor, ben sola. Arada karşıya da bakışlar atıyoruz. Cadde kalabalık. Bordro köleleri alışverişe çıkmış. Alma satma dünyası işte.

"Geç kaldı," diyor Fırat, burnundan duman salarken.

"Gelir şimdi," diyorum ama ben de işkillendim. Tedirginliğim artıyor.

"Operasyon tamam," diyor arkamızdan Erdem'in sesi. Aynı anda kafamızı çeviriyoruz sesin geldiği yöne. Erdem pişmiş kelle gibi sırtarak bize bakıyor.

"Aldın mı emaneti?" diyor Fırat heyecanla.

"Benden kaçır mı ya?" diyor Erdem kendinden emin.

"İyice baktın mı?" diye soruyorum. "Yanlış olmasın."

"Elbette baktım," diyor Erdem. "Sudaki İz. Ahmet Altan. Beyaz kapak. Yasaklanan orijinal baskı. Bir tane kalmış adamın elinde."

"Nereye koydun lan emaneti?" diyor Fırat.

Eliyle göbeğine vuruyor Erdem.

"Önden pantolon kemerine sıkıştırdım."

Yüzünü ekşitiyor Fırat.

"Daha aşağı salma sakın onu. Murdar etme. Elimize alıp okuyacağız."

Erdem dişlerini sıkarak tıslıyor.

"Kafamı bozma, sokarım donumun içine görürsün."

"Pislik herif," diyor Fırat.

"Ben anlamam," diyor Erdem. "Önce ben okuyacağım."

"Yarın geceye kadar süren var," diyor Fırat. "Gece on bir gibi alırım ona göre. Bitirdin, bitirdin. Bitiremedin ırgalamaz beni."

"Yine ben sona kaldım," diyorum. "Ben okumadan okulda tek kelime edeni çizerim ona göre. Üçümüz de okuduktan sonra hava atacağız."

Fırat, Erdem'in omzunu dürtüyor.

"Sen asıl buna söyle. Gidip kızlara öter bu lavuk."

Erdem'in cevap vermesine fırsat vermeden araya giriyorum.

"Siz eve gidin, ben biraları alıp geleyim. Giderken de dikkatli olun."

İkisi de baş selamı çakıp ayrılıyor yanımdan. Bir süre arkalarından baktıktan sonra ben de ayrılıyorum oradan. Cebimde fazla para da yok ama söz verdik alacağız sosyete birasından üç tane.

"Neyse," diyorum, "işin ucunda yasaklanmış bir kitap okumanın keyfi var. Olacak o kadar masraf yani."

Gece yarısı mezbelelikte bir ceset...
Cesedin başucunda yıllardır
konuşmayan suskun bir çocuk...
Geçmişin sis bulutunun ardında bir
yangın ve küle dönmüş bedenler...
Karanlık sırlar saklayan gizemli bir
köy...

Mafyanın uyuşturucu baronlarının
üfürükçü hocaların karıştığı olay
örgüsünde cinayeti ve çocuğun sır dolu
geçmişini araştıran azimli bir
gazeteci...

Kan donduran sırlar birer birer ortaya
dökülürken katilin yeni hedefi kim
olacak?

Bir Suç, Bir Gece: Tek Mekân – Tek Zamanlı Suç Filmleri

Sinema, zaman ve mekânın sanatsal bir düzlemde kontrol altına alınabildiği bir anlatı formu. Kimi filmler çok katmanlı yapılarıyla onlarca yılı kapsarken, dünyalar arasında gezinir; kimileri ise tek bir mekâna ve bir gecelik zamana sığınarak sinemasal gerilimin en saf halini inşa eder. İşte bu noktada, "tek mekân – tek zaman" yapısına sahip suç filmleri, anlatının hacminden ziyade derinliğine odaklanarak seyirciyi karakterin iç dünyasına kilitler.

"Bir Suç, Bir Gecede" kavramı altında tanımlanabilecek bu filmler, sinema tarihinin hem en sıradışı hem de en etkileyici anlatı denemelerinden bazılarını sunar. Zamansal baskı, fiziksel daralma ve olayların çoğu zaman çıkış yolunun olmadığı kapalı alanlarda gelişmesi, karakterlerin ruhsal çözülmesini ön plana çıkarır. Bu tür yapımlar, mekânın sinematografik bir sınır değil, dramatik bir basınç odasına dönüştüğü anlatılardır. Aynı zamanda sınırlılığı yaratıcılıkla aşan yönetmenlerin ustalığını da gözler önüne sererler.

Bu alt türün önemi yalnızca biçimsel bir tercih olmasından değil; aynı zamanda suçun psikolojisine, karar anlarına ve vicdanla hesaplaşmalara odaklanmasından gelir. Çoğu zaman fiziksel eylemin yerine gerilim doğuran diyalogların, şiddetin yerine içsel patlamaların öne çıktığı bu filmler, suçu salt bir eylem olarak değil, bir "an" olarak ele alır. Zamanın daralması, karakterin dönüşümünü daha görünür kılar. Seyirciye sadece olayı değil, karakterin kararını da yaşatır. Bu filmler izleyiciyi de zamanın içine hapseder ve nasıl istersen o şekilde oynar. Bundan sebeptir ki iki saatliğine bu duyguları yaşamak ve filmin sonunda kurtulmak izleyiciye çoğu zaman iyi gelir.

İşte bu tanıma uyan, 10 sağlam suç filmi!

The Guilty (2018) – Gustav Möller

Bu psikolojik gerilim filmi, tek bir mekânda geçen ve neredeyse gerçek zamanlı ilerleyen sade ama etkili bir anlatı sunar. Ana karakter Asger Holm, bir kadının kaçırıldığını öğrendiğinde, yalnızca telefon bağlantılarıyla olayı çözmeye çalışır. Yönetmen Gustav Möller, sınırlı görsel öğelere rağmen sesi ve oyunculuğu ustaca kullanarak maksimum gerilim yaratır. Kamera merkezden neredeyse hiç ayrılmazken, izleyici karakterin ruh haline kilitlenir. "**The Guilty**", olayları göstermeden izletme becerisiyle tek mekân sinemasının güçlü bir örneğidir. Karakterin vicdanıyla yüzleşmesi, filmin merkezinde yer alır.

Collateral (2004) – Michael Mann

Michael Mann'ın Los Angeles'ı gecenin loş ışıklarıyla kurduğu bu filmde bir taksi şoförü olan Max'in sıradan gecesini, tetikçi Vincent'in arabasına binmesiyle altüst olur. Film, neredeyse tamamı gece boyunca şehirde geçen diyaloglar ve duraklarla örülü bir mekânsal akış içinde ilerler. Suç, rastlantısallıkla karşılaşır; Vincent birer birer hedeflerini indirirken Max bir seçim yapmak zorunda kalır. İkili arasındaki felsefi tartışmalar ve vicdani çatışmalar, klasik bir suç hikâyesini karakter odaklı derin bir gerilime dönüştürür. Görsel atmosferi ve zamansal daralmasıyla bu film, bir gecede geçen suç sinemasının örneklerindendir.

Phone Booth (2002) – Joel Schumacher

"**Phone Booth**", bir adamın tüm özgürlüğünün birkaç metre kareye sıkıştığı gerilimli bir suç filmi. Stu Shepard, New York'un ortasında bir telefon kulübesinde bir anda kendini görünmeyen bir keskin nişancı tarafından rehin alınmış bulur. Film boyunca kameranın neredeyse hiç ayrılmadığı bu daracık mekân, baskının merkezi hâline gelir. İzleyici, karakterin çaresizliğiyle özdeşleşir. Suç, fiziksel değil psikolojik olarak işlenir; karakterin geçmişi ve yalanları bir bir ortaya dökülür. Mekânın sabitliği, karakterin zihinsel çözülmesini öne çıkarır ve filmin gerilimini tırmandırır.

Victoria (2015) – Sebastian Schipper

"**Victoria**", sinema tarihinde nadir görülen bir teknik başarıya imza atar: 138 dakika boyunca tek plan. Film, sabaha karşı Berlin'de başlar ve gerçek zamanlı olarak ilerler. İspanyol bir genç kadın olan Victoria, gece kulübünde tanıştığı dört gençle spontane bir arkadaşlık kurar ve bu gecenin sonunda bir banka soygununa dahil olur. Suç, tamamen rastlantısal bir şekilde hayatına dahil olur. Film boyunca kameranın kesilmeden karakterleri takip etmesi, izleyiciyi olayların tam merkezine yerleştirir. Mekân ve zamanın kesintisizliği, karakterin ruh hâliyle senkronize çalışır. Gerilim, seyirciyle eşzamanlı yükselir.

Before the Devil Knows You're Dead (2007) – Sidney Lumet

Sidney Lumet'in geç dönem başyapıtı sayılabilecek bu film, zamansal atlamalarla yapılandırılmış olsa da olaylar tek bir soygun gecesinde ve onun sonuçlarında yoğunlaşır. Kardeş olan Andy ve Hank, anne ve babalarına ait kuyumcuyu soymaya karar verdiklerinde her şey ters gider. Film, ahlaki çöküşü, aile bağlarını ve suçun bedelini çarpıcı şekilde işler. Anlatının iç içe geçen yapısı, tek bir olayın farklı açılardan nasıl bir trajediye dönüşebileceğini gösterir. Tek bir anın ve tek bir kararın birçok yaşamı nasıl etkilediğini vurgular. Lumet'in usta yönetimiyle film yoğun bir suç ve dram karışımı sunar.

Night on Earth – Roma Bölümü (1991) – Jim Jarmusch

Jim Jarmusch'un beş şehirde geçen "**Night on Earth**" filminin Roma bölümü, suçun fiziksel değil ruhsal bir temsiline odaklanır. Gece boyunca Roma sokaklarında dolaşan eksantrik bir taksici ile arka koltuğunda oturan bir rahip arasında gelişen diyaloglar, itiraf ve suçun vicdanla ilişkisini merkeze alır. Tek mekân olan taksinin içi, karakterlerin iç dünyasını yansıtan bir sahneye dönüşür. Jarmusch, suç temasını grotesk bir kara mizah tonuyla işler. Bu bölüm, tek gecede geçen bir vicdan sorgusuna dönüşerek suç kavramına farklı bir katman ekler.

Reservoir Dogs (1992) – Quentin Tarantino

Tarantino'nun ilk uzun metrajlı filmi olan "**Reservoir Dogs**", büyük ölçüde bir depo içinde geçen bir suç sonrası hikâyesidir. Bir mücevher soygunu planlandığı gibi gitmez ve hayatta kalan birkaç gangster, soygun sonrası bir mekânda buluşarak içlerinden birinin ihanet edip etmediğini anlamaya çalışır. Film, zamansal olarak geri dönüşlerle zenginleşse de olayların çoğu aynı zaman dilimine sıkışır. Diyalog ağırlıklı yapısı, karakterlerin psikolojik çözümlemesini öne çıkarır. Minimalist mekân kullanımıyla yüksek tansiyonlu bir suç anlatısı sunar ve türün kurallarını baştan yazar.

12 Angry Men (1957) – Sidney Lumet

"**12 Angry Men**", suçun mahkeme salonlarının ötesinde, bireylerin önyargıları ve ahlaki duruşlarıyla nasıl şekillendiğini gösterir. Bir cinayet davasında jüri üyeleri arasında geçen bu film, neredeyse tamamı tek bir odada geçer. Mekânsal sınırlılık, karakterlerin fikirleri ve iç çatışmalarıyla genişler. Suç burada bir eylemden çok, onu yargılayan insanların vicdanında şekillenir. Lumet, söz ve ikna yoluyla gerilim yaratmada ustadır. Film, suçun yalnızca faille değil, toplumun adalet anlayışıyla da doğrudan ilişkili olduğunu ortaya koyar. Zaman baskısı ise karar anının önemini pekiştirir.

Run Lola Run (1998) – Tom Tykwer

"**Run Lola Run**", zamanı doğrusal değil, döngüsel kullanan özgün bir suç anlatısıdır. Lola'nın erkek arkadaşını kurtarmak için yalnızca 20 dakikası vardır; film bu süreyi üç kez baştan yaşatarak farklı olasılıkları araştırır. Her seferinde alınan kararlar, suçun işlenip işlenmemesini ve karakterlerin kaderini değiştirir. Tykwer'in hızlı kurgusu ve müzik eşliğinde ilerleyen stilize anlatımı, filmi ritmik bir koşuya dönüştürür. Mekânsal olarak Berlin'in sokaklarında geçse de zamanın sıklıkla, tek gecelik anlatının ruhunu taşır. Film, suçun kader ve özgür irade üzerinden yeniden yazılabileceğini sorgular.

The Night Comes for Us (2018) – Timo Tjahjanto

Endonezya aksiyon sinemasının sert örneklerinden biri olan "**The Night Comes for Us**", bir mafya tetikçisinin vicdanıyla yüzleşmesini konu alır. Film, aksiyon yoğunluğu bakımından diğer filmlerden farklılaşsa da, mekânsal olarak genellikle kapalı ve dar alanlarda geçer; olaylar tek bir gecede gelişir. Eski bir ölüm makinesi olan Ito'nun küçük bir kızı koruma kararı alması, onu eski örgütüne karşı bir hedefe dönüştürür. Mekânın sınırlılığı, dövüş sahnelerinin yoğunluğunu artırır. Film, fiziksel şiddetin arkasındaki vicdani çatışmayı görünür kılar ve zamanın daralmasıyla tansiyonu sürekli yükseltir.

Kısacası, tek mekân ve tek zamanlı suç filmleri, sinemanın sadeleştirilme derinleşen anlatı potansiyelini en iyi temsil eden alt türlerden biridir. Bu tür filmlerde aksiyon ya da olaydan çok, karar anları, gerilimli bekleyişler ve karakterlerin içsel dönüşümleri öne çıkar. Zamanın daralması ve mekânın kapanması, izleyiciyle karakter arasında daha yoğun bir bağ kurar. Aynı zamanda bu yapı, yönetmenlerin sinematografik yaratıcılıklarını sınır içinde sergileyebildiği özel bir alana dönüşür. "Bir Suç, Bir Gecede" fikri, sadece bir geceye sığan olaylardan değil, o gecede çözülen hayatlardan, alınan kararların sarsıcılığından da izler taşır. Bu yüzden sinema tarihinde ayrıksı ama unutulmaz bir yere sahiptir.

Bariş Tanımı ya da Malumun İlanı

“American Manhunt: Osama Bin Laden” Dizisi Üstüne

SUÇÜSTÜ Dergi'mizin bu sayısında sizlerle yeni bir belgesel, Netflix yapımı **“American Manhunt: Osama Bin Laden”** dizisi üstüne sohbet etmek istiyorum. Her ne kadar sohbet desem de “Fikrinizi merak ediyorum,” demek daha uygun kaçacak sanırım. Bu minvalde sadece belirli noktalara değinecek, belgeseli izlemenizi salık vereceğim. Bir süredir yeni dünya ya da ayarlarıyla durmadan oynanan ülke düzenimiz içinde tekrardan tanımlanmaya başlayan adalet, hak, adalet anlayışı üzerine yazmış, naçizane derdimi, güç unsurlarının ve dengelerinin zarar görmemesi gereken ortak değerlerde yaptığı erozyonu anlatmaya çalışmıştım. Bu sefer de benzer bir uğraşa girişeceğim. Söz konusu dizi münasebetiyle şimdiye kadar bildiğimiz “Bariş” kavramı ve Netflix yapımının paydaşları tarafından vurgulanan “Bariş” üzerine yazıp haddimi bir kez daha aşmak istiyorum.

Kısa sürede Netflix sıralamasında birinci sıraya kadar yükselen dizi gücünü ne Bin Laden'den ne 11 Eylül Saldırıları'ndan ne de 10 yıl süren kovalamacadan (başarısızlıktan) alıyor. İlk sahneden itibaren sizi saran, dumura uğratan şey birkaç bölümlük limitli belgeselin konuşmacı / konuk kadrosu. İşte bu karakterlerin gölgesinde bana göre anlatılmayan, “kurgulanan” hikâye tüm dünyayı ilgilendiren bir belanın nasıl sadece bir ülkeyle özneleştirileceği ve onun refahının tüm dünyaya benimsetilmek istenircesine “Bariş!” olarak anılması.

Şüphe yok ki dizi - belgesel, bugüne kadar izlediğim benzer türdeki yapımların en kariyerli oyuncularına sahip. Kısa süre görünse, konuşsa da Bush, eski CIA Başkanları, bakanlar, generaller, amigo kızlıktan insansız hava aracıyla yerel halkı vurmaya terfi eden operatör, istihbarat şefleri, çalışanları ve Osama Bin Laden'i öldüren özel harekât askeri. Böyle bakıldığında adeta bir tek Bin Laden'in ruhunu çağırmadıkları kalmış. Bir diğer “çağırılmayan” ise son darbeyi vuran, Ladin'in yakalandığı dönemin Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Obama olmuş. Onun bu yapıma özel röportaj vermemesi sürpriz olarak anılabilir.

Bu insanları bir araya getirmek bırakın televizyon, şov dünyasını basın yayın dünyası için bile imkansız yakın. Bu da akıllara belgeselin (özellikle yapım bittikten sonra) Netflix'in değil de sanki daha büyük bir organizasyonun projesi olma olasılığını getiriyor. 2011'de Bin Laden'in ölümüyle sonuca eren insan(?) avından tam 14 yıl sonra gelen bu yıldızlarla dolu belgesel anlattıklarının zaten bilinirliği (hatta eksikliği), üstünkörülüğü, dediğim gibi dünyadaki tüm kanlı eylemlerine rağmen Amerika özne haline getirilip duygusallaştırılmış, kelle avına dönüştürülmüş tonu garip kaçıyor açıkçası.

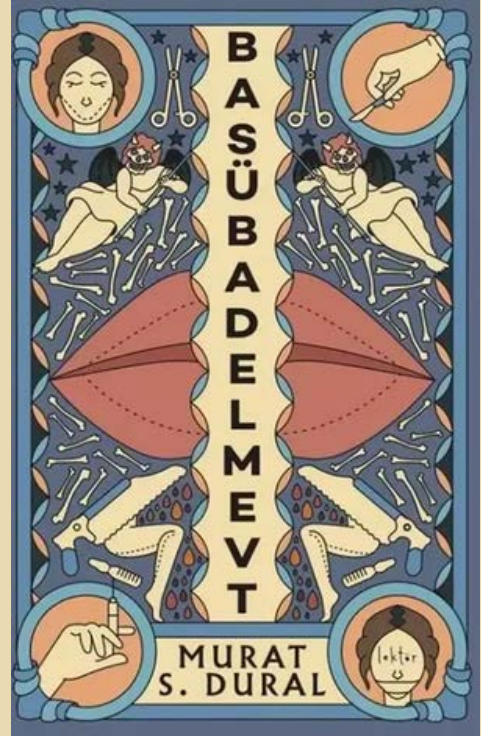
Dizi başladığında her ne kadar tüm dünyayı tehdit etmiş örgütü, başındaki ismi bilseniz de tekrardan bir hatırlatma yapılmasını istiyorsunuz. Fakat kurgu buna göre tasarlanmamış; Bin Ladin Ailesi'nin gücünden, Amerika ile olan ilişkilerinden, Ladin'in çocukluğundan, onu o yapan hiçbir kırılımdan kesinlikle söz edilmiyor. Hatta Ladin sanki hiç çocuk, genç olmamış, her zaman terörist her zaman CIA'nin dikkatini çeken bir örgüt üyesiymiş gibi gösteriliyor. Yaşı yetenler için son derece komik bir açılış oluyor bu, çünkü her yerde bulabileceğiniz üzere Amerika'nın Bin Ladin'in ideolojik, askeri eğitiminde rol aldığını bilmeyen yok. Merkezi İstihbarat Teşkilatı, CIA tarafından yürütülen ve adına Siklon Operasyonu denilen program, Rusya'ya karşı Pakistan'a bağlı ISI teşkilatı, Pakistan Silahlı Kuvvetleri tarafından eğitilen Afgan mücahitlere para ve silah desteği sağlanması ve en önemlisi Ladin gibi kontrgerilla liderler yetiştirilmesi eskiden övgülere konu olan atıflardı. Hatta Rambo III filmi boşuna Afganistan'da, Ruslara karşı (tabii ki Ladin'in kuvvetleriyle beraber) savaşmadı mı? Bu semirtilmiş özel savaşçı grubunun, desteklenen kişilerin başında aileden de (Amerika'nın Ladin Ailesi ile olan sıcak bağı) küçük bir serveti olan Bin Ladin geliyordu. Hatta o derece ki Rusya'nın Afganistan'dan çekilme kararı Bin Ladin'in, dolayısıyla Amerika'nın zaferi sayılıyordu. İşte ne olduysa bu mücadelenin bitişiyle oldu ve Ladin “Cihat'a devam,” dedi. Tabii ki dizide bu önemli kırılımların detayları da yer almıyor.

Burada hemen ülkemize dönmek, bir konunun altını çizmek istiyorum; ne yazık ki bizim ülkemizde de düzenli ordu, gerilla çatışmaları çokça yaşandı, belki de hala yaşanıyor. Savaşların şehirlere indiği, halkı vurduğu günler, olaylar gördük. Terörün verdiği acıları, ülkemizi yangın yerine çeşit çeşit örgütün (El Kaide bunlardan biri) çeviren eylemleri, vahşeti unutmak mümkün değil. İşte bu trajedilerin yeni bir aşamaya geçtiği, yavaşladığı, yumuşadığı, hatta bittiğini düşündüğümüz dönemlerde zayıf kuvvetler insan kaynaklarını ve mühimmatları yenilemeye başlarlar. Doğa koşullarında sürdürülen, yol, ulaşım olmayan alanlara sevkıyatlar yapılır. Kısacası tekrar Afganistan'a dönecek olursak Amerika'nın olağanüstü desteği ve Rusya'nın çekilişi sonrası El Kaide denen örgütü şekillendiren tüm güç yıllardır sürdürülen biriktirilmiş insan kaynağı, son teknoloji mühimmat ve parasal miras oldu. Bu noktada dizinin söylem haline getirdiği “Bariş” anladığımız mana gibi değil, “Çıkarlar için orantısız beslenmiş ve yoldan çıkıp dünyanın başına bela edilmiş bir örgüt” gibi görünüyör bana.

El Kaide'nin Afganistan kırsalından "birdenbire" çıkıp Amerikan hava sahasını "birdenbire" kıyamete çevirdiği 11 Eylül gününe, "Dünya'da "Barış"ın "birdenbire" bozulduğu o an"a kadar CIA başta olmak üzere dünyadaki tüm iç güvenlik kurumları alarm veriyor. Bunu da dizide sadece birkaç dakikada, daha ilk bölümde işlemişler ve olay tamamen basit bir yapıyla ifade edilmiş. Oysa, üzerinden 25 yıl geçmesine rağmen ikiz kulelerin vurulması ve yıkılması hala hakkında konuşulan olağanüstü, dehşet verici bir eylem. Ardından gelen, İngiltere, İspanya gibi ülkeleri, Türkiye'yi vuran büyük bombalama eylemleri de birkaç kareyle savuşturmuş ve "Barış"ın tek odağı "İkiz Kuleler" olarak korunmuş. Bu açıdan bakınca dizi "Barış ya da Modern Dünya'nın Özgürleştirilmesi" denilen şeyi Amerikalaştırmak konusunda oldukça başarılı bir yapım.

İki paragraf daha yazıp bu metni neticelendirmek ve **"American Manhunt: Osama Bin Laden"** belgeselini, limitli seriyi ardımda bırakmak, sizi diziyi izlemeye davet etmek, pozitif ya da negatif olarak bu yapıyı aklınızda tutmanızı istemeyi arzu ediyorum. Kaçırılmayacak ifadeler, falsolar, yanlışlar en yetkin ağızlardan nasıl dökülüyor, bu yapımın amacı nedir gerçekten merak içinde kaldım ve sizlere tanıtmak, naçizane kafa karışıklığımı paylaşmak istedim. Bin Ladin avına dönüşen süreçte dört bölüm boyunca takip ettiğimiz her hareket neredeyse "Amerika bu beceriksizlikle nasıl bu adamı yakaladı?" dedirtiyor hatta "Bu adam yakalandı mı?" dedirtecek (Ölüm fotoğrafı bile olmadan Hint Okyanusu'na atılan ceset) komplo teorilerine kapı açıyor.

"Barış, Barışı getirenin Yeni Tanımı" bir anlamda aklıma Roma İmparatorluğu'nun "Pax Romana"sını yani "Roma Barışı" tabirini getiriyor. İmparatorluk artık öyle sınırlara ulaşmıştı ki savaş yapacak yer ya da millet kalmamıştı. Zorunlu "Barış" artık savaşacak kimse kalmadı dedirtmişti. Sanırım Amerika'nın, dizinin oyuncu kadrosunun, bir dönemin dünya siyasetine yön verip silahlarla konuşan insanların "Savaşla yaratılan canavar ve savaşla gelen Barış" isimli bir dizi yapması daha makul olurdu. Nitekim El Kaide gibi kanlı bir örgütün varlık sebebi hem gücünü hem malını hem ideolojisini Amerika'nın, bu insanların eğri büğrü, malumun ilanı "Barış" karikatüründen alıyor.

Kafası olmadan yaşayan bir adam insanı her şeye ikna edebilir. Ölümsüzlük korkutucu olabilir mi? Türkçe korku edebiyatının öncü isimlerinden Murat S. Dural Basübadelmevt'te insanlığın Gılgamış'tan beri izini sürdüğü ölümsüzlük kavramına çevirmiş kalemini. Ölmek ile ölememenin geçidinde, ölümsüzlüğün bir lütuf mu yoksa lanet mi olduğunu sorguluyor. Bu soruşturmada, son iki bin yılın ziyadesiyle önemli olaylarına dair kurmaca tanıklıkları saklı. Biraz bilinebilen insanlık tarihinin küçük bir kesiti. Bu nouvellada anlatılanlara inanmak zorundasınız. Hem, kim kurmaca bir tanıklığın gerçek olanından daha değersiz olduğunu iddia edebilir ki?

TUNCA'NIN SESSİZLİĞİ

Tunca Nehri'nin sabah sisi, Edirne'nin yorgun taşlarına ağır ağır çökerken bir çift ayak izi çamura saplanmıştı. Ayak izlerinin sonunda bir ceset yatıyordu. Kolları simetrik biçimde yana açılmış, başı hafifçe yana düşmüştü. Beden, zamansızlığa bırakılmış gibiydi; nehir akıyor, ama zaman durmuştu.

Cesedin başında eğilmiş Komiser Yardımcısı Efe Karaca, sigarasını dudaklarından çekmeden gözlerini kısmış, etrafı tarıyordu. Yanında yılların yorgunluğunu taşıyan Başkomiser Bilal ise daha çok cesedin gözlerine bakıyordu. Sanki geçmişini okur gibiydi. Belki de geçmişine hesaplaşıyordu.

"Profesör Nazım Tunç," dedi Başkomiser Bilal, dudaklarını sıkarak. "Edirne Arkeoloji Enstitüsü Başkanı. Geçen hafta Bizans dönemine ait önemli bir ikon bulunduğunu açıklamıştı."

Efe eğilip cesedin cebinden bir not çıkardı: "Karanlıkta kalan her şey, bir gün tekrar parlar." Yazı el yazısıydı, ama kime ait olduğu bilinmiyordu.

*

Başkomiser Bilal, kırk yıldır polislik yapıyordu. Bir zamanlar İstanbul'da faili meçhulleriyle meşhur cinayet bürosunda çalışmış, emekliliği beklerken isteğiyle Edirne'ye tayin olmuştu. Bunu kimse anlayamamıştı. Eşi vefat ettikten sonra hayata olan bağları zayıflamıştı ama Edirne'nin tarihi, ona başka bir huzur sunuyordu ya da sadece geçmişinden kaçmak istemişti.

Ancak kimsenin bilmediği bir şey vardı: Başkomiser Bilal, 1998'de çözilemeyen bir vakada kaybolan Bizans ikonunun peşindeydi. O ikonun peşinden koşarak bir meslektaşını da kaybetmişti. O dava yüzünden geceleri her gece biraz daha uyuyamaz hâle gelmişti.

Efe Karaca, İstanbul'da doğmuş, üniversite için Edirne'ye gelmişti. Polis Akademisi sonrası ilk görev yeri burası olmuştu. Gençti, idealistti. Ancak en çok korktuğu şey, bir gün duyarsız bir dedektife dönüşmekti. Oysa gün geçtikçe Başkomiser Bilal'e benzemeye başlıyordu.

*

Olayın ertesi günü Efe ve Bilal, Edirne Arkeoloji Enstitüsü'ne gitti. Enstitünün mermer zeminlerinde yankılanan adımları, duvarlardaki eski haritaların sessizliğine karışıyordu. Enstitü odasındaki kitaplık düzenliydi. Ama eski deri kaplı defter, sandalyenin altına itilmiş gibiydi. Tozlu kapağına dokunan Efe'nin yüzüne, sanki yüzyıllık bir sır sinmişti.

"Bu ne?"

Bilal defteri aldı, sayfaları karıştırdı. Satır aralarına yazılmış, el yazısıyla karalanmış notlar...

"Bak şurada," dedi Efe, bir satırı işaret ederek.

"Sakladıklarım, ikonun ışığıyla gün yüzüne çıkacak."

Bilal başını salladı. "Grafoloji uzmanına yollayalım. El yazısı Nazım'a ait mi, görelim." dedi.

Bu sırada sekreter, kapıyı göstererek konuştu: "Dr. Sibel Gökçe sizi bekliyor."

Dr. Sibel, Nazım Tunç'un eski asistanıydı. Göz altı torbaları belirgin, sesi yorgundu.

Sibel'in yanına gittiklerinde, gözleri kan çanağı gibiydi.

Başkomiser Bilal, not defterine bir şeyler yazarken sordu:

"Nazım Hoca size göre nasıl biriydi?"

"Tutkulu. Bazen... fazla tutkulu."

"Ne demek istiyorsunuz?"

Sibel bir an sustu. Gözleri camdan dışarı kaydı.

"Bazı şeyleri durduramazsınız, Komiser Bey. Gerçek dediğiniz şey... bazen tehlikelidir."

Bilal bakışlarını kaçırmadan sordu:

"Sizce kim yapmış olabilir?"

Sibel'in dudakları seyirdi. "Bilseydim... burada olmazdım." dedi.

"Cinayet mi oldu yani?" diye sordu Bilal Başkomiser.

Sibel'in gözleri seyiriyordu.

Başkomiser Bilal, koltuğa oturdu ve yumuşak bir sesle sordu: "Sibel Hanım, Profesör Tunç son zamanlarda biriyle tartışmış mıydı ya da husumetli olduğu biri ya da birileri var mıydı?"

Sibel gözlerini kaçırdı. Elleri titriyordu. Gözleri pencereye doğru daldı. Sonra derin bir nefes aldı. Başkomiser Bilal, kadının hâlinde şüphelendi. Ama bu, bir kaybın hüznünden mi, yoksa bir sırrın ağırlığından mıydı; karar verememişti. Yanında duran Efe, söze girdi:

"İnsan, inandığı şey için susabilir. Ama biri sustuysa, bir başkası da konuşmuştur. Siz hangisisiniz, Sibel Hanım?"

Biraz toparlanmak için masada duran sürahisinden bir bardak su aldı, bardağı başına kadar doldurdu ve suyu sonuna kadar içti. Konuşmaya karar vermiş olacak ki boğazını düzeltti ve şu sözleri söyledi:

"Yaklaşık bir ay önce, eski bir hocaları olan Yorgo Papadopoulos Edirne'ye geldi. Görüşmediklerini sanıyordum ama bir akşam enstitünün arka kapısında tartıştıklarını duydum. Yunanistan'da da o ikonun peşinden giden biriymiş."

Efe araya girdi: "Bu ikon neden bu kadar önemliydi?"

Sibel ayağa kalktı, dolaptan eski bir dosya çıkardı:

"Bu ikon, sadece tarihi değeriyle değil; üzerindeki yazı nedeniyle önemli. Romeika lehçesiyle yazılmış bir satır: 'Işık, yalanların gölgesini açığa çıkarır.' Nazım Hoca, bunu ifşa edecek diye korkuyordu."

Başkomiser Bilal ve Komiser Yardımcısı Efe, Papadopoulos'un kaldığı otele gitti. Görüşme sert başladı:

"Ben kimseyi öldürmedim!" dedi Yorgo. "Ama o ikon, bizim de tarihimiz. Nazım onu gizlemeye kalktı."

Başkomiser Bilal kısık sesle sordu: "Neden gizlesin?"

Yorgo, cebinden bir eski fotoğraf çıkardı. Fotoğrafta Nazım, Bilal'in yıllar önce kaybolan meslektaşıyla birlikteydi.

"Bu adamı tanıyorsun değil mi, Bilal?"

Başkomiser Bilal'in eli titredi. Gözleri buğulanmıştı. Çözülmeyen davanın ucu, yeniden karşısına çıkmıştı.

*

Cesedin yanında bulunan ikon, laboratuvarında incelendi. Romeika metin çevrildi:

"Cinayet, tarih susarsa işlenebilir."

Başkomiser Bilal, gece yarısı Efe ile Tunca kıyısında yürürken konuştu:

"Bazen, gerçekleri ortaya çıkarmak için çok geç olur, Efe. Ama bu kez, taşıdığı sessizlik, bir gerçeği haykırıyordu: 'Cinayet bazen tarihin tozunda saklıdır.'"

Efe, usulca başını salladı. Bu sessiz şehirde, tüm gürültüler, gecenin içine gömülmüştü. Ama Tunca, o gece bir şey anlattı. Ve onlar, ilk kez duydular.

Cesedin yanındaki ikon, laboratuvarında incelendi. Romeika metin uzmanı, ikondaki yazıyı çevirdiğinde ortaya şu cümle çıktı:

"Ölüm, yalnızca sessizliğe sadık kalanların ardında yankılanır."

Bu söz, sadece bir kehanet değil, aynı zamanda bir itiraftı. Profesör Tunç'un el yazısıyla yazılmış defterinden alınmıştı bu satır. İkonun arkasına kazınmıştı, ama sadece belirli bir açıdan gelen ışıkla görünüyordu.

Başkomiser Bilal, gece geç saatlerde karakolun sessizliğinde oturuyordu. Önünde yıllar önce kaybolan meslektaşı Bülent'in dosyası, Nazım Tunç'un kişisel defteri ve ikon vardı. Parçaları bir araya getirdiğinde, yıllar boyunca aradığı gerçeğin sandığından daha yakın olduğunu fark etti.

Bu sırada grafologdan gelen rapor netti:

"Defterdeki el yazısı, %98 oranında Prof. Nazım Tunç'a ait."

Sayfaların arasında yeni bir not çıktı:

"İkonun ardında saklı olan tarih değil, inançtır. Ve bazı inançlar, insanı öldürebilir."

Efe, defteri Sibel'in ifadesiyle yan yana koydu. "Bu notları yalnızca en yakını anlayabilir. Onunla en çok vakit geçiren kimdi?"

Bilal cevapladı: "Sibel Gökçe."

*

Bülent, 1998'de Bizans ikonunu iz sürerek Edirne'ye kadar gelmişti. O dönem Nazım Tunç ile temas kurmuş, birlikte araştırmalar yapmışlardı. Ancak Nazım, ikonun devlet ya da kilise tarafından el konulmasını istemediği için gerçeği saklamaya karar vermişti. Bülent ise bunu kabul etmeyince, ortadan kaybolmuştu.

*

Başkomiser Bilal, içindeki öfkeyi yutkundu. Bu cinayet, sadece Nazım'ın ölümü değil; aynı zamanda adaletin yıllar süren suskunluğuydu.

Sabahın ilk ışıkları Edirne'nin taş duvarlarına vururken, Bilal dosyayı kapattı. Efe Karaca kapıyı çalıp içeri girdiğinde başkomiserin gözleri yılların yorgunluğuyla sarmalanmıştı ama bir o kadar da huzurluydu.

"Yorgo, cinayeti işlemedi," dedi Başkomiser Bilal.

Efe, şaşırıldı. "Ama ikonun onun ülkesine ait olduğunu iddia ediyordu."

"İddia etmek başka, öldürmek başka," dedi Bilal. "Nazım'ı öldüren, başka biri."

"Kim?"

"Geçmiş," dedi Bilal. "Nazım, yıllardır bu sırrı saklamış. Onunla yaşayan suçluluk, sonunda onu kendi elleriyle öldürttü. Ve biz o ellerin kime ait olduğunu biliyoruz: Asistanı Sibel."

Sibel Gökçe, ilk ifadesinde sessiz kalmıştı. Ama gözleri anlatıyordu. Nihayetinde, suçunu itiraf etti. Nazım'ın ikonla birlikte gerçeği açıklayacağını duyunca panik olmuştu. Enstitünün itibarı, akademik kariyeri, her şey sarsılacaktı.

O gece Tunca Nehri kıyısında buluşmuşlardı. Nazım git gide aklını yitiriyor, kimseye güvenmiyordu. Elinde taşıdığı ikonla birlikte, "Bunu herkes bilmeli" demişti.

Sibel beklenmedik şekilde gece karakola geldi. Efe gözlerini kaldırdı. Başkomiser Bilal hiç konuşmadı. Sibel titreyerek konuştu: "O ikon... sergilenirse... her şey çözülecek." "Zaten çözmek üzere," dedi Bilal. "Hayır, bilmiyorsunuz!"

Gözyaşlarıyla devam etti: "Nazım... ikonun gerçek gücünü anlatacaktı. O anlatırsa, ben... ben yok olacaktım. Akademik hayatım, geçmişim, kimliğim." Bilal: "O sizi tehdit mi etti?" "Hayır. Ama biliyordu. İkonun sahte olduğunu... ve asıl ikonun kimde olduğunu." "Kimdeydi?"

Sibel çöktü. Fısıltıyla söyledi: "Bende." "Ve susturdunuz onu." "Evet..." "Ben de onun susmasını sağladım," demişti Sibel, gözleri yaşla dolarken. "Sessizlik bazen korur, ama bu kez yok etti."

Olayı çözdükten sonra Başkomiser Bilal, istifasını yazdı. Yıllardır taşıdığı yük, artık omuzlarında değildi. Bülent'in ailesine gitti, ikonun hikayesini ve gerçekleri anlattı. Ardından Edirne sokaklarında yalnız başına yürüdü. Tunca'ya bir kez daha baktı. Nehir, sanki geçmiş taşıyor ama geleceğe doğru akıyordu adeta.

Efe ona yetiştii: "Bilal ağabey, nereye?"

Başkomiser Bilal hafifçe gülümsedi: "Ben artık yalnızca akan suyu dinleyeceğim, Efe. Ama sen... sen şimdi her şeyi yeniden yazacaksın. Sessizliği değil, gerçeği anlatacaksın."

Başkomiser Bilal sigarasını yaktı, camdan dışarı baktı.

Efe deftere son notunu düştü: "Gerçek, karanlıkta kalmaz. Onu saklamaya çalışanlar, önce kendini yitirir."

Sibel'in itirafıyla, yalnızca bir cinayet değil; yıllar süren bir saplantı da sona ermişti.

Işık ve Gölge

Aylar sonra, Edirne Arkeoloji Enstitüsü'nde bir sergi açıldı. "Işık ve Gölge: Bir İkonun Hikayesi." Sergide ikonun birebir kopyası, Romeika metinler ve olayın arka planını anlatan belgeler yer aldı.

Efe Karaca, serginin açılışında kısa bir konuşma yaptı: "Bazen bir cinayet, sadece bir yaşamın sonu değil; aynı zamanda yıllarca süren bir sessizliğin patlamasıdır. Gerçek, bazen nehir gibi akar. Bazen yavaşça, bazen taşarak. Ama her zaman yolunu bulur."

"Tunca'nın Sessizliği", sadece bir cinayet vakası değil; aynı zamanda zamanın, vicdanın ve geçmişle yüzleşmenin hikayesiydi. Ve bu hikâye, nehrin kıyısında başlayan sessizliğin, adaletle yankılanan sesi oldu.

Elçin Poyrazlar gazetecilikle başlayan yolculuğunu polisiye edebiyata taşıyarak, sadece cinayetleri değil; memleketin hafızasını, kadınların mücadelesini, adalet arayışını ve sistemi deşifre eden yapıları masaya yatıran bir kalem. Hem de ne kalem! Akıcı, zeki, soran, sorgulayan, ama asla parmak sallamayan cinsten.

Komiser Suat Zamir karakteriyle gönlümü çoktan çaldı zaten. Suat, hem kırılgan hem sert, hem çok kadın hem çok insan. Poyrazlar'ın karakterlerine kattığı derinlik, kadınları sadece kurban ya da yan karakter olarak değil; olayları yöneten, çözümleyen, sorgulayan bireyler olarak sunması beni her seferinde heyecanlandırıyor. Çünkü böyle kadınlara edebiyatta daha çok ihtiyacımız var.

Sadece yazdıkları değil, durduğu yer de çok kıymetli. Susmamış, korkmamış, hep kalemini konuşturmuş bir kadın. Gerçek suçların peşine düşmüş, bunu yaparken de romanlarına hem edebi hem toplumsal bir yük katmayı ihmal etmemiş biri.

Ben Elçin Poyrazlar'ı sadece bir yazar olarak değil, bir yol gösterici olarak da görüyorum. Onun kitaplarını okurken sadece "katil kim?" diye sormuyorum, "Biz neyi görmezden geldik, kimleri susturduk, neyin üstünü örttük?" diye de düşünmeye başlıyorum.

Kısacası... Onu okumayı seviyorum. Onu takip etmeyi seviyorum. Ve en çok da onun gibi kadınların hâlâ yazıyor olmasından güç alıyorum.

Suat Zamir aramıza geri döndü. Aslında hiçbir yere gitmemişti ama sistemin her köşesinde onun varlığından rahatsız olan birileri mutlaka vardı. Erkekler yer açılın diye Cinayet Büro'dan Çocuk Şube'ye 'nazikçe' postalanmış, orada da parlayınca bu kez İstihbarat'a terfi(!) ettirilmişti. Kimine göre iki meslektaşının hayatını kurtararak kahraman olmuştu, kimine göreyse fazla huysuzdu, fazla dikbaşlıydı, fazla kadındı.

Ama Suat, öyle her yere sığacak, her emre 'emredersiniz' diyecek türden bir kadın değil. Onun kaderi, küçük yaşta yanmış bir evle başladı. İki yaşındayken ailesi bir yangında ölmüş, onu büyüten de yine bir polis olan dedesi Osman olmuştu. Ateşten gelen bir kadının, külle yetinmesi mümkün mü zaten?

İstihbarat'ta kendisine verilen görev, alışıldık bir izleme değil, adeta sinir uçlarına dokunan bir muamma. Vazifesi ülkenin sivri kalemlerinden gazeteci Gökhan Konak'ı izlemektir. Görevi veren ise, hakkında kimsenin hiçbir şey bilmediği Oğuz Anar'dır. Adama bakınca Suat'ın içini kemiren bir şey kımıldanır; "Bu adam beni tanıyor. Hem de fazla tanıyor."

Bu esnada Cinayet Büro'da, kırık kalpli Başkomiserimiz Selim sahneye çıkar. Elinde bir ise fenomenin ölümü vardır: Darin Dinamo. Dışarıdan bir iş gibi görünse de Selim için bu vaka adeta bir kaçış biletidir. Çünkü Gonca'yla evlenmek üzeredir ama gönlünün duvarlarında hâlâ Suat'ın adı yazılıdır. Şu andaki ruhsal durumuna göre, ölü bir kadın, evlenmek isteyen bir kadından her zaman öncelikli durumdadır.

Suat, eski sevgilisi de olan Timur'a ulaşır. TEM'de görevli Timur'dan Oğuz Anar'ı araştırmasını ister. Edindiği bilgi ise sonuçsuzdur: Adam otuz yıl önce teşkilatta çalışmış ve ortadan kaybolmuştur. Cinayet dosyalarında böyle ifadeler olmaz ancak intihallerde, istihbarat oyunlarında böyle çıkmaz sokaklara denk gelinir. İşte şimdi Suat'ın karşısında hem kendi geçmişi, hem de içinden çıkamayacağı kadar karanlık bir vaka dikilmektedir.

Bu roman sadece bir soruşturma hikâyesi değil aynı zamanda 'bir kadına haddini bildirmek isteyen' bir sistemin içinde, o kadının kendi sınırlarını çizme mücadelesi. Terfiler, sürgünler, hayalet adamlar ve unutulmayan aşklar arasında Suat Zamir, yalnızca suçla değil, kendi hayaletiyle de savaşıyor.

Gölgenin Eli, gazeteci-yazar Elçin Poyrazlar'ın yalnızca polisiye değil, aynı zamanda toplumsal belleğe yazılmış bir romanı. Çünkü romanı okurken "Bu olay bana çok tanıdık geldi" diyeceksiniz ki evet zaten öyle olması planlanmış. Suat Zamir'in peşinden giderken, haberlerde bir paragrafla geçirilen hakikatlere yumruğunuzu siz de sıkamak isteyeceksiniz. Tavsiyemdir. Elini gölgeye sok, çünkü bazen hakikate ancak karanlığı aralayarak ulaşılır.

Bir yangınla başlayan hayat, ancak ateşe yürüyerek anlatılır. İşte, Suat Zamir, dumanın değil, alevin peşinde.

M. KEMÂLEDDİN'İN "KÜTÜBHÂNE-İ SÛDÎ'NİN MERÂKLİ ROMANLARI" SERİSİNİN KAYIP HALKASI: KIZIL GÖLGE - 2

-2-

Cinâyet Etrâfında

O gün biraz işim vardı. Galatasarây merkezine gidemedim. Muharrir hayâtı tuhaftır. Hâriçten tetkik eden, muharrirlerin pek çok vakti olduğunu zanneder. Zavallılar dâimâ vakitlerinin azlığından [12] müştekidirler (şikayetçidirler). Nitekim ben diğer günlerde de yarım sâatlik bir vakit bularak polis dâiresine uğrayamadım. Esâsen söyleyeceğim şeylerin pek o kadar mühim olmadığına zâhip bulunduğumdan (zannettiğimden) nihâyet sarf-ı nazar ettim (dikkate almadım). Mamâfih (ancak) dimâğım (aklım) bütün gün bu vaka ile meşgûldü. Merâk ediyordum. Akşam gazetesini tehâlükle (istekle atılarak) alarak açtım. Gazetede vakaya âit mütemmem (tamamlanan) şu malûmât vardı:

"Mademoiselle Luz Terasa'nın vaziyet-i sıhhiyesi (sağlık durumu) ne iyiliğe doğru bir tahavvül (dönüşüm) peydâ etmiş ne de fazla vehâmet (önem) kesbetmiştir (kazanmıştır). Mamâfih genç aktrisin sinni vücûdunun mukâvim olması kurtulması hakkındaki ümîtləri çoğaltmaktadır. Eğer bu gece de vaziyet-i sıhhiyesi yine sâbit kalırsa yarın hastahâneye nakledilebilecektir. Kâtil veyâhût kâtiler hakkında polis tahkîkâtına devâm ediyorlar. Müddeî umûmî (savcı) Nâzım Bey meseleye vaz-ı yed etmiş olup pek yakında meseleyi halledeceğini söylemektedir. Birçok kimselerin ez-cümle (bunun gibi) sivil taharrî memûru Celâl Bey'in ifâdeleri alınmıştır."

Bu kadar... Evet... Akşam gazetelerinin verdikleri malûmât bu kadarıktan ibâretti.

Yemeği lokantada yedim. Cânımda bir sıkıntı vardı. Esbâbını bilmediğim hâlde bir türlü müsterîh olamıyordum, evime giderek yatmak cânım istemiyordu. Galatasarây merkezine gitmek aklıma geldi. Tünele binerek Beyoğlu'na çıktım. Fakat polis merkezinin önüne gelince, bilmem neden, vazgeçtim. Sola saptım. Parizyana'nın¹ önünden geçiyordum. Belki cân sıkıntısını izâle ederim (gideririm) ümîdi ile buraya girdim. İntihâp ettiğim [13] bir koltukta oturalı henüz bir çâr-yek (çeyrek) sâat olmuştu olmamıştı ki omuzuma lâûbâlî bir el dokundu. Başımı çevirdim. Karşımda Hayri'yi gördüm.

- Siz... Yine siz ha?

- Evet... Ben... Niçin bu kadar hayret ediyorsunuz? Ben o kadar korkunç bir adam mıyım?

Ben, şaşkın şaşkın sükût ederken Hayri sâkin bir tavırla söze başladı: Tesâdüf bazen çok güzel işler yapar. Nitekim burada hiç ümît etmezken buluşmaklığım beni ne derece memnûn etmiştir, tasavvur edemezsiniz. Evvelâ bu sabâh evinizden ânî olarak çıktığım için sizden af talep ediyorum. Çünkü hareketim biraz nezâkete muhâlifti. Mamâfih vereceğim îzâhâtı (açıklamaları) dinledikten sonra...

- Bana îzâhât vermeğe mecbûr değilsiniz. Sabâhki hareketinizde nezâkete muhâlif bir şey yoktu. Müsterîh olunuz.

- Hayır... Hayır... Beni dinleyeceksiniz. Sizinle muârefem (karşılıklı görüşmem) pek azdır. Beni ancak uzaktan tanıyorsunuz. Mademoiselle Luz Terasa'yı size takdîm ettikten sonra da ihtimâl hakkımda kadınlar peşinde, zevk arkasında koşan serseri tabiatlı biri hükmünü vermişsinizdir. Böyle ise aldanıyorsunuz. Bunun için size her şeyi itirâf edeceğim.

Yerimden sıçradım:

- Bana her şeyi itirâf mı edeceksiniz?

- Ooh azizim... Eğer Mademoiselle Luz vakasına dâir bir itirâfâtınız varsa onu bana değil polis dâiresine tevdi ediniz.

[14] - Müsâade ediniz. İtirâfâtımı polis değil siz dinleyeceksiniz. Esrârımı yalnız size fâş edeceğim. Mademoiselle Luz'u nasıl ve nerede tanıdım. Onun yüzünden ne ıztırâplar çektim. Bunları bilmeniz îcâp eder.

- Fazla duymak dinlemek istemiyorum. Hemen yerimden kalktım. Sert bir tavırla:

- Efendi! dedim. Kâfî... Sizi dinlemek istemiyorum. Anladınız mı?

Ve hemen süratle Pazirya'ya terk ettim. Mamâfih çıkarken üzerine atfettiğim son bir nazarla sîmâsındaki korkunç tahavvülü gözlerindeki muammâ-âlûd (anlaşılmazlık) parlaklığı görmüş ve itirâfâtını dinlememekle pek doğru hareket ettiğime kâil olmuşum.

1: Osmanlı döneminde bir tiyatro salonu (h.n.).

Daha asabi bir hâlde evime geldim. Sinirlerimi teskîn için üç gram kadar solfonal aldım. Sabâha kadar deliksiz bir uyku kestirdim.

Sabâhleyin uyanır uyanmaz, yine bir mutât sütlü kahvemi içip nârgilemi yaktıktan sonra Pervîn'in getirdiği gazeteyi yakaladım. Londra Oteli cinâyeti hakkında bu sabâh şu havâdis vardı:

"Mademoiselle Luz Terasa'nın vaziyet-i sıhhiyesi bir pârça salâha doğru tahavvül göstermiştir. Doktorlar bugün fâkûlteye nakledileceğini söylüyorlar. Müddeî umûmî Nâzım Bey yirmi dört sâate kadar kâtile âit bir emâre keşfolunacağını temîn ediyor."

[15] Gazeteyi çevirdim. Son haberler büyük yazıyla yazılmış bir serlevha (başlık) altında şu satırları okudum:

Kızıl Gölge

Nihâyet Londra Oteli cinâyetine âit bir malûmât elde etmek kâbil olmuştur. Ewelki akşâmdan beri baygın bir hâlde olan Mademoiselle Luz Terasa dün gece yalnız bir dakika kendine gelebilmiş ve etrâfında bulunanlar bîcârenin dudakları arasından Kızıl Gölge kelimelerini mırıldandığını duymuşlardır.

Mademoiselle Luz tekrâr bayılmış ve sîmâsı korkunç bir şekil almıştır. Kızıl Gölge!...

Bu ne demek? Bu cinâyet yavaş yavaş büsbütün esrârengiz bir mâhiyet kesbetmeğe başlıyor. Bakalım Müddeî Umûmî Nâzım Bey'in tahkîkâtı ne netîce verecek?

Gazete mütâlaasında haklıydı. Hakîkaten vaka tamâmen muammâ idi. Kızıl Gölge'nin manâsı ne idi? Bunun hâdis-i katl (cinayet olayı) ile ne alâkası mevcûttu? Kızıl Gölge belki de genç kızın sahnede temsil ettiği piyeslere âit bir rolün veyâ mevzûun (konunun) ismi olabilirdi. Bütün gün zihnimi bu cinâyete âit faraziyelerle yordum. Tabîî Hayrî'nin ismi sık sık dudaklarımdan dökülüyordu. Pazirana'da bana söylemek istediğim itirâfâtı ile Mademoiselle Luz'un 'Kızıl Gölge'si arasında bir münâsebet görüyor gibi oluyordum.

[16] Nihâyet doktorun tavsiyesi aklıma geldi. Hemen gidip müddeî umûmîyi görmeğe karâr verdim.

Müddeî Umûmî Nâzım Bey beni pek de nâzikâne olmayan olmayan bir tavırla karşıladı:

- Cinâyet hakkında bana bilmediğim yeni bir şey mi öğreteceksiniz? diye sordu.

- Müddeî Umûmî Efendi! dedim. Size Mademoiselle Luz Terasa'yı nasıl tanıdığımı söyleyeceğim.

- Bu kâdarcık mı? O hâlde hem kendinizi hem de beni râhatsız etmeniz pek lüzûmsuzdu. Mademoiselle Luz'u nasıl tanıdınız? Fâlcı olmamakla berâber bunu bilmek, keşfetmek pek kolay... Siz bir tiyatro muharririsiniz. Mademoiselle Luz da bir aktristtir. Binâenaleyh şu veyâ bu vesîle ile birbirinizle tanıştınız. Bunlar ehemmiyetsiz şeyler. Başka bir bildiğiniz var mı?

- Ben... Mademoiselle Luz'u bir başkasının delâleti ile tanıdım.

- Pek tabîî, durup dururken birbirinizle tanışmadınız ya. Her hâlde birisi takdîm etti. Bu da ehemmiyetsiz.

- Fakat bu adam hakkında benim bazı şüphelerim var.

- Bu kâdarcık mı? O hâlde hem kendinizi hem de beni râhatsız etmeniz pek lüzûmsuzdu. Mademoiselle Luz'u nasıl tanıdınız? Fâlcı olmamakla berâber bunu bilmek, keşfetmek pek kolay... Siz bir tiyatro muharririsiniz. Mademoiselle Luz da bir aktristtir. Binâenaleyh şu veyâ bu vesîle ile birbirinizle tanıştınız. Bunlar ehemmiyetsiz şeyler. Başka bir bildiğiniz var mı?

- Ben... Mademoiselle Luz'u bir başkasının delâleti ile tanıdım.

- Pek tabîî, durup dururken birbirinizle tanışmadınız ya. Her hâlde birisi takdîm etti. Bu da ehemmiyetsiz.

- Fakat bu adam hakkında benim bazı şüphelerim var.

Müddeî umûmî sert, aynı zamanda da müstehzî bir tavır aldı:

- Oh! Azîzim... Sizin şüpheleriniz ve faraziyelerinizin bu işle bir alâkası olamaz. Mesele bir dram, bir piyes yazmak değil ki muhayyilenizin (hayal gücünüzün) vûsatinden (genişliğinden) istifâde edelim. Size bir nasîhat vereyim. Ben bir müddeî umûmîyim. Yani bir adliyeciyim. Siz de bir muharririsiniz.

[17] Binâenaleyh ikimiz de ayrı ayrı kendi işlerimizle uğraşalım. Siz hayâlî românlar, dramlar îcât ediniz. Ben de adliye vezâifinin müspet yolunda yürüyeyim. Önüme hâlî (perde) olmayınız.

Müddeî umûmî ayağa kalkarak bana yol vermek istediğini anlattı. Cânım sıkılmıştı. Kapıdan çıkarken Nâzım Bey:

- Mamâfih, dedi. Merâk etmeyiniz. Planım pek mükemmeldir. Kırk sekiz sâate kadar kâtili yakalayacağım.

Sokakta kendi kendime söyleniyordum:

- Kırk sekiz sâate kadar... Demek kırk sekiz sâat içinde bu esrârengiz vakanın kahramânını hakîkî kâtili öğreneceğim.

-3- Bir İtirâf

Evime geldiğim zamân masanın üzerinde bir mektûp buldum. Zarfın yazısı tanıdığım bir yazı değildi. Açtım ve hemen mektûbun imzâsına baktım:

Hayri!

Bu ne demekti? Pazirana'da âdetâ tahkîr edercesine verdiğim cevâp ve gösterdiğim mukâbeleden (mücadeleden) sonra Hayri bana mektûp yazsın? Hayret edilecek şeydi. İstemediğim hâlde beni kendisine bir mahrem-i esrârdan ziyâde bir şerîk-i cürm (suç ortağı) yapmak istiyordu. Mektûbunda muhakkak Pazirana'da söylemek istediği şeyleri yazıyordu. Okumağa ve bitirip atmağa karâr verdim. Fakat Müddeî Umûmî Nâzım Bey'in müstehzî vaziyeti gözümün önünde cânlandı.

- Kırk sekiz sâate kadar kâtili yakalayacağım, demişti.

[18] Mücrimi daha ewel öğrenmiş olmak merâkı beni mektûbu okumağa sevk etti. Nârgilemi âteşledim. Koltuğa oturdum ve okumağa başladım:

"Muhterem efendim,

Size muhterem dostum diye yazmağı ne kadar ârzû ediyorum bilseniz. Çünkü sizden başka hakîkî bir dost bulamadım. Bu sözüme istediğiniz kadar gülünüz. Siz ârzünüz hilâfına benim mahrem-i esrârım olacaksınız. Çünkü hayâtımın hâtıra-i müellimesini (acı veren hatırasını) anladıktan sonra bana acıyacak yegâne adam sizsiniz.

Beni dinleyiniz. Daha küçük iken aktrisler karşı kalbimde derin bir zaaf vardı. Tanıdığım işittiğim bütün aktrislerin resimlerini büyük fedâkârlıklarla elde etmiş, bunlardan birer koleksiyon yapmıştım. Geceleri bu koleksiyondaki resimlerin saçlarına âit tatlı hayâllerle rüyâlarla geçiriyordum. Büyüdüm, mektebimi bitirdim. Bu latîf mahlûklara karşı olan muhabbet ve incizâbım (cezbetilişim) daha ziyâde arttı. Gençliğimin galeyânî hisleri ile daha ziyâde harâret peydâ etti. Onları sahnede benliklerinin fevkine yükselmiş semâvî birer mahlûk gibi telakkî etmeğe başladım. Nazarımda âdetâ kadından başka bir şeydiler.

Tabîî mektebimi bitirdikten sonra zamânım serbestti. Bütün gün ve geceleri tiyatrolarda, kafeşantarlarda geçirmeğe, çocukluğumdan beri perestîşkâr olduğum (çok sevdiğim) aktrisleri alkışlamağa başladım. Bu hâl, ne kadar devâm etti, bilmiyorum. Yalnız bir gün tiyatroların birinde Simon isminde genç, güzel bir aktris gördüm. Bu kadın hoşuma daha fazla gitti ve onun karşısında büsbütün başka bir şey [19] hissettim. Artık Simon nerede dans ve tegannî ederse (dan ederse ve şarkı söylerse) ben orada idim. Bunu da fark etti. Şarkı söylemek için sahneye çıktığı zamân kendisini herkesten fazla ve harâretle alkışladığım için bana bakar ve dudaklarının sehâir bir kıvrımı ile tebessüm ederdi, bir gün nihâyet dayanamadım. Büyük bir bûket yaptırdım. Sahnedeki dans numerosunu müteâkip kendisini görmek ve bûketi takdîm etmek istiyordum. Kapıdan bir kadın karşıladı. Maksudımı anlayanca:

- Şey... Peki ama... Mademoiselle Simon yalnız değil. Yanında 'birisi' var, dedi. Ben yıldırımla vurulmuşa döndüm. Bu 'birisi' kim idi? Merâk ederek tiyatronun dışında bekledim.

Yarım sâat sonra dışarı çıktılar. Simon'un yanında benden güzel değil fakat benden bahtiyâr biri vardı. Zengindim. Ebeveynim pek az evveli vefât etmiş. Bana muazzam bir servet bırakmıştı. Hemen ertesi gün Simon'u bulmağa ve ona benimle berâber yaşamağı teklîf etmeğe karâr verdim. Ertesi akşam tiyatroya gittiğim zamân Simon'un yanındaki adamla berâber Marsilya'ya hareketini öğrendim. Yıldırımla vurulmuş gibi dondum. O andan beri artık yaşadığımı bilmiyordum. Aradan iki sene geçti. Kendi derdimle yalnız düşünüyör ve tiyatroya aslâ gitmiyordum. Nihâyet beş ay oldu. Arkadaşlardan birinin ısrârı üzerine Beyoğlu'nda alafranga eserler temsil eden yerli bir kumpanyanın oyununa gittim ve burada Simon'u görür gibi oldum. Fakat bu Simon değildi. Onun tamâmen müşâbihi (benzeri) olan Mademoiselle Luz Terasa idi.

İyilik ve sâf aşkıma olan râbitamı düşünenecek olursanız [20] Luz'u n derece alâka peydâ ettiğimi anlarsınız. Onunla hemen münâsebet girıştim, görüştüm. Ahbâp oldum. Fakat ona bir türlü hissiyatımı izhâr etmedim. Sevdiğimi söylemedim. Hattâ hayâtına Simon'un hayâtına olduğu gibi karışmış başka 'birisi' var mı, yok mu sormadım bile. Çünkü eğer sormuş olsa idim ve eğer senelerden beri bütün mevcûdiyetimle kîn bağladığım bu 'birisi'nin Luz'un hayâtına da karıştığını anlasa idim muhakkak cinâyete kadar yürürdüm. İşte azîzim... İşte Cemâl Bey size söylemek istediğim şeyler... İşte size tevdi edecekim (vereceğim) esrâr-ı kalbîyem (kalbimdeki sırlarım). Bana şimdi acıamaz mısınız? Ben çok hem de pek çok hasta değil miyim?

Hürmetkârınız Hayri"

Mektûbun kırâatını bitirmiştım. Muhteviyâtında istediğim ârzû ettiğim şeyi bulamamakla sükût-ı hayâle (hayal kırıklığına) düştüm. Ben Hayri'nin mektûbunda cinâyetin itirâfâtını bekliyordum. Kendi kendime:

- Bu genç... Yalnız hasta değil mecnûn da...

Diye mırıldandım ve biraz düşündükten sonra da mülâhazama şu sözleri ilâve ettim:

- Hem de bir cinâyet irtikâp edecek derecede korkunç ve tehlikeli bir mecnûn...

-4- Mevkûf!

Aradan sekiz gün geçti. Yani müddeî umûmî beyin vaat ettiği kırk sekiz sâat dört defa mürûr etti (geçti). Hiç kimse tevkîf edilmedi. Gazeteler sustular. Mesele unutulmak üzere, polis [21] dosyalarında kaldı.

Mademoiselle Luz Terasa'nın vaziyet-i sıhhiyesi yavaş yavaş düzeliyordu. Fakat doktorun daha henüz istintâk zamânının hulûl etmediğini bildirdiklerinden müddeî umûmî hastahâneye gitmiyordu.

Ben, bugün öğleden sonra evimden çıktığım sırada Hayri ile karşı karşıya geldim. Görmemezliğe gelmek imkânsızdı. Hayri doğrudan doğruya yanıma geldi. Elimden tutarak:

- Bu sefer, dedi, ne olursa olsun beni mutlakâ dinleyeceksiniz. Sekiz günden beri çektiğim ızırâp beni bitirdi. Bedbahtımın felâketimin esrârına vâkıf olmalısınız. Ciddi ve samîmî nasihatlere ihtiyâcım var. Fakat burada, sokâğın ortasında olmaz. İtirâfâtımı yalnız siz... Anlıyor musunuz, yalnız siz dinlemelisiniz. Çünkü çok mühim ve çok fecîdir. Tenhâ kahve köşesinde otururuz, haydi.

Beni sürükledi. İtirâz edemedim. Tam müşterîsi az bir kahvenin kapısından içeri gireceğimiz sırada iki resmî polis memûru peydâ oldu. İkimizin de omuzundan yakalayarak:

- Kânûn nâmına tevkîf ediyoruz.

Dediler. Ben şaşırmış kalmıştım. Bir dakika içinde ellerimin kelepçelendiğini ve köşede bekleyen otomobile doğru sürüklendiğimi gördüm. Âdetâ budalâ gibi olmuş, ne olduğunu anlayamamıştım. Polisin şoföre:

- Hapishâne-i Umûmî'ye! emri üzerine otomobil hareket etti. Bir çâr-yek sâat sonra âdî bir mücrim, bir kâtil gibi hapishânede tahsîs edilen mahale kapatıldı. Aradan yarım sâat [22] geçti. Gârdiyan ile berâber iki polis gelerek beni hapishâne arabası ile adliyeye naklettiler ve Müddeî Umûmî Nâzım Bey'in huzûruna çıkardılar.

Bu vaka garîptir. Müddeî umûmî bey bana bana karşı biraz daha nâzik hareket etti. Ellerini sevinçle oğuşturarak ve gözlüklerinin altından bakarak müstehziyâne:

- Cemâl Bey... dedi. Zannedirim bugün sizinle daha ciddi görüşeceğiz. Geçen gün geldiğiniz zamân Londra Oteli cinâyeti ve Kızıl Gölge esrârı hakkında malûmâtınız yoktur zehâbında (zannında) bulunmuştum. Bugün bilakis lüzûmünden fazla malûmâta sâhip olduğunuza kâniim. Buyurun, sizi dinliyorum. Kâtibim de ifâdenizi zabıt için emrinize âmâdedir.

Bu istihzâkâr sözlerle mukâbele etmedim. Şaşkınlığım hâlâ üzerimde idi. Kendimi korkunç bir rüyâda zannediyordum. Müddeî umûmînin bir işâreti üzerine polisler çekildiler. Ben, yazihânenin önünde gösterilen sandâlyeye oturdum. Oturdum değil, yıkıldım.

-Devam Edecek-

“Gerçek hayatta da bazı haberlerin sansürlenmesi, erişim engelleri ya da medyada yer almayan ‘boşluklar’ da bence benzer şekilde işliyor.”

Nemesis Kitap etiketiyle okurlarla buluŖan “Bitmek Bilmeyen Kötü Günler” oldukça sürükleyici ve ilgi çekici bir atmosfer sunuyor. Podcast ruhunu, gerçek suç altyapısıyla birleŖtiren bu romana dair çevirmeni Yağmur Sevinç ile bir söyleŖi gerçekteŖtirdik. Keyifli okumalar dileriz.

Alper Kaya: Çevirdiğiniz “Bitmek Bilmeyen Kötü Günler”, Haziran ayında Nemesis Kitap bünyesinde okurlarla buluŖtu. Kitap, alıŖageldiğimiz ‘gençlik’ ve ‘suç’ temalı kitaplara kıyasla farklılıklara sahip. Ancak öncelikle ben, bir çevirmen kimliğinizden ziyade okuyucu olarak bu kitabı ilk kez okuduğunuzda neler hissettiğinizi sormak isterim.

Yağmur Sevinç: Her Ŗeyden önce benim kitaplarda en çok hoŖlandığım Ŗeylerden biri, “kusursuz görünen” bir kasabanın ya da karakterin aslında göründüğü gibi olmadığını keŖfetmektir. Bu kliŖe artık tanıdık hale gelmiŖ olsa da içinde hâlâ o yabancılik hissini barındırıyor ve ben bu ikiliği çok seviyorum. Karakterler, yaŖadıkları çevreye yabancılaŖırken ben bir okur olarak bunun böyle olacağını öngörebildiğim için kendimi tanıdık bir anlatının içinde hissediyorum. Onlar için dünya ayaklarının altından kayıyorken ben güvenli sulara yüzyörmüŖüm gibi hissediyorum. Bu gerilim hâli bana oldukça heyecan veriyor. Bitmek Bilmeyen Kötü Günler de daha ilk sayfalarında bu hissi uyandırdı bende. Zaten beni buradan yakalamıŖtı ama okumaya devam ettiğçe alışık olduğum gençlik romanlarından birçok noktada ayrıştığını fark ettim. Örneğin, bu kitapta romantik iliŖkilerden çok arkadaşlık ön planda. Bu tür arkadaşlıklara kurgularda ihtiyacımız var bence. Sahiden bir amaç uğruna bir araya gelen ve o yoldan sapmayan iki zeki karakter var karŖımızda. Kendilerinden önceki kuŖağın üstünü örttüğü sırları ortaya çıkarmakta kararlılar. Bu dikbaŖlılıkları, inatçılıkları bana çok hoŖ geldi. Belki de gençlik kitaplarında görmeye çok alışık olmadığımız türden bir cesaret bu. O yüzden beni hem okur hem çevirmen olarak fazlasıyla heyecanlandıran bir metin oldu.

Alper Kaya: Kitapta, son yılların popöler alanlarından podcast mecrası oldukça geniş yer tutuyor. Siz bu kitaptan önce bir podcast tüketicisi miydiniz yoksa sizin ilk ‘podcast deneyiminiz’ bu kitap mı oldu?

Yağmur Sevinç: Çok sıkı bir podcast dinleyicisi olamadım hiç, görüntülü medya daha çok hoŖuma gidiyor sanırım. Fakat True Crime severim, Hunting Warhead dinlemeye baŖladım, Ŗimdilik hoŖuma gidiyor. Onun dıŖında komedisini ve ekibi sevdiğim için Smosh Mouth dinliyorum bazen. Kitaptaki gibi yaŖadığım yerin kirli geçmiŖini anlatan bir podcast programı bulsaydım muhtemelen hevesle dinlerdim.

Alper Kaya: Kitabın dinamizminin temelinde birbirine zıt iki kadın karakterin iŖbirliği yapması yer alıyor. Son yıllarda suç edebiyatında pek de alışık olmadığımız kadar samimi bir genç kadın hikâyesi sunuyor. Romanı bu bağlamda değerlendirdiğinizde sizce en büyük artıları neler?

Yağmur Sevinç: Evet, romanın en büyük artılarından bir tanesi birbirine tamamen zıt gibi görünen iki genç kadının gerçekte bir amaç uğruna bir araya gelip birlikte hareket edebilmesi. Aralarındaki iliŖki romantik değilse de duygusal olarak son derece yoğun, bu da bana çok taze ve sahici geldi. Bu tür gençlik romanlarında bu tür kadın karakterler genelde ya birbirine rakip ya da kliŖe bir dostluk dinamiğı içinde olur. Ama burada iki karakterin de keskin zekaları, inatçılıkları ve yaralı tarafları birbirini tamamlıyor. Bu iŖbirliği, kitabın ritmini belirleyen en önemli unsurlardan bir tanesi bence.

Ayrıca bu birlikteliğin arkasında gerçekten anlamlı bir motivasyon var: Bir şeyleri değiştirmek, gizleneni açığa çıkarmak, suskunlukla hesaplaşmak. Bu da karakterleri sadece "şüpheli" veya "kurban" rolü almaktan çıkarıp hikâyenin asıl taşıyıcıları haline getiriyor. Özellikle genç kadınların hem birbirleriyle hem de yaşadıkları toplumla kurduğu bu tür ilişkilerin daha fazla görünür olması gerektiğini düşünüyorum. Kitabın en büyük artısı da tam olarak bu. Kişilere saplanmadan, onlardan sadece beslenerek, son derece samimi ve güçlü bir kadın dayanışması anlatabilmesi.

Alper Kaya: *Tabii bir de aslında şu var, küçük bir kasaba olan Henley'de geçen bu macera pek çok ülkeye, şehre, mahalleye uyarlanabilecek kadar da evrensel bir yapıya sahip; toplumsal farkındalığı da güçlü bir anlatı. Bu yapı ise katmanlı bir şekilde açılarak okuyucuya sunuluyor. Yazarın bu konudaki başarısını teslim etmek gerekir diye düşünüyorum. Sorum şu: Henley'in sokaklarında gezinirken dikkatinizi ilk olarak neler çekti?*

Yağmur Sevinç: Küçük kasabalara olan merakım sanırım yıllar önce Gilmore Girls izlerken başladı. Herkesin birbirini tanıdığı, kendi ritmi olan, dış dünyadan bir parça kopuk duran bu mikro evrenler beni hep büyülemiştir. Henley de tam olarak böyle bir yer gibi başlıyor. Dışarıdan bakıldığında sevimli, kendi içinde dengeli, herkesin yerli yerinde durduğu bir kasaba gibi. Ama daha ilk sayfalardan itibaren bunun bir yanılsama olduğunu fark ediyoruz. Henley, sırları olan bir kasaba ve bunu hiç saklamaya çalışmıyor. Hatta bir anlamda okura göz kırıyor. Dikkatimi ilk çeken şey, kasabanın kendini "kusursuz" gibi sunma çabasıyla aslında bastırmaya çalıştığı çatlakların çok yakın mesafede oluşuydu. Bu çatlaklar daha kitabın en başında, Henley Lisesi'nde yapılan kritik bir hata ile görünür hale geliyor. Sınıfsal eşitsizlik, bastırılan travmalar, konuşulmayan bir geçmiş... Bunların hepsi usul usul yüzeye çıkıyor. Kitabın içinde sık sık üzeri kapanmaya çalışan konular ve bu "Elalem ne der?" tarzı yaklaşım, belli açılardan bize de tanıdık gelecektir.

Özellikle Lydia ve Bristol'in dostluğu üzerinden anlatılan o iki farklı Henley görüntüsü çok çarpıcı. Lydia'nın bahçeli, havuzlu, birkaç katlı evi ile Bristol'in ailesiyle birlikte yaşadığı karavan arasında sadece ekonomik değil, kültürel bir uçurum da var. Bu fark, kitabın merkezindeki ikiliğin de en güçlü yansımalarından biri haline geliyor. Kasabanın farklı yüzleriyle tanıştıkça, aslında hiçbir yerin tek boyutlu olmadığını hatırlıyorsunuz.

Alper Kaya: *Hem günü, günceli hem de tarihi, geçmiş bir arada oldukça akıcı bir şekilde harmanlayan bir hikâye ile karşılaşıyoruz. Normalde, güncel anlatıların içine tarihi detaylar sıkıştırılmaya çalışılınca okuyucular biraz sıkılabilir ama bu kitapta böyle bir şey söz konusu değil. Çünkü araştırmalar, günümüzde çok popüler bir tür olan 'true crime' tarzına kayıyor bir aşamadan sonra. Dizisinden belgeseline, podcastinden filmine kadar pek çok alanda gerçek suç hikâyeleriyle karşılaşıyoruz. Bir true crime anlatısının sıfırdan şekillenmesi, biraz da gazetecilik pratiğinin test edilmesi ile ilerleyen bu kitabı basın özgürlüğü gibi bir konseptte de değerlendirmenin mümkün olduğunu düşünüyorum. Siz ne dersiniz?*

Yağmur Sevinç: Basın özgürlüğü kitapta da çok önemli bir detay aslında. Kitapta kızların sürekli olarak eski sayılarını aradığı Henley Memleket Gazetesi adında bir gazete var. Spoiler olmaması için üstü kapalı bir şekilde ifade edeceğim ama yaptıkları araştırmanın sonucunda gazetenin ardışık iki sayısı arasında bir kopukluk fark ediyorlar.

Bir detay tarihten silinmeye çalışılmış. Fakat bunu, işe yakından bakan iki liseli kız dahi fark edebiliyor. Aslında tüm kasaba da bu detayın silindiğini biliyor, buna göz yumuyorlar sadece.

Gerçek hayatta da bazı haberlerin sansürlenmesi, erişim engelleri ya da medyada yer almayan "boşluklar" da bence benzer şekilde işliyor. Orada olduğunu biliyoruz ama ya görmezden geliyoruz ya da görmeye cesaret edemiyoruz. Bu kitap da o kolektif suskunluk halini çok iyi yansıtıyor.

Bir dedektiflik ya da polisiye romanını benim nezdimde başarılı yapan şeylerden birisi, yalnızca bir suçun değil, o suç etrafında şekillenen sessizliklerin de izini sürmesi oluyor. Bu kitap da aynı şekilde hem kurbanların, hem faillerin hem de sessiz kalanların hikayesini anlatıyor. O yüzden bu kadar gerçek ve sarsıcı geliyor olabilir.

Alper Kaya: *Sizin daha önce de Tom Miller'ın "Filozofun Uçuşu" ve "Filozofun Savaşı" çevirilerinizde de teknoloji ve tarih bir aradaydı. Fakat onlar fantastik kitaplardı, bu sefer ise bir suç romanı çevirdiniz. Bu iki farklı türü çevirme konusunda sizin gözlemlediğiniz zorluklar veya tecrübeler neler oldu?*

Yağmur Sevinç: Filozofun Uçuşu serisi alternatif bir tarih anlatıyor. Felsefenin adeta büyü gibi kullanıldığı, gerçek tarihle hayalin harmanlandığı bir evreni var. Bu tip metinlerde çeviri yapmak bir tık daha zor geliyor bana çünkü yazar, herkesin az çok bildiği tarihsel gerçekleri bilinçli olarak değiştiriyor. Böyle olunca da çevirmenin, hem yazarla ortak bir tarih bilgisini paylaşması hem de bu değişikliklere uygun yeni bir terminoloji yaratması gerekiyor. Bir anlamda, yazarla birlikte yeniden dünya inşa ediyorsunuz.

Bitmek Bilmeyen Kötü Günler ise çok daha yerel bir tarih anlatıyor, küçük bir kasabanın geçmişine odaklanıyor. Bu anlatı, hem mekan hem de zaman olarak çok daha dar bir çerçevede ilerlediği için gerçeklik duygusu çok daha güçlü. Üstelik tarih, burada doğrudan suçun içine yerleşmiş durumda. Dolayısıyla anlatının merkezinde olan bilgileri çevirmek daha doğrudan ve net hissettirdi, bu da çeviri sürecini görece kolaylaştırdı diyebilirim.

Alper Kaya: *Bu iki türün yanı sıra Algernon Blackwood'un gotik öyküsü "Sögütler" ve Olaf Stapledon'ın bilimkurgusu "Son ve İlk İnsanlar"ın da çevirilerinde imzanız var. Şimdiye kadar çevirmekten en keyif aldığınız tür hangisi oldu? Ve neden?*

Yağmur Sevinç: Bence henüz yolun çok başındayım! Çevirmeyi deneyimlemek istediğim pek çok tür var hala. Mesela hiç kurgu dışı çevirmediğim, bu alanda nasıl hissedeceğimi merak ediyorum. Ya da tamamen gerçekçi, hayatın içinden bir dram, tarihi romantik, komedi ya da korku türlerinde, doğrudan bu duygulara odaklanan bir roman çevirmişliğim yok. Çevirdiğim metinlerin içinde bu türlerden unsurlar hep vardı ama hiçbirisi doğrudan bu temaları merkeze alan metinler değillerdi. Bir noktada hepsine bir kez dokunmak isterim.

Şu ana kadar çevirdiğim türler arasında ise en çok keyif aldıklarım bilimkurgu ve fantastik oldu. Zaten bu türlerin bir okuru olduğum için belki de o dünyalara aşına hissetmemin etkisi vardır. Ama aynı zamanda bu türlerin çeviri sürecinde sunduğu zorlukları da çok seviyorum. Yazarın türettiği sözcüklere uygun Türkçe karşılıklar bulmak, bazen kelimenin etimolojisine kadar inmek, çağrışımları üzerine kafa yormak benim için eğlenceli bir meydan okuma gibi. Bu yeniden yaratım süreci çok hoşuma gidiyor.

Bütün gece Samuel'in horlaması eşliğinde, Jack'in o gün söylediği son sözde kayboldum. Gözyaşlarım, Samuel'in jambon kokan ürkütücü nefesinden korkmuştu bana sarılmama konusunda oldukça dirayetliydim ki adeta kirpiklerime tutunmuşlardı. Başımın altındaki yastığı çekip yanımdaki et parçasını boğmayı lanet olası her akşam denedim fakat her seferinde vazgeçtim. Bir tarafım ondan nefret ederken diğer tarafım onun bu gücüne hayrandı. Jack'in dediği gibi bu da benim cehennemim işte. Telefon ışığının birden yanıp sönmeleriyle birlikte, zihnimdeki sancı bir anlığına da olsa kesildi. Samuel'in pençesinden usulca kurtulduktan sonra telefonu alıp yavaş adımlarla tuvalete ilerledim. Bildirimi kontrol ettiğimde gelen mesajın Jack'ten olduğunu gördüm. Kalbim, tıpkı vücudumu sıkıca saran gecelik gibi bana hükmediyordu o an. Jack'in sunduğu bu kurtuluş davetiyesini artık geri çeviremezdim. Kıyafet aramaya vaktim yoktu çamaşır makinesine attığım parçalardan giymek zorundaydım. Üzerime kırmızı tunik bir elbise geçirerek azap koridorundan geçtim. Her bir adımda Samuel'in horlama sesi azalıyordu işte bu kurtuluşun bir simgesi gibiydi. Artık sadece bebeğimin kalp atışlarını duyuyordum. Dışarı çıktığımda rüzgârın bana, "hadi yapabilirsin!" der gibi sarılması içimdeki duygulara da bir ivme kazandırdı. Mecbur Samuel'in arabasına binerek cehennem güzergahından hız kesmeden çıkmaya başladım. Arabadaki telsizden sürekli sesler geliyordu bu prangadan da kurtulmak için sesini kıstım. Samuel'i hiç düşünmedim bu birkaç dakika da nasıl olsa o pis kıcını yataktan kaldırına kadar ben çoktan Jack'e kavuşmuş olacaktım. Ellerimi direksiyona yerleştirdim ama sanki Jack'in boynuna dolamış gibi hissediyordum. Şehvet ve korku sancılarım damarlarımda raks ederken tek düşündüğüm şey artık yeni bir başlangıç yapmaktı. Spring Creek Greenway bu başlangıç için mükemmel bir seçim olmasa da buna değirdi.

Sancının Dügüme Evrilişi

Okunacak çok sayfa vardır ve siz sadece önemli gördüğünüz yerlerin altını çizersiniz. Peki bu gerçekten kestirme bir yol mudur? Ya altı çizilmeyen kelimeler onlara ne olacaktı peki? Ne mi olacaktı unutulmaya yüz tutacaktı. Ben de bu yolu çizdim, kimsenin dönüp bakmayacağı yere gömdüm her şeyi: Gençliğimi, kokuşmuş kıyafetlerimi, seviştiğim kadınları ve aynı zamanda öldürdüklerimi de. Onları en çok ben fark ettim altını çizdikleri o süslü kalıplar yakınlarından bile geçmedi.

En son ikiz kardeşim David'in altı çizili günlüğünü okumuştum. Çok güzel bir kız arkadaşı vardı. Dolgun göğüsleri ve kalçaları çok davetkardı. Sarı saçları beline kadar iniyordu ona dokunmak için çok şey yapardım ki yaptım da. Bir gün David'in kolyesini masada fark ettim o sırada duştaydı. Hemen onun kıyafetlerinden giydim ve altın zincir kolyeyi de takıp dışarı çıktım. Tabii, bir süre David'in nereye gideceğini anlamak için onu bekledim. Biraz yürüdü ve sonra kız arkadaşıyla buluştu biraz hararetle konuşuyorlardı. Nereye gideceklerini biliyordum her zamanki uğrak noktaları olan Spring Creek Greenway'e gidip biraz sevişip geri döneceklerdi. Ama bu sefer düşündüğüm gibi olmadı, David oradan sinirli bir şekilde uzaklaştı. Onun üzerinde kırmızı bir gömlek vardı içerisinde de beyaz bir bluz zaten hep aynı mavi kot pantolon giyerdi. Neyse ki ben de dolabından bir kot ve beyaz bluz almıştım. Oradan uzaklaştığına emin olduktan sonra Abigail'in yanına yaklaştım ve kulağına usulca:

Özür dilerim hayatım bugün biraz pek keyfim yok da ondan öyle sinirlendim az önce. dedim.

Başta farkında değildi, elini yanağımda gezdirdi ve öptü o an ben de kontrol çıkıp onu çimene yatırdım. Eğilip boynunu öpmeye devam ederken bir taraftan da ellerimle iç çamaşırını yokluyorum. Tam onunla bir bütün olacağım sırada beni üstünden atıp:

Sen o değilsin! Az önce boynunda o kolye yoktu hem ağzın naneli sakız da kokmuyor! Nesin sen nelere oluyor burada!

İmdat diye bağırarak koşmaya çalıştı her şey çok ani oldu. Onu bir bacağından yakalayarak tekrardan yere serdim ve elimle ağzını kapattım ve sessiz olmasını işaret ettim. İtaatkar bir şekilde kafasını salladı ve teslim oldu. Bluzunu iki taraftan tutarak yırttım ve dudaklarımı teniyle buluşturdum. Her şey çok güzel giderken kolyemi sıkıca kavrayıp beni boğmaya kalktı o an kendime hâkim olamadım başından tutup defalarca yere vurdum. Durur diye düşündüm ama birkaç dakika içerisinde beyaz çiçekli bluzu benim dudaklarım yerine kanla buluştum.

O an nefesim daraldığı için kolyeyi çıkarıp fırlattım ve oradan uzaklaştım. Her şey çok ani olmuştu eve gitmedim zaten benim evim sayılmazdı burada beni kimse tanımiyordu. Tabii işin birde o tarafı var altını çizmediğim yerler değil mi?

Annem doğum yaptıktan sonra ikiz kardeşimi varlıklı bir aileye evlatlık vermiş fakat ben yıllar sonra bir kardeşim olduğunu öğrendikten sonra onu merak ettim ve araştırdım. Bir gün öyle karşısına çıktım neye uğradığını şaşırımtı.

Durumu anlattım ama bu gerçeği sadece ikimiz biliyorduk ailesinin karşısına hiç çıkmadım o bunu istememişti ben de saygı duydum. Gerçi beni hiçbir çevresi ile tanıştırmadı. Kalacak yerim ve param olduğu için bunu pek dert etmedim ki zaten önceliğim değildi. Ama beni çok hor görmeye başlamıştı özellikle Abigail'den sonra, sanırsam beni bir tehdit olarak görüyordu. Gerçekten de öyleydim ki istediğimi almak için neler yaptım bu ben değilsem kimdim ki? Eh işte durumlar böyleyken olay hemen duyuldu.

Güvenlik kameralarına bakıldı ve David'in parka giriş yaptığı kızla ispatlandı. Tabii ben hep kör noktadan giriş yapıyordum buraya her gelişimde, giriş ücreti verecek kadar zengin değildim. Olay yerinde bulunan kolyenin içinde adı ve doğum tarihi yazdığını bilmiyordum çok kurcalamamıştım ama bu detayı sevdim.

Ama en çarpıcı detay ise günlüğünde yazılıydı eve gelen ekipler eşyalarını inceleyip bu sözleri gördüğünde faili bulduklarına emindi:

Çimenlerde yarım kalan sevişmelerimiz, beni sürekli reddetmen, ayrı kalan dudaklarımızı düşündükçe deliriyorum. Yarın bu işi bir nihayete erdirmemiz gerekiyor Abigail. Ya senle ya da sensiz... Kalben ve bedenen bir bütün olarak bir hayat çizelim istiyorum umarım bunu anlarsın sevgilim... Yapmak istemediklerimi yapmak istemiyorum...

Bu satırlar ona bir aşkı değil ama uzun bir mahkumiyeti kazandırdı. Hiç kimseye bir şey söylemedi inkâr da etmedi. Sanki bir şeyleri hissetmişti öfkeyle bakıyordu etrafa. Şanslıydı aslında onu taşıyan araç kaza yapınca oradan uzaklaştı ve izini kaybettirdi. Ailesinden bir iki kişi vardı belki de onların desteğini almıştır bilmiyorum ama benden çok şey aldığı ortadaydı. Mesela Caroline ona hunharca sahip oldu. O gece Caroline ile kavga etmemizde onun da payı vardır. Caroline ısrarla bir gece önceki sevişmemizi anlatıyordu oysaki ona dokunan ben değildim. Sonrasını zaten biliyorsunuz... A yavaş kapıyı mı kırmak istiyorsunuz kırım öyleyse ya da insan gibi bekleyin.

Kapıyı açtığımda donuk bir Samuel gördüm. İlk birkaç saniye yüzüme garip bir şekilde baktı ve sonrasında:

Ellerini uzat Jack artık buraya kadar bu iş burada bitmeli!

Ne diyorsun sen? Ne bitmesi? O kelepçe de nedir? Çok mu içtin yoksa yine çok mu seviştin hangisi?

Neye uğradığımı şaşırmıştım. Hiçbir şey anlamadım ta ki o cümleyi duyana kadar:

Salak herif Caroline öldü pardon öldürdün! Üstelik buraya sadece 10 dakika bir mesafede, Spring Creek Greenway'de bulundu cansız bedeni. Gizli gizli buluştuğunuzu biliyordum seni kaç kere uyardım. Onun üstünde seni yakaladım yine ses etmedim, mektuplarını yakaladım ama canını yakmadım. Bilinmeyen bir numaradan ona mesaj atıp onu buraya çağırıyorsun sonra ne oldu diye soruyorsun?

Bitti buraya kadarmış Jack! Şimdi ellerini yukarı kaldır ve teslim ol.

O an ya inkâr ya da itaat edecektim... Kararsız kaldım. David intikamını almıştı zaten benden alacağı başka ne kaldı ki bir ben kaldım ondan parça asıl beni alması gerekmez miydi diye sordum kendi kendime. Ama o hep bendekilerin üstünü çizdi. Zamanında ona yaptığım gibi. Şimdi bu çizilenlere bir delik açmanın zamanı diye düşündüm. Ani bir hamle ile belimdeki tabancayı çekip acılarımı soğuk bir namlunun uğultusuyla dindirdim.

Şimdi ise altı çizili ve işaretli olmayanlar birbirine karışmıştı. Bu sancının ve kıvrışın bir düğümüydü. Son düğüm kime denk gelirse o açacaktı. O düğüm de bana denk geldi...

SON

Belda Öztürk'ün Köy Yerinde Cinayet Romanı Üzerine: Taşranın Gölgesinde Cinayet ve Mizah

Polisiye roman deyince çoğu okurun aklına sisli şehirler, gri paltolu dedektifler ve boğuk karakol odaları gelir. En azından benim için bir zamanlar böyleydi. Ancak suç edebiyatına dair daha çok okudukça, bahsettiğim yerleşik imgelerin ötesine geçebilen romanlarla karşılaştıkça, bu bakışın bir ön yargıdan ibaret olduğunu fark ettim. Bu kırılmanın en güçlü örneklerinden biri de Belda Öztürk'ün **Köy Yerinde Cinayet** romanı diyebilirim.

Roman, okurunu dışarıdan bakıldığında huzurlu ve sakin görünen bir sahil köyüne davet ediyor. Bu pastoral atmosferin tam ortasında ise bir cinayet işleniyor. Ancak Öztürk'ün başarısı yalnızca ustaca kurgulanmış bir polisiye öykü anlatmakla sınırlı değil; o, mizah, taşra sosyolojisi, hafif absürt anlatım biçimi ve zengin karakter evreniyle bu romanı çok katmanlı ve özgün bir hale getiriyor.

Belda Öztürk: Avukatlıktan Yazarlığa

1979 İstanbul doğumlu Belda Öztürk, hukuk eğitimini İstanbul Üniversitesi'nde tamamlamış. Uzun yıllar özel sektörde avukat olarak çalıştıktan sonra edebiyata olan ilgisini görünür kılmayı seçmiş ve yazın alanına yönelmiş. Sadece roman değil; senaryo ve şarkı sözü de yazan Öztürk, farklı anlatım biçimlerinde üretmeyi seven bir yazar. Daha önce yayımlanan **Ayakları Sıcak Tutalım** ve **Gözlerin Işığı Parlasın** gibi romanlarında, bireyin gündelik hayatta karşılaştığı absürt durumları mizahın yumuşatıcı gücüyle işlemişti. **Köy Yerinde Cinayet**, bu anlatı biçiminin polisiye türüyle birleştiği bir metin diyebiliriz.

Cinayet, Sessizliğin İçine Düşer

Roman, ilk cinayetin işlendiği günle açılıyor. Türkiye'nin kıyı köylerinden birinde, yıllardır aynı ritimde akan gündelik hayat bir ölüm haberiyle kesintiye uğruyor. Yeni atanmış Jandarma Komutanı Pars, bu ölümün ardındaki sırları çözmekle görevlendirilmiş. Ancak bu yalnızca bir görev değil; aynı zamanda kişisel bir sınav da. Pars'a destek olmak üzere köye gelen bir diğer isim ise, onun akademiden tanıdığı ve çok saygı duyduğu Balkır Komutan. Olay örgüsü böylece yalnızca bir cinayeti çözme hikâyesi olmaktan çıkıyor; mesleki ilişkiler, kuşaklar arası aktarım, otoriteye duyulan güven ve taşra gerçekliğine dair çok daha derin bir metin haline geliyor.

Köy, Bir Karaktere Dönüşür

Köy Yerinde Cinayet'in en büyük başarısı, mekânı yalnızca bir fon değil, neredeyse yaşayan bir karakter olarak kurgulaması. Bu köy, konuşmasa da çok şey anlatıyor. Roman boyunca köyün sokaklarında dolaşırken, karakterlerin dilinden duyduğumuz ince mizah kimi zaman cinayetin ağırlığını hafifletiyor; ama aslında bu mizah, metne "hafiflik" değil, gerilimi daha derinlemesine hissettiren bir atmosfer kazandırıyor.

Yazarın dilindeki tiyatral etki de oldukça dikkat çekici. Roman, adeta bir tiyatro sahnesinde geçiyormuş gibi ilerliyor. Olaylar arasındaki geçişler, karakterlerin sahneye girişi ve çıkışları, anlatının temposuna kusursuz bir şekilde hizmet ediyor.

Öztürk, klasik polisiye yapıyı koruyarak fakat onu kendi sesiyle yeniden kurarak anlatısını oluşturmuş. Katilin kim olduğu kadar, köydeki herkesin "gerçekte kim olduğu" da önemli hale geliyor. Böylece roman, yalnızca cinayeti çözen bir yapboz değil; sırlar, geçmiş hesaplaşmalar ve toplumsal ilişkilerle örülü katmanlı bir hikâyeye dönüşüyor.

Herkesin Gizlediği Bir Şey Var

Bu sırlar bazen bir aşk, bazen bir pişmanlık, bazen de bir gurur meselesi olarak çıkıyor karşımıza. Bu yönüyle Köy Yerinde Cinayet, yalnızca suçun izini süren değil, aynı zamanda insan ruhunun kıvrımlarında dolaşan bir roman diyebilirim.

Ne Sadece Bir Polisiye Ne de Sıradan Bir Köy Hikâyesi

Romanın sonunda cinayet çözülüyor, evet. Fakat geriye kalan sorular hem karakterlerin hem de okurun zihninde uzun süre yankılanmaya devam ediyor. Köy Yerinde Cinayet, türler arasında rahatça dolaşan, mizahla karanlık atmosfer arasında gidip gelen, dilini taşranın nabzına göre ayarlayan bir metin. Komutan Pars'ın gözünden okunduğunda adalet arayışı; köy halkının bakış açısından ise yaşamın karmaşasına dair ironik bir portre olarak okunabilir.

Yaz tatilinde okunacak hafif bir polisiye gibi başlayan roman, okurunu taşranın aynasında kendisiyle yüzleştiren, derinlikli bir anlatıya evriliyor.

Eğer hem güldürecek hem düşündürecek aynı zamanda da bir solukta okutacak bir kitap arıyorsanız, **Köy Yerinde Cinayet** size adeta yaşanmış gibi hissedilen bir deneyim sunabilir.

Popülerliğinden çekinip yıllarca erteledim. Ama sonunda izledim.
Peki 2025 yılında, ilk kez başlayacak biri için: Breaking Bad hâlâ izlenir mi?

Bu aslında bir itiraf yazısı olacak. Çünkü ülkemizde Lost ile başlayan yabancı dizi furyasında en çok adı duyulan, belki en çok beğenilen işlerden biri olan Breaking Bad'i izlemekten sürekli uzak durdum. Hep çekindim. Çünkü çok beğenilen, çok konuşulan diziler eğer ben onları o furya başlamadan izlemeye başlamadıysam beni hep itmiştir. Game of Thrones'u da, Gibi'yi de, hatta Yüzüklerin Efendisi serisini de bu nedenle bir türlü izleme cesareti bulamadım kendimde. "Nasıl izlemezsın aaaabi" dendikçe daha da izlemeyişim geliyor böyle yapımları. Ama Lost gibi çok büyük etki yaratmış ve büyük kitlelere sahip bir diziyi de ülkede popüler olmadan izlemeye başladığım için bu kez "Lost'u nasıl izlemezsın aaaaabiiii" diyen tarafta ben varım ve bundan da asla rahatsız değilim.

Fakat bu yukarıda bahsettiğim durumu değiştiren bir şey yaşandı geçtiğimiz aylarda. Arkadaşlarımla bir sohbet esnasında Breaking Bad'i neden izlemediğimi, dizinin tam bana göre olduğunu söylemeleri üzerine biraz düşündüm ve diziyi bir şans vermeye karar verdim. Evet 2025 yılında, hayatımda ilk kez Breaking Bad izleyecektim hatta 5 sezonluk bu seriyi yaklaşık 2 haftada bitirecektim ve bu durum bizi bu sayımızdaki yazıya getirecekti. Bu sayıda konumuz 2008-2013 yılları arasında yayınlanan Breaking Bad!

Diziden spoilersız bahsetmek mümkün değil sanırım çünkü diziyi ilgili haberleri okurken bile "Bir Kimya Öğretmeninin Uyuşturucu Baronuna Dönüşme Hikayesini Anlatan Breaking Bad" şeklinde bahsediliyor diziden. Hatta geçen bir arkadaşşıma Breaking Bad'i izledin mi diye sordum. "Bir Kimya Öğretmeninin Uyuşturucu Baronuna Dönüşme Hikayesini Anlatan Breaking Bad" mi diye karşılık verdi. Yani hiç izlememiş bile olsak dizinin neyi anlattığını eminim hepimiz biliyoruzdur. Zaten konunun bu şekilde spoil edilmiş olmasının da hiçbir önemi yok. Önemli olan bu değişimin nasıl gerçekleşiyor olduğu, asıl seyir zevkini de bu oluşturuyor. Yine de beni şaşırtan başka bir durum daha vardı dizide. Bu dizi, çok sağlam bir de polisiye yan hikaye barındırıyordu. Yani evet uyuşturucu baronluğuna giden bir hikaye, suç temasını tabii ki taşıyacaktı fakat dizinin ana karakteri Walter White'ın bacanağı olarak gördüğümüz Hank karakteri diziyi inanılmaz keyifli bir polisiye desteği sağlıyordu.

Dizinin yaratıcısı Vince Gilligan. 2008 yılında başlayan dizinin ilk sezonu 6 bölüm, devamındaki üç sezon 13'er bölümden oluşuyor. Final sezonundaysa 16 bölüm izliyoruz. Aslında izlemesi rahat bir dizi o açıdan. 5 sezon ve 62 bölümden oluşan dizinin başrolünde Walter White rolüyle devleşen Bryan Cranston var. Dizinin başında gördüğümüz karakter ile sonunda gördüğümüz karakter arasındaki değişimi muazzam yansıtır izleyiciye ve bu değişimi de - gariptir ki- hiç yadırgamıyoruz.

Eşi Skyler (Anna Gun) ve oğlu Walter Jr. (RJ Mitte)'dan oluşan çekirdek ailesinin temiz babası, başarılı Kimya öğretmeni Walter White, akciğer kanseri olduğunu öğrenir. Ölüm artık ona çok yakındır (62 bölüm kadar) ve ailesini geride maddi sıkıntı içinde bırakma endişesi yaşamaya başlar.

Bacanağı Hank Schrader (Dean Norris) ile gittikleri bir baskında, meth satıcılığı yapan eski öğrencisi Jesse Pinkman (Aaron Paul) ile karşılaşır ve aklına ailesini ölümünden sonra maddi açıdan rahat ettirebilmek için dahiyane bir fikir gelir. Atom fiziğine de profesörlüğüne de lanet olsun der ve engin kimya bilgilerini dünyanın en saf methini yapmak için kullanır. Bunda başarılı da olur. Fakat sonrasında hiç beklenmedik olaylar Walter'ı, Jesse'yi ve Walter'ın ailesini bulacaktır. Çünkü artık o %99 saflıktaki temiz aile babası Walter White yerine %99 saflıkta Crystal Meth üretebildiği için kulaktan kulağa tüm suç alemine adı yayılacak olan "Heisenberg" vardır.

Üstelik bacanağı Hank de bu kim olduğu bilinmeyen Heisenberg'in peşindedir. Walter, girdiği bu suç dünyasındaki karakteriyle, ailesi arasında köşe kapmaca oynamaya başlar ve bu sadece birkaç kişilik bir suç dünyası değildir. Meksika, Şili ve ABD olmak üzere bir çok farklı ırktan kartellerin, suçluların yer aldığı bir dünyadır burası.

Hele bir Gustavo Fring (Giancarlo Esposito) karakteri var ki, ona ayrı bir parantez açmak gerek diye düşünüyorum. Bugüne kadar izlediğim en iyi kötü adamlardandı. Çok iyi düşünülmüş, çok iyi oluşturulmuş ve oynanmış bir karakterdi. Zaten bildiğim kadarıyla bu rolünden sonra bu adama sadece kötü adam rolleri gitmeye başladı. Hulusi Kentmen'in babacan fabrikatörü oynaması gibi, hep güç sahibi soğukkanlı kötü adamı oynarken gördüm izlediğim dizilerde Giancarlo Esposito'yu.

Dizi tüm sezonları boyunca temposunu kaybetmeden, kan kaybetmeden stabil bir şekilde başarısını koruyarak devam ediyor. Birçok dizide başımıza gelen "son sezonun çok kötü olması" durumu bu dizide yaşanmıyor. Başladığı etkileyicilikte bir final sezonuyla veda ediyor izleyiciye dizi. Zaten en çok da o nedenle hafızalara kazındığını ve hala konuşulduğunu düşünüyorum. Ne kadar iyi başlarsan başla, kötü bitersen kötü hatırlanırsın. (İlk ve Son'un 2. sezonunu izliyorum bugünlerde, onun etkisinde de kaldım galiba biraz.)

Son olarak değinmem gereken bir nokta daha var. O da dizinin inanılmaz bir sinematografiye sahip olması. Bazı sahneler üzerine uzun uzun düşünüldüğü belli olan, yönetmenlik yeteneğini yoğun bir şekilde hissetmemizi sağlayan, çok etkileyici planlara sahipti. Öyle ki bazı sahneler, bir dizi değil de bir sinema filmi izliyormuşum hissi yarattı. Açılar, renkler, planlar kesinlikle kusursuz bir seyir zevki oluşturuyordu.

Özetlemek gerekirse, Bir Kimya Öğretmeninin Uyuşturucu Baronuna Dönüşme Hikayesini Anlatan Breaking Bad; zamanının ötesinde, her zaman tekrar izlenebilecek, hiç izlememiş birinin de yine bugün dahi oturup en baştan keyifle izleyebileceği bir dizi. 2 hafta gibi kısa sürede bitirdim diziyi ve inanın tadı damağımda kaldı. Neyse ki dağamızda kalan o tadı pekiştirmek için 2015 yılında Better Call Saul adında bir yan dizi ve 2019 yılında El Camino adında bir de Breaking Bad filmi yayınlanmış. El Camino çok iyi eleştiriler almamış olsa da toplamda 6 sezon süren Better Call Saul için Breaking Bad'den bile daha iyi olduğu yorumlarıyla sıkça karşılaştım. Dizinin en iyi karakterlerinden biriydi Saul ve bu karakter için bir spin-off dizi yapılması gerçekten çok iyi bir karar gibi görünüyor. En kısa zamanda onu da izlemeyi düşünüyorum.

Spoiler vermeden anlatmak mümkün değil desem de, dizinin genel hikayesine dair çok da ipucu vermemeye çalıştım seyir zevkini bozmamak adına. 9.5 gibi inanılmaz bir IMDb puanına sahip Breaking Bad'i şu anda Netflix üzerinden izlemek mümkün. Hala izlememiş olan varsa mutlaka bir şans vermeli. Ben, açıkçası bana bu diziyi sonunda izleme kararı aldırان iki arkadaşşıma da minnettarım. Umarım bu yazı da sizin için o son kıvılcım olur. Breaking Bad zamanın testinden geçen ender yapımlardan biri, 2025 yılında da 2026 yılında da pekala izlenebilir. Yani hala geç kalmış sayılmazsınız, ama daha fazla da ertelemeyin derim. Şimdiden iyi seyirler.

Fren lambası
Eldivende silah var
Yerde kan sesi

**BİZİ
TAKİP
ETMEYE
DEVAM
EDİN**

@sucustu

www.sucustu.net

sucustu[et]sucustu.net

